

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΛΑΟΥ.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ ΣΤ'. — ΙΟΥΝΙΟΣ 1855.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΗΡΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Λαός άνευ θρησκείας είναι ἀγέλη θηρίων, τῶν ὁποίων ἡ συνοίκησις ἀποβαίνει ἀθλία, διότι οὔτε ἡ ἠθικὴ, οὔτε ὁ πολιτικὸς νόμος δύναται νὰ θέσωσιν εἰς τὸν ἀνθρωπον τοιοῦτον χαλινόν, ὥστε, καὶ δυνάμενος νὰ πράξῃ τὸ κακὸν χωρὶς νὰ γνωσθῇ, νὰ περισταλῇ ἐξ αὐτῶν. Ἡ ἠθικὴ οὔτε πάγκοινον μάθημα δύναται ν' ἀποβῆ, οὔτε εἰσδύει εἰς τὰ βάθη ὄλων τῶν καρδιῶν, εἰς τρόπον ὥστε αἱ ἀρχαὶ αὐτῆς νὰ θεωρῶνται ἀπαρασάλευτοι. Ὁ δὲ πολιτικὸς νόμος δὲν εἶναι πάντοτε μέσον ἱκανὸν πρὸς περιστολὴν τῶν ἀμαρτημάτων, ὡσάκις ὁ ἀνθρωπος θεωρεῖ, ὅτι δύναται νὰ ὑπεκφεύγῃ τὴν τιμώρησιν τοῦ νόμου, τολμῶν νὰ πράξῃ τὸ ἀμάρτημα, ἂν χαλινὸς τις ἀνώτερος δὲν τὸν ἐμποδίζῃ. Ὁ χαλινὸς οὗτος εἶναι ἡ θρησκεία, καὶ ὁ χαλινὸς οὗτος τόσον μᾶλλον εἶναι ὠφελιμώτερος, ὅσον ἀποτρέπων τὸν ἀνθρωπον ἀπὸ τοῦ νὰ πράξῃ τὸ κακὸν, ὅταν τοῦ παρίσταται εὐκολία νὰ πράξῃ τοῦτο χωρὶς νὰ φοβηθῇ τὸν πολιτικὸν νόμον, τὸν συνειθίζει εἰς τὸ νὰ ἀποσρέφεται τὸ κακὸν καὶ τὴν ἀδικίαν καὶ νὰ γίνεταί ἀγαθώτερος ἀπομακρύνων πάντοτε τὰς ἰδέας του ἀπὸ τὴν μελέτην τῆς πράξεως τοῦ κακοῦ.

Τοιοῦτον μέσον πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ μεγαλητέρου τῶν κοινωνιῶν κινδύνου, ὅποῖον εἶναι ἡ θρησκεία, καὶ ἂν δὲν ἤθελεν ὑπάρχει ὀλοτελῶς, ἔπρεπε νὰ τὸ ε-

πινοήσωμεν ἐπειδὴ ὁμῶς ὑπάρχει, πρέπει νὰ φροντίσωμεν νὰ τὸ καταστήσωμεν ὅσον ἔνεστι προακτικώτερον ὠφελείας. Ἡ θρησκεία ἔχει τοὺς λειτουργοὺς τῆς, πρὸς τοὺς ὁποίους ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδος προσφέρει ἀπεριόριστον σέβας καὶ ἐμπιστοσύνην. Ἀλλ' ἄραγε ἀπολαμβάνομεν δι' αὐτῶν τὴν ὠφέλειαν, τὴν ὁποίαν ἡ θρησκεία ἔπρεπε νὰ χορηγῇ εἰς τὴν κοινωνίαν; Λυπούμεθα διότι δὲν δυνάμεθα νὰ ἀπαντήσωμεν καταφατικῶς. Τὸ ἱερατεῖον εἶναι οἱ ποιμένες τοῦ λογικοῦ ποιμνίου· ὁ ποιμὴν τῶν προβάτων φροντίζει νὰ ὀδηγῇ τὸ ποίμνιόν του εἰς νομὰς καταλλήλους, νὰ ποτίζῃ ἐν ὥρᾳ ἀρμοδία αὐτὸ, νὰ τὸ περιποιῆται ἐν ἀσθενείᾳ, καὶ ἐγγενεὶ λαμβάνει ὅλα τὰ μέτρα ὅσα συντελοῦν εἰς τὸ νὰ φέρῃ αὐτὸ εἰς ἐντελεστάτην κατάστασιν ὑγείας καὶ ἀφθονίας· ἀλλὰ πράττει ἄρα γε τὸ ἴδιον καὶ ὁ τῶν λογικῶν προβάτων ποιμὴν; δυστυχῶς πολὺ σπάνια πρέπει νὰ ᾔναι τὰ παραδείγματα τοῦ ἀληθοῦς ποιμένος. Ὁ ἀληθὴς ποιμὴν πρέπει νὰ γνωρίζῃ ἀπὸ ποίας ἕξεις, ἀπὸ ποῖα πάθη, ἀπὸ ποῖα ἐλαττώματα κυριεύεται ἐν ἑκάστῳ τῶν λογικῶν του προβάτων, πρέπει νὰ μανθάνῃ τὰ δυστυχήματα, τὰς ἀσθενείας καὶ τὰς ἀνάγκας ἑκάστου, καὶ αὐθώρητος νὰ τρέχῃ τὸν μὲν ν' ἀποτρέψῃ νοσημάτων καὶ συμβουλεύων ἀπὸ ἄτοπα, εἰς τὰ ὁποῖα δύναται νὰ παρασυρθῇ ὡς ἐκ τῶν ἐλατωμάτων καὶ τῶν κακῶν ἐξεῶν του, τὸν δὲ νὰ παρηγορήσῃ διὰ τῶν λόγων καὶ τῶν θρησκευτικῶν παραδειγμάτων ἀφ' ἑνός, προσπαθῶν ἀφ' ἑτέρου νὰ συστήσῃ τὴν δυστυχίαν καὶ ἀνάγκην εἰς τὴν ἀγάπην καὶ τὴν συνδρομὴν τῶν δυνατωτέρων ἐν τῇ κοινωνίᾳ μελῶν. Προλαμβάνων τὸν ἕνα καὶ θεραπεύων τὸν ἕτερον ὁ ἱε-

ρεὺς οὗτος καθίσταται ἀληθὴς πατήρ, καὶ τὸ σέβας καὶ ἡ ἀγάπη τῶν ἐνοριτῶν του καθίσταται ἀκλόνητος. Καθόσον δὲ ἡ ὑπόληψις αὐτοῦ αὐξάνει μεταξὺ τοῦ λαοῦ του, κατὰ τοσοῦτον καὶ ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ἀποβαίνει ἐπιτυχεστέρα, κατὰ τοσοῦτον καὶ τὰ κακὰ ἐκλείπουν ἀπὸ τὴν κοινωνίαν, ἥτις δύναται οὕτω νὰ προβῇ εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν τῆς εὐημερίας. Ἀλλὰ δυστυχῶς τὸ ἱερατεῖον κατὰ μέγα μέρος εὐρίσκεται εἰς ἀμάθειαν καὶ δὲν δύναται νὰ προσφέρῃ εἰς τὸν λαὸν τὰς συμβουλὰς καὶ νοθεσίας, τὰς ὁποίας δύναται νὰ χορηγήσῃ ἡ γνῶσις καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ τῆς ἐξωτερικῆς παιδείας. Δὲν γνωρίζουν οὐδὲ τὴν ἐντολήν αὐτῶν οἱ πλείοτεροι. Τὸ ἱερατικὸν ἔργον κατ' αὐτοὺς εἶναι πόρος ζωῆς ἐκ τῶν προσφερομένων παρὰ τοῦ λαοῦ δωρημάτων διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἱεροτελεστιῶν τιμῶν, καὶ περιορίζονται μόνον εἰς τὸ πῶς πλείοτερα νὰ συναθροίσωσιν· ἀλλ' οἱ ἱερεῖς, καὶ ἀνευ πολλῆς παιδείας, καὶ ἀπολαμβάνοντες καὶ τὰς νομίμους αὐτῶν ὠφελείας, ἠδύναντο καὶ πάλιν νὰ ἐκπληρώσωσι τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ἐντολῆς αὐτῶν, τὸ νὰ φροντίζωσι περὶ τῆς ἠθικῆς καὶ θρησκευτικῆς βελτιώσεως τοῦ λαοῦ. Ἐὰν ὁ ἱερεὺς πολιτεύεται ἀξίως τοῦ ἱερατικοῦ αὐτοῦ χαρακτῆρος, ὁ λαὸς ἀπονέμει πολλήν τιμὴν καὶ μέγιστον σέβας πρὸς αὐτὸν, ἐπομένως ἔχει μεγίστην ὑπακοήν καὶ εὐπειθειαν εἰς τὰς συμβουλὰς καὶ νοθεσίας του· μεγάλως λοιπὸν δύναται νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἡσυχίαν καὶ εὐημερίαν τοῦ ποιμνίου.

Ἀλλ' ἂν οὔτοι ἀμεριμνοῦντες διὰ τὰ ἀνατεθειμένα εἰς αὐτοὺς ἱερά καθήκοντα, δὲν φροντίζουν, εἰμὴ μόνον πῶς νὰ κουρεύουν τὰ πρόβατα τοῦ ποιμνίου των, εἶναι

δίκαιον οἱ προϊστάμενοι αὐτῶν Ἐπίσκοποι νὰ ἀφί-
 λουον αὐτοὺς εἰς τὴν ἀνοικεῖαν ταύτην κατάστασιν; Οἱ
 ἀναλαβόντες τὴν ἀνωτάτην ἐποπτεῖαν τοῦ κλήρου Ἐ-
 πίσκοποι εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον παιδείας καὶ ἀ-
 ρετῆς κάτοχοι, καὶ γνωρίζουν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤτ-
 τον τὰ ἱερὰ αὐτῶν καθήκοντα, ἀνάγκη λοιπὸν νὰ λά-
 θωσι μέτρα, ν' ἀποκαταστήσωσι τὸν κλῆρον ἀληθεῖς
 ποιμένας καὶ ἐκπληρωτὰς τῆς ἀνατεθειμένης αὐτοῖς ἐν-
 τολῆς. Ἀλλὰ διὰ νὰ κατορθώσωσι ταῦτα, ἀνάγκη νὰ
 ἐπισκέπτονται συνεχῶς τὰ ποίμνια αὐτῶν, καὶ νὰ βλέ-
 πωσιν ἐκ τοῦ πλησίον πῶς οἱ ἱερεῖς ἐκπληροῦν τὰ κα-
 θήκοντά των, νὰ τοὺς κατασταίνωσι δὲ τελείους καὶ
 ἀκριβεῖς εἰς τὸ ἔργον των διὰ τοῦ ἰδίου αὐτῶν παρα-
 δείγματος. Ἡ συμβουλὴ δὲν ἀκούεται ὅταν καὶ ἡ πρά-
 ξις δὲν εἶναι ὁμοία μὲ τὴν συμβουλήν. Αἱ ἀγαθαὶ πρά-
 ξεις προτρέπου αὐταὶ καθ' ἑαυτὰς πρὸς μίμησιν, καὶ
 περιττὴ ἀποβαίνει ἢ διὰ λόγου προτροπῆ εἰς ὁμοίας
 περιστάσεις. Ἐὰν ὁ ἐπίσκοπος ἐπισκεφθῇ τὸν πά-
 σχοντα εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ τοῦ προσφέρῃ τὴν συν-
 ὄρομην καὶ παρηγορίαν, τὴν ὁποίαν καὶ οἴκοθεν καὶ
 διὰ προτροπῆς πρὸς ἄλλους δύναται νὰ κάμῃ, τίς ἢ ἀ-
 νάγκη προτροπῆς εἰς τὸν ἱερέα νὰ πράξῃ ὁμοίως εἰς ὁ-
 μοίαν περίπτωσιν; τὸ παράδειγμα τοῦτο ἐνετυπώθη βα-
 θέως εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἱερέως, καὶ ἀδύνατον εἶναι
 νὰ μὴ σπεύσῃ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον νὰ τὸ μι-
 μηθῇ. Ἐὰν κηρύττων τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ὅχι εἰς τὰς
 πόλεις, ὅπου οἱ πλείότεροι ἴσως γνωρίζουν τὰ κοι-
 νωνικὰ καθήκοντα, ἀν δὲν γνωρίζουν ἀκριβῶς τὰ θρη-
 σκευτικά, ἀλλ' εἰς τὰ χωρία, ὅπου ἡ ἀμάθεια καὶ ἡ
 ἀγνοια εἶναι πλήρεις, καὶ μεταξύ τῶν τάξεων ἐκεί-

νων τῆς κοινωνίας, ὅπου κοινότερον πράττονται τὰ ἐ-
 πιβλαβέστερα εἰς τὴν κοινωνίαν ἀμαρτήματα, κατορθώσῃ
 νὰ μεταβάλλῃ τὰς κακὰς ἔξεις, καὶ νὰ διορθώσῃ τινὰ
 ἐλαττώματα, τὸ πρὸς τὴν κοινωνίαν ὄφελος ἀποβαί-
 νει μέγιστον, καὶ διὰ τὴν ἐπιτυχίαν ταύτην ὀφείλεται
 μέγιστος ἔπαινος εἰς τὸ ἱερατεῖον. Ἐὰν λ.χ. ἐξαλειφθῇ,
 ἡμετριάζῃ κἂν, τὸ κακὸν τῆς ψευδορκίας, τὸ ὁποῖον
 ἤρχισε ν' ἀποβαίῃ τοσοῦτον ὀλέθριον εἰς τὴν κοινω-
 νίαν, ἐνῶ ὀλοτελῶς δὲν ὑπῆρχε πρὸ τῆς ἐπαναστά-
 σεως, ὁποία χάρις πρέπει νὰ ὀφείλεται εἰς τὸν κλῆρον,
 ἐὰν κατορθώσῃ τοῦτο; Ποσάκις τὸ ἱερατεῖον ἦτον πρὸ
 τῆς ἐπαναστάσεως τὸ ἐπιτυχέστερον μέσον τοῦ συμβι-
 βασμοῦ εἰς τὰς μεταξύ τῶν πολιτῶν διενέξεις! Ἦόσαι
 καταστρεπτικαὶ διὰ τοὺς πολίτας δίκαι δὲν ἤθελον ἐκ-
 λείψει, ἐὰν τὸ συμβιβαστικὸν τοῦτο μέσον ἐλάμβανε
 καὶ ἤδη χώραν μεταξύ τῶν πολιτῶν! Ἐννοεῖται ὅμως
 ὅτι τότε δύναται νὰ ἔχῃ ἐπιτυχίαν τὸ πρᾶγμα, ὅταν
 τὸ ἱερατεῖον ἦναι ἀξιοσέβαστον εἰς τὰ ὄμματα τοῦ
 λαοῦ καὶ διὰ νὰ ἦναι ἀξιοσέβαστον, πρέπει νὰ ἦναι μορ-
 φωμένον κατὰ τοὺς ὅρους τῆς θείας καὶ ἱερᾶς αὐτοῦ
 ἐντολῆς.

Τὸ ἐλληνικὸν ἔθνος δὲν ἤρχισε σχεδὸν ἀκόμη τὸ
 μέγα καὶ λαμπρὸν στάδιον, τὸ ὁποῖον εἶναι προωρι-
 σμένον νὰ διατρέξῃ εἰς τὸν κόσμον. Διὰ νὰ φθάσῃ
 εἰς τὴν δόξαν καὶ τὴν περιωπὴν ἐκείνην εἰς τὴν ὁποίαν
 τὸ καλοῦν ἐνδοξοὶ προγονικαὶ ἀναμνήσεις, καὶ ἐξειδια-
 σμένοι περιστάσεις τῆς ἐποχῆς, ἀνάγκη νὰ προπαρα-
 σκευασθῇ καὶ νὰ κατασταθῇ ἄξιον αὐτῆς. Θρησκευτικὴ
 ἐνότης καὶ ἠθικὴ μόρφωσις ἀνάλογος τοῦ προσδοκω-
 μένου μέλλοντος εἶναι ἀπαραίτητα πρὸς ἐπιτυχίαν.

Καὶ πρὸς τὰ δύο ταῦτα τὸ ἱερατεῖον εἶναι ὁ πρῶτος καὶ καταλληλότερος ὁδηγός.

Ἐὰν τὸ ἱερατεῖον δὲν ἐνόησε τὴν μεγάλην καὶ ἱερὰν ταύτην ἐντολήν του, ἐὰν ἀδιαφοροῦν δὲν φροντίζη νὰ βάλλῃ αὐτὴν εἰς ἐνέργειαν, εἶναι μεγίστης κατακρίσεως ἄξιον, καὶ μάλιστα οἱ προϊστάμενοι αὐτοῦ. Ὁφείλου δὲ νὰ δώσωσι λόγον πρὸς τὸν ἀνώτερον ποιμένα τῆς Ἐκκλησίας τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, εἰς τὸ ἔθνος καὶ εἰς τὴν μέλλουσαν γενεάν. Θέλουν δὲ ἐπισύρει ἐφ' ἑαυτοὺς τὴν ὀργὴν τοῦ Κυρίου διὰ τὴν ἀμέλειαν καὶ τὴν μὴ ἐκτέλεσιν τῶν ἐντολῶν αὐτῶν, τὴν κατάκρισιν δὲ καὶ τὸ ἀνάθεμα τῆς παρουσίας καὶ μελλούσης γενεᾶς, τῶν ὁποίων θέλουν καταστρέφει ἢ βραδύνει τὴν μέλλουσαν πρόοδον.

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ.

Ὁ ἀσπονδότερος ἐχθρὸς τῆς Χριστιανικῆς διδασκαλίας, καὶ ὁ σκληρότερος διώκτης τῶν ἐπαγγελωμένων αὐτὴν, ἀπέβη μετ' ὀλίγον διὰ τῆς θείας χάριτος ὁ ἐνθερμότερος ζηλωτὴς τῆς πίστεως, καὶ ὁ δραστηριώτερος κῆρυξ τῆς Χριστιανικῆς διδασκαλίας, ὅς τις πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ μεγάλου ἔργου τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ, ὄχι μόνον ἀνεδέχθη εὐχαρίστως νὰ περιτρέξῃ πολλοὺς τόπους τῆς οἰκουμένης διὰ νὰ κηρύξῃ τὸ Εὐαγγέλιον τῆς ἀληθείας, καὶ ὄχι μόνον κατεφρόνησε τοὺς παρουσιασθέντας αὐτῷ κινδύνους, ἀλλὰ προέβη καὶ πλειότερον ἀκόμη ἐπροκάλεσε πολλάκις αὐτοὺς μετὰ τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ἐμπνεύσῃ θάρρος διὰ τοῦ παραδείγματός του εἰς τοὺς ἀσθενεστέρους τῆ πίστει, καὶ

μὴ τολμώντας νὰ ρίψοκινδυνεύσωσι διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐνδόξου αὐτῶν ἀποστολῆς.

Ὁ Παῦλος ὠνομάζετο πρότερον Σαοῦλ καὶ ἐγεννήθη εἰς τὴν Ταρσὸν τῆς Κιλικίας, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ χριστιανικοῦ ἔτους, ἐκ γονέων Ἰουδαίων, οἵτινες τὸν ἐπεμψαν εἰς Ἱερουσόλυμα νὰ διδαχθῇ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον, ἀφοῦ ἐδιδάχθη πρότερον τὴν Ἑλληνικὴν παιδείαν. Ἐχων δὲ φαντασίαν ζωηροτάτην, καὶ διδαχθεὶς ἀπὸ τοὺς Φαρισαίους, ἀσπόνδους ἐχθροὺς τῆς νέας διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ, κατέστη εἰς τῶν σκληροτέρων καταδιωκτῶν αὐτῆς, ὥστε, νέος ἔτι, ἐφύλαττε τὰ ἐνόματα τῶν Ἰουδαίων, οἵτινες ἐφόνευσαν τὸν πρωτομάρτυρα Στέφανον. Ὑπῆρξε πρωταίτιος σχεδὸν καὶ τοῦ θανάτου τοῦ Ἀποστόλου Ἰακώβου τοῦ μικροῦ, διεγείρας ἐναντίον του τὸν ὄχλον, ὅστις τὸν ἐθανάτωσεν. Ἡ σκληρότης, μετὰ τὴν ὁποίαν κατεδίωκε τὴν Χριστιανικὴν πίστιν, ἀποδεικνύεται καὶ ἀπὸ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ὁμολογίαν. Δὲν ἤρκεσαν εἰς αὐτὸν ὅσας καταδρομὰς ἐπέφερεν εἰς τοὺς ἐν Ἱερουσαλήμ πιστοὺς, ἐζήτησε δύναμιν νὰ μεταβῇ καὶ εἰς τὴν Δαμασκὸν διὰ νὰ συλλάβῃ τοὺς πρωτίστους τῶν ἐκεῖ διαμενοντῶν πιστῶν, διὰ νὰ τοὺς φέρῃ εἰς Ἱερουσαλήμ. Ἄλλ' ὀλίγον πρὶν εἰσελθῆ εἰς Δαμασκὸν, ἐφάνη λάμψις εἰς αὐτὸν, ἥτις τὸν ἐθάμβωσε καὶ τὸν ἔκαμε νὰ πέσῃ κατὰ γῆς, ἠκούσε δὲ φωνὴν λέγουσαν «Σαοῦλ, Σαοῦλ, τί με διώκεις;— Τίς εἶ σὺ, Κύριε; (ἐρώτησεν ὁ Σαοῦλ)— Ἐγὼ εἰμὶ ὁ Ἰησοῦς, (ἐπανέλαβεν ἡ φωνὴ) ἐγείρου, εἰσελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἐκεῖ θέλεις ὁδηγηθῆ τί νὰ πράξῃς».

Ὁ Σαοῦλ ἠγγέρθη, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἔβλεπε, μ' ὄλον ὅτι εἶχεν ἀνοικτοὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὡδηγήθη εἰς τὴν Δα-

μασκὸν χειραγωγούμενος παρὰ τῶν μετ' αὐτοῦ.

Ἐκ θείας δὲ ἀποκαλύψεως ὀδηγούμενος εἰς τῶν ἐν Δαμασκῷ πιστῶν, Ἀνανίας ὀνομαζόμενος, προσέλαβε τὸν Παῦλον, καὶ τὸν ἐβάπτισεν. Ἀπὸ δὲ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἀπέβη ὁ Παῦλος εἰς τῶν θερροτέρων ὁπαδῶν τῆς Χριστιανικῆς διδασκαλίας, καὶ ὁ πλεόν ἐνθέρμος καὶ διάπυρος ζηλωτὴς τοῦ κηρύγματος τοῦ Εὐαγγελίου. Διυμένων ἐν Δαμασκῷ ἐκήρυττεν εἰς τὰς συναγωγὰς τῶν Ἰουδαίων· οὗτοι δὲ μὴ δυνάμενοι νὰ ὑπερникήσωσι τὴν μεγάλην δύναμιν τῶν λόγων του, ἀπεφάνισαν νὰ τὸν φονεύσωσιν. Ἐπειδὴ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐτοποθετήθησαν εἰς τὰς πύλας ἄνθρωποι παραφυλάττοντες ἡμέραν καὶ νύκτα διὰ νὰ τὸν συλλάβωσιν, οἱ μαθηταὶ κατεβίβασαν αὐτὸν ἀπὸ τὸ τεῖχος τῆς πόλεως ἐντὸς καλαθίου. Ἄλλ' ὁ Παῦλος, ἀντὶ νὰ ὑπάγῃ νὰ κρυφθῇ διὰ τὸν κίνδυνον, τὸν ὁποῖον μόλις ἀπέφυγεν, ἐξ ἐναντίας μετέβη εἰς Ἱεροσόλυμα. Ἐκεῖ ὁ σύλλογος τῶν πιστῶν εἶχεν ἀκόμη τὴν ἐνθύμησιν τῶν ὅσα ὑπέφερε παρ' αὐτοῦ, καὶ ἂν ὁ Βαρνάβας δὲν τοὺς ἐβεβαίονε περὶ τῆς μεταβολῆς αὐτοῦ, ἦτον ἀδύνατον νὰ τὸν παραδεχθῶσιν. Ἐπαρουσιάσθη λοιπὸν εἰς τοὺς ἀποστόλους Πέτρον καὶ Ἰάκωβον. Ἄλλ' ἐπειδὴ καὶ πάλιν οἱ Ἰουδαῖοι τὸν κατεδίωκον, ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ εἰς Καισάρειαν, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ταρσὸν τῆς Κιλικίας, τοῦ πατρῖδα του, ἀπ' ὅπου ὁ ἀπόστολος Βαρνάβας τὸν μετέφερον εἰς Ἀντιόχειαν. Εἰς τὴν πόλιν ταύτην ὁ ἀριθμὸς τῶν πιστῶν ἠϋξήσεν ἀρκετὰ, ὥστε δὲ ἦτον ἀνάγκη τῆς παρουσίας του. Ὑστερον ἀπὸ μίαν συνέντευξιν μετὰ τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου εἰς τὴν πόλιν ταύτην, ἀνεχώρησεν ὁμοῦ μετὰ τὸν Βαρνάβαν διὰ νὰ

διαδώσῃ τὸ κήρυγμα εἰς τὴν Σελεύκειαν καὶ τὴν Κύπρον. Κατὰ τὴν νῆσον ταύτην κατώρθωσε νὰ φέρῃ εἰς τὴν Χριστιανικὴν πίστιν τὸν Σέργιον Παῦλον, ἀφοῦ διὰ θύματος ἐτύφλωσε τὸν μάγον Βάρ. Ἰησοῦ. Μεταβάς ἀκολούθως εἰς τὴν ἐν Πισιδίᾳ Ἀντιόχειαν, δὲν ἔγεινε δεκτός. Διωκόμενος ἀπὸ τὸν λαὸν μετὰ κραυγῶν ἐξῆλθε τῆς πόλεως, καὶ τινάξας τὸν κονιορικτὸν τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ, μετέβη εἰς Ἰκόνιον· ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ καταδιωχθεὶς δὲν κατώρθωσε τίποτε ἄλλο, παρὰ μόνον τὴν προσέλευσιν εἰς τὴν Χριστιανικὴν πίστιν τῆς Ἀγίας Θέκλας, ἧτις ὑπῆρξεν ἡ πρωτομάρτυς τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας.

Ὁ Παῦλος περιοδεύων μετὰ τοῦ Βαρνάβα καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν ἐν Λυκαονίᾳ πόλιν Λύστραν ἔλαβον ἀμφότεροι μεγίστην ὑποδοχὴν, διότι ἐθεράπευσαν ἓνα παραλυτικόν. Οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες ἐπήγαινον νὰ προσφέρωσιν εἰς αὐτοῦ θυσίαν, ὀνομάζοντες τὸν μὲν Βαρνάβα Δία, τὸν δὲ Παῦλον Ἑρμῆν· ἀλλ' οἱ Ἰουδαῖοι τῆς Πισιδίας ἐπελθόντες εἰς τὴν πόλιν ταύτην διήγειραν τὸ λαὸν κατ' αὐτῶν, ὥστε ἐκεῖνοι, οἵτινες ἤρχοντο νὰ προσφέρωσι θυσίας εἰς αὐτοὺς, ἐλιθοβόλησαν τὸν Ἀπόστολον Παῦλον, ὥστε ἔμεινεν ἡμιθανὴς κατὰ γῆς. Τὴν ἐπιούσαν μετακομισθεὶς εἰς Δέρβην καὶ προσελκυσας πολλοὺς εἰς τὴν Χριστιανικὴν διδασκαλίαν, ἐπανῆλθεν εἰς Λύστραν, Ἰκόνιον καὶ Ἀντιόχειαν, καὶ ἐτακτοποίησε τὰς ἐν αὐταῖς ἐκκλησίας. Διέβη ἀκολούθως διὰ τῆς Πισιδίας καὶ Παμφυλίας, καὶ κηρύξας τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ εἰς Πέργην καὶ Ἀτάλειαν, ἐπανῆλθεν εἰς Ἀντιόχειαν, ὅπου διέμεινεν ἰκανὸν καιρὸν. Ἐπειδὴ δὲ ἐγεννήθη ἐν σχίσμα μεταξὺ

τῶν πιστῶν τῆς πόλεως ταύτης, διότι τινὲς ἤθελον νὰ ὑπάρχη καὶ ἡ περιτομὴ καὶ τὸ βάπτισμα, ὁ Παῦλος μετὰ τοῦ Βαρνάβα δὲν παρεδέχθησαν τὴν γνώμην ταύτην, ἀλλὰ μεταβάντες εἰς Ἱεροσόλυμα ὑπέβαλον τὸ ζήτημα εἰς τὸν σύλλογον τῶν Ἀποστόλων. Ἐπειδὴ δὲ παρεδέχθησαν τὸ νὰ μὴν ὑποχρεώνονται οἱ ἀπὸ τὰ ἔθνη προσερχόμενοι εἰς τὴν Χριστιανικὴν πίστιν νὰ περιτέμνονται, ἐπανῆλθον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν καὶ κοινοποιήσαντες εἰς τοὺς πιστοὺς τὴν γνώμην τῶν Ἀποστόλων, ἔπαυσαν τὸ ἀναφεῖν αὐτὸ σχίσμα.

Ὁ Παῦλος λαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ τὸν Σίλαν ἐξηκολούθησεν ὕστερον τὸ κήρυγμα εἰς τὰς πόλεις τῆς Συρίας, καὶ Κιλικίας καὶ Λυκαονίας. Παραλαβὼν ὕστερον τὸν Τιμόθεον μετέβη εἰς Φρυγίαν καὶ Γαλατίαν, ἀλλὰ δὲν ἐκήρυξεν ἐνταῦθα τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἐμποδισθεὶς παρὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἐκεῖθεν μετέβη εἰς Μακεδονίαν. Εἰς δὲ τὴν πόλιν Φιλίππους θεραπεύσας νέαν τινὰ δαιμονιζομένην, ἐκατηγορήθη παρὰ τῶν κυρίων αὐτῆς ἐνώπιον τῆς ἐξουσίας, καὶ ραβδισθεὶς ἐτέθη εἰς τὴν φυλακὴν ὁμοῦ μετὰ τὸν συνεταῖρον αὐτοῦ Σίλαν. Ὁ δεσμοφύλαξ, καθ' ἃς ἔλαβεν αὐστηρὰς διαταγὰς περὶ αὐτῶν, τοὺς ἔβαλεν εἰς τὴν βαθυτέραν φυλακὴν, ἀλλὰ τὴν νύκτα, προσευχομένων αὐτῶν εἰς τὸν Θεόν, ἐγένετο σεισμὸς μέγας, διὰ τοῦ ὁποίου ἠνοιχθησαν αἱ θύραι, ὁ δὲ δεσμοφύλαξ, φοβηθεὶς μὴ ἐδραπέτευσαν οἱ φυλακισμένοι, ἤτον ἐγγὺς νὰ αὐτοχειριασθῇ· εἰδοποιηθεὶς δὲ ὅτι ἐκουσίως ἔμειναν ἐν τῇ φυλακῇ, ἐπίστευσεν εἰς Θεόν, καὶ μεθ' ὅλης αὐτοῦ τῆς οἰκογενείας προσῆλθεν εἰς τὸν Χριστιανισμόν· ἀλλ' ὁ Παῦλος, καὶ τοὶ εἰδοποιηθεὶς ὅτι μένει ἐλεύθε-

ρος νὰ φύγη, δὲν ἠθέλησεν, ἀλλ' ἐπρότεινεν ὅτι πρέπει νὰ ἀφεθῇ ἐπισήμως ἀπὸ τὰς ἰδίας ἀρχὰς ἐλεύθερος, ὡς πολίτης Ῥωμαῖος, ὅπερ καὶ ἐγένετο. Ἀκολουθῶς μετέβη εἰς Ἀμφίπολιν, Ἀπολωνίαν καὶ Θεσσαλονίκην· ἀλλ' εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην πόλιν ἐκινδύνευσεν νὰ θανατωθῇ. Τὸν αὐτὸν σχεδὸν κίνδυνον ὑπέστη καὶ εἰς Βερέροιαν. Ἄλλ' εἰς τὰς Ἀθήνας ἡ ἀποστολὴ αὐτοῦ ἐπέτυχε καλῆτερον. Ἴδὼν ἐν αὐτῇ ναὸν τινα ἐπιγραφόμενον « τῷ ἀγνώστῳ Θεῷ » — « Τοῦτον τὸν Θεόν, εἶπεν εἰς τοὺς Ἀθηναίους, τὸν ὁποῖον ἐτιμῆσατε μὲ ναὸν χωρὶς νὰ γνωρίζετε, ἔρχομαι νὰ σᾶς ἀναγγείλω σήμερον ». Κατάρθωσε δὲ νὰ φέρῃ πολλοὺς εἰς τὴν πίστιν, μεταξύ τῶν ὁποίων καὶ ἓνα Ἀρειοπαγίτην, τὸν Διονύσιον.

Μεταβὰς ἀκολουθῶς εἰς τὴν Κόρινθον ὠδήγησεν πολλοὺς εἰς τὴν Χριστιανικὴν πίστιν, διὰ τὸ ὁποῖον ὑπέπεσεν εἰς νέας καταδρομάς· ἀλλ' ὁ ἀνθύπατος, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἐκατηγορήθη διὰ τὴν κηρυττομένην παρ' αὐτοῦ νέαν θρησκείαν, δὲν παρεδέχθη τὰς κατηγορίας, εἰπὼν ὅτι δὲν εἶναι ἔργον του νὰ ἐπέμβῃ εἰς θρησκευτικὰς διενέξεις. Διελθὼν ἀκολουθῶς τὴν Γαλατίαν καὶ Φρυγίαν μετέβη εἰς Ἔφεσον. Ἐκεῖ δὲ διὰ τῶν θαυμάτων του τοσοῦτον ἠῤῥξησε τὸν ἀριθμὸν τῶν εἰς Χριστὸν προσερχομένων, ὥστε εἰς χρυσοχόος, ὀνομαζόμενος Δημήτριος, βλέπων ὅτι διὰ τῆς νέας θρησκείας κατεστρέφετο ἡ ἐκ τῶν ἀγαλμάτων τῆς Ἀρτέμιδος ὠφέλεια αὐτοῦ· διότι δὲν ἐζητοῦντο πλέον, διεγείρει τὸν λαὸν κατὰ τοῦ Ἀποστόλου, ὥστε οὗτος ἠναγκάσθη νὰ ἀναχωρήσῃ. Μεταβαίνων εἰς Μακεδονίαν διὰ τῆς Τροάδος, κατὰ τὴν εἰς τὴν πόλιν ταύτην

διαμονήν του, ανέστησεν ένα νέον ὀν μαζόμενον Εὐ-
 τυχον, ὅστις ἔπεσεν ἀπὸ τὸ τρίτον πάτωμα μιᾶς οἰ-
 κίας. Μεταβάς δὲ διὰ θαλάσσης πάλιν εἰς τὴν Ἀσίαν,
 διευθύνετο πρὸς τὰ Ἱερσόλυμα, μ' ὄλον ὅτι προέ-
 βλεπε καὶ ὁ ἴδιος, ὡς καὶ ἄλλοι τῶν ἀποστόλων προεί-
 δον, τὸν διὰ μαρτυρίου θάνατον αὐτοῦ. Ἄλλ' ὁ Παῦλος
 «Υπάγω (ἔλεγεν) ν' ἀποθάνω διὰ τὸν Κύριόν μου.»

Ἐλθὼν εἰς Ἱερσόλυμα, καὶ συνομιλήσας μετὰ τῶν
 λοιπῶν Ἀποστόλων, ἐξήλθε διδάσκων τὸ κήρυγμα τοῦ
 Εὐαγγελίου δημοσίως, ἐλθὼν θαρραλαίως ὡς καὶ ἐντὸς
 τοῦ ναοῦ τῶν Ἰουδαίων· οὗτοι δὲ ἀγανακτήσαντες τὸν
 ἐξέβαλον τοῦ ἱεροῦ, διώκοντες καὶ κτυπῶντες, ὥστε
 ἤθελον τὸν θανατώσει, ἐὰν ὁ Ἐπαρχος Ἀσίας δὲν ἤ-
 θελε τὸν λάβει ἀπὸ τὰς χεῖρας αὐτῶν μετὰ τὴν ὑπό-
 σχεσιν ν' ἀποδώσῃ εἰς αὐτοὺς δικαιοσύνην. Ἐθεῖς εἰς
 τὰ δεσμὰ μετεκομίσθη εἰς τὸ Ῥωμαϊκὸν στρατόπεδον
 ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μυριάδου πλήθους, αἰτοῦντος μετ'
 ἐπιμονῆς τὸν θάνατον αὐτοῦ. Ματαιίως διὰ τῆς διδα-
 χῆς του ἐπροσπάθησε νὰ πείσῃ τὸ ἐξηγηριωμένον πλῆ-
 θος, αὐτὸ ἐπέμενε ζητοῦν τὸν θάνατον αὐτοῦ, καὶ τὸν
 κατέκρινεν ὡς ἀπειθεῖνα. Ὁ Ἀσίας παρὰσυρόμενος
 ἀπὸ τὴν ὁρμὴν τοῦ πλήθους διέταξε νὰ ραβδίσωσι τὸν
 Ἀπόστολον· ἀλλ' ὅταν ἔμαθεν ὅτι ἦτο πολίτης Ῥω-
 μαῖος, ὄχι μόνον τὴν τιμώρησιν ταύτην ἀπέτρεψεν, ἀλ-
 λά μετανόησε καὶ διότι τὸν ἔβαλεν εἰς τὰ δεσμὰ. Ἄλ-
 λ' ὁ λαὸς ἀφ' ἑνὸς, καὶ ὁ ἀρχιερεὺς ἀφ' ἑτέρου, τοσοῦ-
 τον ἐπέμεινον διὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ ἀποστόλου,
 ὥστε ὁ Ἀσίας διὰ νὰ τὸν σώσῃ, τὸν ἐπέμψεν εἰς τὴν
 Καισάρειαν εἰς τὸν Φήλικα, Ἐπαρχον τῆς Ἰουδαίας,
 διὰ νὰ δικασθῇ παρ' αὐτοῦ.

Δύο ἔτη διέμεινεν ὑπὸ κράτησιν ὁ Παῦλος εἰς Και-
 σάρειαν, καὶ ἡ θεία χάρις τὸν διεφύλαττε πάντοτε σα-
 θερόν. Ἄλλ' ὅταν ὁ νέος διοικητὴς Πόρκιος Φῆστος
 ἠθέλησε νὰ τὸν πέμψῃ αὐθις εἰς Ἱερσόλυμα, ὁ Παῦ-
 λος ἐπεκαλέσθη τὸν Καίσαρα. Παρευρεθεὶς κατ' ἐκεί-
 νην τὴν ἐποχὴν καὶ ὁ Ἡρώδης, ὡς καὶ Βερενίκη ἡ σύ-
 ζυγος αὐτοῦ, ἐζήτησαν ν' ἀκούσωσι τὸν Παῦλον. Το-
 σοῦτον δὲ ἐδικαιολογήθη ἐνώπιον αὐτῶν, ὥστε ὁ Διοι-
 κητὴς κατ' αἴτησιν αὐτῶν, ἤθελε τὸν ἀπολύσει ὡς ἀ-
 θῶον, ἐὰν δὲν ἐφοβεῖτο τὸν αὐτοκράτορα, τοῦ ὁποίου
 τὸ ὄνομα εἶχεν ἤδη ἐπικαλεσθῆ ὁ Παῦλος. Ἀπεστάλη
 λοιπὸν ὁ Ἀπόστολος εἰς Ῥώμην συνοδευόμενος ἀπὸ
 ἑνα ἑκατόνταρχον. Καθ' ὁδὸν συνέβη δεινὴ τρικυμία,
 κατ' ἣν τὸ πλοῖον ἐσυντρίφθη εἰς τοὺς βράχους τῆς
 Μελίτης, ἀλλ' ὅλοι οἱ ἐν αὐτῷ ἐπιβάται καὶ ναῦται
 διεσώθησαν εἰς τὴν ξηρὰν, καὶ ἔλαβαν ἀπὸ τοὺς κα-
 τοίκοις τὴν ἀναγκαίαν περιποίησιν. Ἐκεῖθεν ἐπιβίβα-
 σθεὶς εἰς ἕτερον πλοῖον μετεκομίσθη τέλος εἰς Ῥώ-
 μην, καὶ διέμεινεν ἐκεῖ δύο ἔτη δέσμιος μὲν, ἀλλ' ἔ-
 χων τὴν ἐλευθερίαν νὰ κηρύττῃ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.
 Ἐπειδὴ δὲ ἐτόλμησε νὰ κατηχήσῃ εἰς τὴν Χριστιανικὴν
 πίστιν καὶ μίαν ἀπὸ τὰς ἐρωμένας τοῦ Νέρωνος, ὁ τύ-
 ραννος οὗτος διέταξε τὸν θάνατον αὐτοῦ. Καθὸ πολίτης
 δὲ Ῥωμαῖος, ὑπεβλήθη εἰς τὴν ποινὴν τῆς ἀποκεφαλί-
 σεως εἰς τὸ 65 ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ γεννήσεως. Συνέ-
 γραψεν ὁ Παῦλος δεκατέσσαρας ἐπιστολάς, εἰς τὰς ὁ-
 ποίας ἐμφαίνεται ἡ καθαρὰ ἠθικὴ τῆς Χριστιανικῆς
 πίστεως.

Τὸ ὕψος τῶν ἐπιστολῶν τούτων ἐν γένει ἔχει σα-
 φήγειον, ὕψος καὶ δύναμιν καὶ εἰς ταύτας, ἐκτὸς τῶν

δογματικῶν ἐρμηνειῶν, τῶν ἐξηγήσεων τῶν μυστηρίων, καὶ τῶν ἀναπτύξεων τοῦ Εὐαγγελίου, ὑπάρχουν γινώμαι ἠθικῆς, καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ ἰδιώτου ὡς καὶ τοῦ χριστιανοῦ. Τόσον δὲ διὰ τὴν εὐγλωττίαν του, ὡς καὶ διὰ τὴν μεγάλην αὐτοῦ ἐπιμονὴν εἰς τὸ κήρυγμα, καὶ διὰ τοὺς ὁποίους ὑπέστη κινδύνους, ὠνομάσθη κορυφαῖος τῶν Ἀποστόλων, ἐπωνυμία, τὴν ὁποίαν αὐτὸς καὶ ὁ Πέτρος ἐκ τῶν Ἀποστόλων μόνοι ἔλαβον.

ΠΕΡΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

ΑΡ. Β΄.

Ὁμιλήσαντες εἰς τὸ πρῶτον ἡμῶν ἄρ. (Βιβ. τοῦ Λαοῦ φυλ. ε. σελ. 35) περὶ τοῦ τρόπου καθ'ὸν νομίζομεν κατάλληλον νὰ φωτισθῶσι καὶ ἐκπαιδευθῶσι τὰ κοράσια τοῦ λαοῦ, ὅσον ἔνεστι ταχύτερον καὶ καταλληλότερον, νομίζομεν ὅτι ἐλλείπομεν εἰς σημαντικὸν ἡμῶν καθήκον, εἰὰν δὲν εἴπωμέν τι καὶ περὶ τῶν γυναικῶν, ὅσαι δὲν εὐτύχησαν νὰ λάβωσιν ἐπιμελημένην ἀνατροφὴν καὶ ἐκπαίδευσιν· ἐξελθοῦσαι δὲ τῆς τάξεως τῶν κορασιῶν ἔλαβον ἤδη μέρος εἰς τὴν κοινωνίαν.

Καθὼς νομίζομεν ὅτι κατὰ πᾶσαν ἡλικίαν οἱ ἄνδρες δύνανται νὰ βελτιώσωσι τὴν νοητικὴν καὶ ἠθικὴν αὐτῶν κατάστασιν, καὶ διὰ τοῦτο γράφομεν ὑπὲρ αὐτῶν, φρονούντες ὅτι ὅσον ἀργὰ καὶ ἂν ἐπέλθῃ ἢ ἐπὶ τὸ βέλτιον μεταβολή, πάντοτε εἶναι ὠφέλιμος, ὡς ἔχουσα μεγίστην ἐπιρροὴν εἰς τὴν μόρφωσιν τῶν τέκνων, οὕτω φρονοῦμεν καὶ περὶ τῶν γυναικῶν, καὶ πολὺ πλεόπερον ἀνγκυαίαν θεωροῦμεν τὴν βελτιώσιν τῆς καταστά-

σεως αὐτῶν, καθόσον, ὡς προείπομεν, αὐταὶ εἶναι τὰ κυριώτερα ὄργανα τῆς μορφώσεως τῶν τέκνων.

Ἀπὸ τὴν ἰδέαν ταύτην ἐμπνεόμενοι ἐθεωρήσαμεν ἀναγκαῖον νὰ ἀφιερῶσωμεν μέρος τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Λαοῦ εἰς τὸ νὰ χορηγήσωμεν, τὸ καθ' ἡμᾶς, μέσα βελτιώσεως τῆς νοερᾶς καὶ ἠθικῆς καταστάσεως τῶν γυναικῶν. Θέλομεν λοιπὸν δημοσιεύσει βίους ἐνδόξων γυναικῶν, καὶ φέροι εἰς παράδειγμα πράξεις ἐναρέτους, ἐρασιζόμενοι ἀπὸ ὅλας τὰς ἐποχὰς, καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ ἔθνη, ἀρχόμενοι ὅμως πρῶτον ἀπὸ τοὺς προγόνους ἡμῶν, τῶν ὁποίων τὸ παράδειγμα πρέπει νὰ μᾶς ἐμπνέῃ μεγαλητέραν ἐπιθυμίαν μιμήσεως διὰ τὴν οἰκειότητα.

Ἄλλ' ἐπειδὴ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αἱ γυναῖκες δὲν ἐλάμβανον μέχρι τοῦδε ἐπιμελημένην ἀνατροφὴν, καὶ πολλαὶ ἐξ αὐτῶν ἐνδέχεται νὰ εὐρίσκωνται εἰς ἀγνοίαν τῶν καθήκοντων τῆς συζύγου, τῆς μητρὸς, τῆς οἰκοκυρᾶς, ἐν γένει, θέλομεν ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ἀναφέρει περὶ ὑγιεινῆς, περὶ καθαριότητος, καὶ ἐν γένει περὶ οἰκιακῆς οἰκονομίας, διὰ νὰ συμπληρώσωμεν οὕτω τὸ ἔργον ἡμῶν, τὸ νὰ κατασταθῶσιν αἱ γυναῖκες, ἀγαπηταὶ σύζυγοι εἰς τοὺς ἄνδρας των, προσφιλεῖς μητέρες εἰς τὰ τέκνα των, σεβασταὶ εἰς τοὺς ὑπηρέτας καὶ ἔντιμοι καὶ εὐπόληπτοι εἰς τὴν κοινωνίαν.

Τὰ καθήκοντα τῆς γυναικὸς, ὡς συζύγου καὶ οἰκοκυρᾶς, τὰ διέγραψε πρὸ αἰῶνων ὁ Σολομών· καὶ θεβαίως, ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ταύτην πρέπει νὰ ἀρχίσωμεν, διὰ νὰ πείσωμεν εὐκολώτερον πόσον πλεοπέρον προσοχὴν πρέπει ν' ἀποδώσωμεν εἰς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, τὸ ὁποῖον τόσον σπουδαῖον ἐθεωρήθη ἀπὸ χιλιάδων ἐτῶν, καὶ τὸ ὁποῖον ἀναντιρρήτως πρέπει νὰ ᾖναι μεγάλης

προσοχῆς καὶ μελέτης ἄξιον, ὅταν εἰς διάστημα τοσούτων αἰώνων ἐξακολουθῆ ν' ἀπολαύῃ πάντοτε τὴν αὐτὴν ὑπόληψιν. Ἴδου ἢ παρὰ τοῦ Σολομῶντος περιγραφὴ τῆς καλῆς Οἰκοκυρᾶς.

«Τίς δύναται νὰ εὕρῃ γυναῖκα ἀξίαν; Ἡ τοιαύτη ἀξίζει καὶ τῶν πολυτελῶν λίθων πλείοτερον. Ἡ καρδία τοῦ ἀνδρός τῆς ἔχει θάρβος εἰς αὐτήν, διότι γίνεται πρόξενος πολλῶν ἀγαθῶν, ἐνεργοῦσα καθ' ὅλον τὸν βίον αὐτῆς ἀγαθὰ καὶ ὄχι κακὰ ὑπὲρ τοῦ ἀνδρός τῆς. Προμηθευθεῖσα μαλλία καὶ λινάριον κατέστησε ταῦτα χρῆσιμα διὰ τῶν ἰδίων αὐτῆς χειρῶν. Φέρει μακρόθεν, ὡς τὰ πλοῖα τῶν ἐμπόρων, καὶ συναθροίζει ὅλα τὰ πρὸς τὸν βίον ἀναγκαῖα. Ἐγείρεται νύκτα καὶ διαμοιράζει τροφὴν εἰς τοὺς ὑπηρέτας καὶ ἐργασίαν εἰς τὰς ὑπηρετριάς. Βλέπει ἀγρόν τινα πωλούμενον καὶ τὸν ἀγοράζει, ἀκολούθως τὸν φυτεύει καὶ τὸν κάμνει προσοδοφόρον. Ζῶνει καλῶς τὴν μέσῃ τῆς καὶ προσηλώνει τὰς χεῖράς τῆς εἰς τὴν ἐργασίαν. Ἄφοῦ ἐδοκίμασεν ὅτι ἡ ἐργασία εἶναι καλὸν πρᾶγμα, ὁ λύχνος τῆς δὲν σβύνει καθ' ὅλην τὴν νύκτα. Ἀποβλέπουσα πάντοτε εἰς τὴν ὠφέλειαν καταγίνεται ἀδιακόπως εἰς τὸ ἀδράκτιον. Ἀπλώνει καὶ ἀνοίγει τὴν χεῖρά τῆς εἰς βοήθειαν τῶν πτωχῶν. Δὲν ἔχει φροντίδας περὶ τῶν πραγμάτων τῆς οἰκίας ὁ σύζυγος αὐτῆς ὅταν ᾔναι χειμῶν, διότι ὅλοι οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ εὕρισκόμενοι ἔχουν διπλᾶ ἐνδύματα. Κατασκευάζει ἐπανωφόρια τοῦ ἀνδρός τῆς καὶ ἐνδύματα ἰδικὰ τῆς ἀπὸ βύσσου καὶ πορφύραν. Ὁ ἀνὴρ αὐτῆς γίνεται ἀξιοπαρατήρητος ὡς ἐκ τῶν ἐνδυμάτων του, ὅταν συνεδριάξῃ εἰς τὰς πόλεις τῆς πόλεως μετὰ τῶν γερόντων. Κατασκευάζει πανία καὶ ζωνάρια τὰ ὅποια

πωλεῖ εἰς τοὺς ἐμπόρους. Ὑπάρχει ἰσχυρὰ καὶ εὐπρεπῆς. καὶ ζῆ με εὐχαρίστησιν ἕως εἰς τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς ζωῆς τῆς. Ἡ ὁμιλία τῆς γίνεται με φρόνησιν καὶ κατὰ τὸ πρέπον, καὶ ἡ γλῶσσά τῆς εἶναι καλῶς γυμνασμένη εἰς περιποιητικὰς ἐκφράσεις. Διαμένει διαρκῶς εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ἐπιτηροῦσα αὐτήν καὶ ποτὲ δὲν τρώγει τὸν ἄρτον τῆς ἐν ἀργίᾳ. Τὰ τέκνα τῆς ἐλθόντα εἰς ἡλικίαν τὴν μακαρίζουν, διότι ἐπλούτησαν δι' αὐτῆς, ὁ δὲ σύζυγος αὐτῆς τὴν ἐπαινεῖ. Πολλὰι θυγατέρες ἀπέκτησαν πλοῦτον, πολλὰι ἀπέκτησαν δύναμιν, σύ ὅμως ὑπερέβης πάσας. Ὁ φιλάρεσκος τρόπος τῆς γυναικὸς καὶ τὸ κάλλος εἶναι πράγματα μάταια, μόνη δὲ ἡ γυνὴ ἣτις ἔχει τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀξία ἐπαίνων. Ἄς ἀποδώσωσιν ἅπαντες ἔπαινον εἰς αὐτὴν διὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν τῆς, καὶ ὁ ἴδιος σύζυγος αὐτῆς ἄς τὴν ἐπαινῆ εὕρισκόμενος εἰς τὰς σουνελεύσεις τῶν συμπολιτῶν του.»

Ἡ γυνὴ ἐδόθη σύντροφος εἰς τὸν σύζυγον, καὶ ἀνετέθη εἰς αὐτὴν ἡ διεύθυνσις τοῦ οἴκου· ἐὰν δὲν γνωρίζῃ πῶς νὰ ἐνεργήσῃ τὰ ἀνήκοντα εἰς αὐτὴν ἔργα, ὅτι ὁ ἀνὴρ διὰ τῶν προσπαθειῶν του εἰσάγει εἰς τὴν οἰκίαν ἢ γυνὴ τὸ καταστρέφει διὰ τῆς ἀπειρίας καὶ ἀνοικονομησίας τῆς. Ἴδου τί λέγει περὶ τούτου ὁ Σωκράτης, ὅστις κυριώτερον ἐνησχόλησε τὰς φιλοσοφικὰς αὐτοῦ ἐρεῦνας εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς καταστάσεως τῆς κοινωνίας καὶ τὴν εὐημερίαν αὐτῆς.

... «Τώρα δὲ ἡ οἰκία ἡμῶν αὕτη εἶναι κοινὴ· διότι καὶ ἐγὼ καταθέτω εἰς τὸ κοινόν ὅλα ὅσα ἔχω, καὶ σὺ ὅλα ὅσα πράγματα ἔφερες τὰ κατέθεσες ἤδη εἰς τὸ κοινόν. Δὲν πρέπει δὲ νὰ παρατηρῶμεν ποῖος ἐξ

ἡμῶν κατέθεσεν εἰς τὸ κοινὸν πλείοτερα πράγματα, ἀλλὰ πρέπει νὰ γνωρίζωμεν ὅτι ὅστις ἐξ ἡμῶν εἶναι καλλήτερος σύντροφος ἐκεῖνος καταθέτει καὶ τὰ καλλήτερα πράγματα.

. . . « Τῶν φρονίμων συζύγων ἔργον εἶναι νὰ φέρωνται μὲ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε ὅσα μὲν πράγματα ἔχουν, νὰ τὰ διατηρῶσιν εἰς καλλίστην κατάστασιν, νὰ ἀποκτοῦν δὲ καλῶς καὶ δικαίως καὶ ἄλλα ὅσον ἔνεστι πλείοτερα.

. . . « Ὁ Θεὸς ἔκαμε τὴν φύσιν τῆς γυναικὸς κατὰλληλον διὰ τὰ ἐντὸς τῆς οἰκίας ἔργα καὶ φροντίδας, τὴν δὲ τοῦ ἀνδρὸς διὰ τὰ ἔξω. Εἰς τὴν γυναῖκα ἀνέθεσε καὶ τὸ νὰ φυλάττῃ τὰ φερόμενα εἰς τὴν οἰκίαν πράγματα . . . Γνωρίζοντες ποῖα ἔργα ἀνετέθησαν εἰς ἕκαστον ἡμῶν παρὰ τοῦ Θεοῦ, πρέπει νὰ φροντίζωμεν νὰ ἐνεργῶμεν ὅσον ἔνεστι καλλήτερον τὰ ἀνήκοντα εἰς ἕκαστον ἡμῶν ἔργα . . . Ἀνάγκη νὰ μένης καὶ σὺ εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ὅσοι μὲν ἐκ τῶν ὑπηρετῶν ἔχουν ἐργασίαν ἔξω, τούτους νὰ φροντίζῃς νὰ τοὺς στέλῃς, ὅσοι δὲ ἔχουν ἐργασίαν ἐντὸς τῆς οἰκίας, εἰς τούτους νὰ ἐπιστατῆς ἢ ἰδίᾳ, καὶ ὅσα πράγματα φέρουν εἰς τὴν οἰκίαν νὰ τὰ λαμβάνῃς σὺ, καὶ ὅσα μὲν ἐξ αὐτῶν πρέπει νὰ ἐξοδευθῶσι, νὰ τὰ μοιράζῃς μόνῃ σου, ὅσα δὲ περισσεύουσι, πρέπει νὰ λάβῃς πρόνοιαν νὰ τὰ φυλάξῃς, διὰ νὰ μὴν συμβῆ ὥστε ὅσα ἔχει τις προσδιωρισμένα δι' ἓν ἔτος ἐξοδευθῶσιν εἰς ἓνα μῆνα.

. . . « Τὸ τερπνότερον δὲ πάντων εἶναι ὅτι ἂν φανῇς καλλήτερος ἀπ' ἐμέ, θέλεις καταστήσει καὶ ἐμὲ ἐδικόν σου ὑπηρετήν, καὶ δὲν θέλεις ἔχει αἰτίαν νὰ φοβηθῇς μήπως, προχωρούσης τῆς ἡλικίας, ὀλιγοστεύ-

σῃ ἢ τιμὴ τὴν ὁπαίαν σοῦ προσφέρουν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἡμῶν, ἀλλ' ἐξ ἐναντίας νὰ πιστεύσῃς ὅτι γηράζουσα πλείοτερον, ὅσον καλλήτερος σύντροφος καὶ ἐμοῦ καὶ τῶν τέκνων ὡς πρὸς τὰ οἰκιακὰ πράγματα θέλεις γενεῖν, τότεν πλειοτέραν τιμὴν θέλεις ἀπολαμβάνει ἐν τῇ οἰκίᾳ· διότι τὰ καλὰ καὶ ἀγαθὰ δὲν πληθύνονται εἰς τὰς οἰκίας ἀπὸ τὰς ὠραιότητος, ἀλλ' ἀπὸ τὰς ἐν τῷ βίῳ ἀρετάς. (Ξενοφ. Οἰκονομικός)

Ἡ τακτοποιήσις τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ πραγμάτων εἶναι ἔργον ἐξειδικασμένον τῶν γυναικῶν, ἐὰν δὲν γνωρίζουν, ἢ δὲν καταδέχονται (ἐὰν ἦναι ἐκ τῶν πλουσιῶν καὶ τῶν τῆς ἀνωτάτης τάξεως γυναικῶν) νὰ ἐνασχοληθῶσιν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, ἄς ἀκούσωσι τί λέγει περὶ τούτου ὁ Φενελῶν.

« Αἱ πλείοτεραι τῶν γυναικῶν παραμελοῦν τὴν οἰκονομίαν ὡς ἔργον ταπεινόν, ὅπερ ἀνήκει μόνον εἰς χωρικούς, εἰς ἀνθρώπους τῆς κατωτάτης τάξεως, μάλιστα δὲ ὅσαι ἀνατρέφονται εἰς τὴν μαλθακότητα, τὴν ἀφρονίαν, τὴν ἀργίαν, ἀποφεύγουσι καὶ περιφρονοῦσι πᾶσαν περὶ τούτου λεπτομέρειαν.

« Ἡ καθαριότης, ἡ τάξις καὶ ἡ ἐπιμέλεια, εἶναι βάσις τῆς ἀληθοῦς οἰκονομίας. Μὴν ἀνέχεσθε ἀκαθαρσίαν καὶ ἀταξίαν· τὰ μέγιστα δὲ συντελεῖ εἰς τὴν οἰκονομίαν καὶ τὴν καθαριότητα τὸ νὰ διατηρῆ τις ἕκαστον πρᾶγμα εἰς τὸν τόπον του. Ὁ κανὼν οὗτος φαίνεται ἀσημαντός, καὶ ὁμῶς ἤθελεν ἔχει σημαντικώτατα ἀποτελέσματα, ἐὰν ἀκριβῶς ἐτηρεῖτο. Λαμβάνεις ἀνάγκην πραγμάτων τινος, οὐδὲ στιγμὴν δὲν χάνεις πρὸς ζήτησιν αὐτοῦ. Οὔτε σύγχυσις, οὔτε φιλονεικία, οὔτε δυσκολία ὑπάρχει, ὅταν λαμβάνῃ τις

ανάγκην αὐτοῦ ἀπλόνεις τὴν χεῖρα καὶ τὸ λαμβάνεις, ὅταν δὲ τελειώσης τὸ ἔργον σου, τὸ ἀποθέτεις πάλιν εἰς τὸν τόπον, ἐξ οὗ τὸ ἔλαβες.

« Ἡ ἀξιόλογος αὕτη τάξις ἀποτελεῖ μέγιστον μέρος τῆς καθαριότητος. ἡ ἀκριβὴς αὕτη διάταξις γίνεται ἀμέσως ἀξιοπαρατήρητος. Ἐκτὸς δὲ τούτου, ἐπειδὴ ἡ θέσις τὴν ὁποῖαν ἀποδίδουν εἰς ἕκαστον πρᾶγμα εἶναι ἡ ἀρμοδιωτέρα δι' αὐτὸ, ὄχι μόνον διὰ νὰ εὐχαριστῇ τὴν ὄρασιν, ἀλλ' ἀκόμη καὶ διὰ τὴν καλὴν φύλαξιν αὐτοῦ, προκύπτει ὅτι ὀλιγώτερον φθείρεται αὐτοῦ παρὰ ἀλλοῦ, δὲν βλάπτεται ἀπὸ κἀνὲν ἕκτατον συμβάν, μάλιστα διαφυλάττεται καθαρὸν. Παραδ. χάριν, ἔν ἀγκείον δὲν μένει ἐκτεθειμένον ὑπὸ τὸν κοριορκτὸν, οὔτε εἰς κίνδυνον νὰ συντριφθῇ, ἐὰν τὸ ἀποθέσωσιν εἰς τὴν θέσιν του ἅμα γένῃ χρῆσις αὐτοῦ. Τὸ πνεῦμα τῆς ἀκριβείας, τὸ ὁποῖον ὀδηγεῖ εἰς τὴν τάξιν, ὀδηγεῖ ὁμοίως εἰς τὴν καθαριότητα, καὶ ὁμοῦ μὲ τὰς ὠφελείας ταύτας ἐπέρχεται καὶ ἄλλη τὸ νὰ ἀραιρέσῃ τις διὰ τῆς ἐξέως ταύτης ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτας τὸ πνεῦμα τῆς ἀμελείας καὶ τῆς συγχύσεως.»

Φενελών.

Τὰ καθήκοντα τῆς συζύγου ἐκπληρούμενα ἐπιμελῶς, μάλιστα ἀπὸ τὰς κατεχούσας τὴν ἀνωτάτην τάξιν τῆς κοινωνίας γυναικας, ἔλκουν πρὸς αὐτὰς τὸ σέβας καὶ τὸν θαυμασμὸν ὄλων τῶν ἀνθρώπων, ὡς καὶ μετὰ τῶν μὴ πεπολιτευμένων ἐθνῶν.

Οἱ ὑποταχθέντες εἰς τὴν Γαλλίαν ἀρχηγοὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀφρικὴν πολεμίων αὐτῇ φυλῶν ἐλθόντες εἰς Γαλλίαν ἐζήτησαν νὰ ἐπισκεφθῶσι τὴν σύζυγον τοῦ κατὰ τὴν Ἀφρικὴν ὑπάρξαντος ἀρχηγοῦ τῆς ἐκστρα-

τείας Βυζώτου, καὶ παρουσιασθέντες εἰς αὐτὴν τῆς ἐξέφρασαν ὅτι ἤλθον νὰ τῆς ἐξηγήσωσι τὸ σέβας των διότι εὔρισκον ἐν αὐτῇ τὸ πρωτότυπον τῆς καλῆς οἰκοκυρίας. Ἡ ἐξηγήσις αὕτη ἐπροξένησε μεγίστην εὐχαρίστησιν εἰς τὴν συνετὴν σύζυγον τοῦ Βυζώτου, καὶ θεωρήσασα τοῦτο ὡς τὸν μεγαλῆτερον ἔπαινον, τὸν ὁποῖον ἠέδυναντο νὰ τῆς ἀποδώσωσιν, εὐχαρίστησε μεγάλως τοὺς ἀφρικανοὺς ἀρχηγούς. Ἀλλὰ πόσαι γυναῖκες οὔτε γνωρίζουν οὔτε ἐκτιμοῦν ἐπαξίως τὰ καθήκοντα ταῦτα!

Ἄλλ' ἡ γυνὴ πανταχοῦ μὲν εἶναι συκοινωνὸς καὶ βοηθὸς τοῦ ἀνδρός τῆς, εἰς τὴν γεωργίαν ὅμως εἶναι σύντροφος ἀχώριστος, ἀναπόφευκτος, καὶ τὰ προτερήματα αὐτῆς, εἰς τὴν τάξιν ταύτην πρὸ πάντων, εἶναι ἀναγκαιότατα. Πρὸς ἐκτίμησιν τῆς ἀξίας τῆς γυναικὸς πλησίον τοῦ ἀγροτικὸν βίον μετερχομένου ἀνδρὸς μεταφερόμεν ἐνταῦθα ὅσα εἶπεν ὁ πρόεδρος ἐνὸς γεωργικοῦ συλλόγου ἐν Γαλλίᾳ ἀποτεινόμενος πρὸς τὰς κυρίας, αἵτινες παρευρέθησαν εἰς τὴν ὁμήγουριν ταύτην.

« Ἐρχομαι ἐν ὀνόματι ὄλων τῶν γεωργῶν νὰ σᾶς εὐχαριστήσω, Κυρίαί μου, διότι διὰ τῆς παρουσίας ὑμῶν ἐπροσθέσατε εἰς τὴν πανήγουριν ἡμῶν νέον θέλημα, τὸ ὁποῖον ὑμεῖς μόναι ἠδύνασθε νὰ χορηγήσετε εἰς αὐτὴν. Δὲν σᾶς παρεκίνησε κἀνὲν νέον θέλημα διὰ νὰ ἔλθητε ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν, ἀλλ' ἤλθετε ἐκτιμῶσαι ὀρθῶς διὰ τῆς ἀγχινοίας ὑμῶν ὅ,τι εἶναι μέγα, ὅ,τι εἶναι ὠφέλιμον. Ἡρξίσατε λοιπὸν νὰ γνωρίζετε, νὰ ἐκτιμάτε τὴν γεωργίαν· εἴθε δὲ ἐντὸς ὀλίγου, κυρίαί μου, ν' ἀγαπήσετε αὐτὴν ἀληθῶς.»

« Εἰς οὐδεμίαν ἐξ ὄλων τῶν τάξεων τοῦ βίου δύ-

ναται ἡ γυνὴ νὰ ᾖ εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν ἀχώριστος σύντροφος, συνεργάτης παντοτεινός, συμπλήρωμα τοῦ ἀνδρός, ὡς εἰς τὸν ἀγροτικὸν βίον. Εἰς τὰς πόλεις, ἡ γυνὴ δὲν συμμετέχει ὀλοτελῶς τῶν ἔργων τοῦ ἀνδρός της· δὲν συμπράττει μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν σύνταξιν τῶν ἀποφάσεων, δὲν συντάττει πράξεις, δὲν γράφει δικηγορικὰ ἔγγραφα, ἢ διοικήσεις ὄλων τῶν πολιτικῶν πραγμάτων γίνεται ἄνευ τῆς γνώμης καὶ συνδρομῆς αὐτῆς, ἀλλ' εἰς τὸν ἀγροτικὸν βίον αὕτη συμμερίζεται ἐξίσου τὰ ἔργα, τὰς προσδοκίας καὶ τὰς ἐπιτυχίας τοῦ συζύγου της. "Ἄνευ ταύτης αἱ προσπάθειαι τοῦ συζύγου της ἀποβαίνουσιν ἄκαρποι, καὶ τὰ πρὸς φύλαξιν ἐναποταμιευόμενα πράγματα χάνονται· μετ' αὐτῆς ὅμως βασιλεύει εἰς τὴν οἰκίαν ἢ παράγουσα τὴν ἀφρονίαν οἰκονομία, τῆς ὁποίας αὕτη γνωρίζει τὸ μυστήριον, καὶ ἡ παρουσία της καθαρίζει τὰ ἦθη τῆς οἰκίας διαχέουσα ἐν αὐτῇ τὴν εὐωδίαν τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς θρησκείας, ἀρετῶν τὰς ὁποίας ὁ Θεὸς ἔθεσεν εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας ὄλων τῶν γυναικῶν. »

« Καὶ ὅμως ὀλεθρία τις πρόληψις προερχομένη δυστυχῶς ἀπὸ πλημμυελῆ ἀνατροφῆν, τὴν ὁποίαν δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ στιγματίσωμεν ἐνταῦθα, ἀπεμάκρυνε τοῦ ἀγροτικοῦ βίου πλῆθος εὐγενῶν γυναικῶν, αἵτιτες ἠδύναντο νὰ κατασταθῶσιν εὐτυχεῖς ἐν αὐτῷ, καὶ νὰ ἀνοίξωσιν ἐνδοξὸν στάδιον εἰς τὴν ἀγχινοίαν καὶ δραστηριότητα αὐτῶν.

« Πολλοὶ ἀγαθοὶ ἄνδρες, ἐνθερμοὶ ζηλωταὶ τῆς γεωργίας, μελετήσαντες καλῶς καὶ προπαρασκευασθέντες διὰ νὰ ἀφιερῶσιν εἰς τὰς ἐργασίας αὐτῆς, ἀπετράπησαν τούτου τοῦ σταδίου διὰ τὴν δυσκολίαν τοῦ νὰ

εὐρωσι σύντροφον γυναῖκα ἀνάλογον τῆς κοινωνικῆς αὐτῶν τάξεως, καὶ τῆς νοητικῆς αὐτῶν βαθμίδος. »

« Τὸ κακὸν τοῦτο εἶναι πραγματικόν, εἶναι μέγιστον, καὶ φέρει ἐμπόδιον εἰς τὴν πρόδον τῆς γεωργίας μεγαλύτερον ἂν ὅ,τι ἐγγένει δυνάταί τις νὰ στοχασθῆ. Ἀπέτρεψε τοῦτο πολλοὺς ἄνδρας, οἵτινες διὰ τῶν φώτων καὶ τοῦ πλοῦτου των ἠθέλον ἐνισχύσει τὰ μέγιστα τὸν ἀριθμὸν τῶν προοδευτικῶν γεωργῶν. »

« Ἀλλὰ τὸ κακὸν τοῦτο, Κυρίαί μου, δὲν εἶναι γενικόν, καὶ εἶμαι εὐτυχῆς βλέπων ἐνταῦθα πληθὺν γυναικῶν, αἵτινες ἐγνώρισαν ὅτι ὁ κατὰ τοὺς ἀγροὺς βίος εἶναι γαλήνη τῆς ψυχῆς, ἐν βῆμα πλησιέστερον πρὸς τὸν Θεόν, ὑγεία δι' ἑαυτὰς, καὶ δύναμις καὶ ῥώμη διὰ τὰ τέκνα των. »

« Εἶθε τὸ εὐγενὲς τοῦτο παράδειγμα νὰ φέρῃ καρπὸν, καὶ ἡ πρὸς τοὺς ἀγροὺς ἡμῶν μετοικεσία ν' ἀποβῆ γενική. »

« Ἐλθετε, Κυρίαί μου, νὰ συνοικήσετε τὰς ἐξοχὰς μας, ἔλθετε νὰ μεταφέρετε ἐν αὐταῖς τὴν ἀνεξάντλητὸν εὐσπλαγχνίαν ὑμῶν, τὰς περιποιήσεις καὶ τὰς παρηγορίας ἐκείνας, τὰς ὁποίας ὑμεῖς μόναι γνωρίζετε νὰ δίδετε, θέλετε κατορθῶσι νὰ ἐπικρατῶσι πανταχοῦ αἱ χάριτες καὶ ἡ εὐγένεια, αἵτινες κοσμοῦσι φυσικῶς καὶ ὑμᾶς, καὶ θέλετε διαδώσει τὸ παράδειγμα τῶν ἀξιεράστων προτερημάτων σας. »

« Θέλετε δὲ συντελέσει οὕτως τὰ μέγιστα εἰς τὸ ἔργον τῆς νοερᾶς καὶ ἠθικῆς τελειοποιήσεως τῶν κατοίκων τῶν ἀγρῶν ἡμῶν ἐν τῇ πάλῃ ταύτῃ τῆς πτωχείας καὶ εἰς τὴν ἐξάπλωσιν τῆς εὐημερίας, συνθήματα, ἅτινα ἐγγεγραμμένα εἰς τὴν σημαίαν τῶν ἀ-

γροτικῶν συλλόγων χρησιμεύουσιν πρὸς συγκέντρωσιν ἡμῶν.!»

Δυστυχῶς αἱ γυναῖκες τῆς Ἑλλάδος ἀσπασθεῖσαι πρόωρα τὸν εὐρωπαϊκὸν πολιτισμὸν ἐγκατέλειπον τὰ ὁποῖα εἶχον ἤθη καὶ ἔθιμα διὰ νὰ ἀντικαταστήσωσι νέα, ἀλλ' ἄφησαν τὰ ὁποῖα εἶχον χωρὶς νὰ δυνηθῶσι ν' ἀποκτήσωσιν ἀληθῆ εὐρωπαϊσμόν. Ἐμβαίνουσαι εἰς αὐτὸν ἀνευ ἐξετάσεως καὶ κρίσεως, ἐνηγκαλίσθησαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ κακὰ, διότι ἡ τῶν κακῶν μίμησις εἶναι πολὺ εὐκολωτέρα τῆς τῶν καλῶν. Τί δὲ προήλθεν ἐκ τούτου; ἐπίδοσις μεγίστη εἰς τὴν καταστρεπτικὴν τῶν οἰκογενειῶν μάστιγα, τὴν πολυτέλειαν καὶ τὰς μεταβολὰς τοῦ συρμοῦ, εἰς τὴν πλήρη καὶ τελείαν παραμέλησιν τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας ἢ τῶν ἔργων τῆς Καλῆς Οἰκοκυρίας. Ἐνόμισαν ὅτι κυριώτερον ἔργον τῆς γυναικὸς εἶναι νὰ στολίζεται πολυτελῶς καθ' ἡμέραν, καὶ διαμένουσα ἀπὸ πρωῒας μέχρι τῆς ἐσπέρας εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς οἰκίας τῆς νὰ δέχεται τοὺς ἀργούς καὶ ἀφρόντιδας ἀνθρώπους, καὶ ν' ἀκούη τετριμμένας καὶ ἀηδεῖς ὁμιλίαις, μεταξύ τῶν ὁποίων διασπείρονται καὶ ἀναίσχυντοι κολακεῖαι διὰ νὰ γλυκαίνωσι τὰ ὦτα τῶν κυριῶν, ὅσαι δὲν ἔχουν τὴν κρίσιν καὶ ἰκανότητα νὰ τὰς ἐννοήσωσι.

Τοιαύτην ὁδὸν βαδίζοντες ἔφθασαν πολλοὶ ἤδη εἰς τὴν καταστροφὴν, στερούμενοι τῶν ἀναγκαίων, καὶ πολλοὺς ἔτι περιμένει τὸ αὐτὸ τέλος, ἐὰν δὲν ἐξυπνήσωσιν ἀπὸ τὴν λήθαργον εἰς ὃν εὐρίσκονται. Ἄλλλ' αἱ γυναῖκες, αἵτινες φαίνονται ἡ αἰτία τῆς καταστροφῆς αὐταὶ πάλιν κυριωτέρως δύνανται νὰ συντελέσωσι καὶ εἰς τὴν σωτηρίαν τῶν οἰκιῶν των, ἐὰν αἰσθαν-

θῶσιν ἐγκαίρως ὅτι ὁ δρόμος τὸν ὁποῖον βαδίζουσιν ἄγει αὐτὰς πανοικί εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ ἀποτρέψασαι τὸ πρόσωπον ἀπὸ τὸν κρημνὸν πρὸς ὃν φέρονται, κλείσωσι τὰ ὦτα πρὸς τὰς φωνὰς τῆς πολυτελείας καὶ τῶν ἄλλων παθῶν, ἐπανέλθωσιν εἰς τὰς οἰκιακὰς φροντίδας, καὶ ἀναλάβωσι μετὰ προθυμίας τὴν οἰκιακὴν αὐτῶν οἰκονομίαν, ἧτις εἶναι ἡ μόνη ἄγκυρα τῶν οἰκογενειῶν, πρὸ πάντων δὲ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅπου αἱ καταστάσεις εἶναι μικρόταται καὶ ἀβέβαιοι. Ἄς ἐλπίσωμεν ὅτι τὸ κακὸν δὲν εἶναι ἀθεράπευτον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΔΗΜΩΝ ΝΟΜΟΥ.

Ἐγκαθιδρυθείσης τῆς Μοναρχίας εἰς τὴν Ἑλλάδα, μία τῶν πρώτων φροντίδων τῆς νέας Κυβερνήσεως ὑπέβλεψεν, ὡς ἦτον ἐπόμενον, νὰ εἰσαῆξη νέον Δημοτικὸν ὄργανισμὸν πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ τῶν Δημογεροντιῶν συστήματος, κριθέντος ἀσυμβιβάστου μετὰ τὰς περὶ Δημοτικῆς διοικήσεως ὑγειεῖς ἀρχάς, τὰς παραδεχθείσας εἰς τὴν πεφωτισμένην Εὐρώπην. Ἄλλ' οἱ ἀναδεχθέντες τὸ ὑψηλὸν καθῆκον τοῦ Νομοθέτου, συντάξαντες τὸν ἐν ἰσχύϊ Δημοτικὸν Νόμον, δὲν ἔλαβον ὑπ' ὄψιν τὴν διανοητικὴν κατάστασιν τοῦ ἔθνους, οὔτε τὰς παντοίας φυσικὰς καὶ πολιτικὰς δυσχερείας, ἀφεύκτους συνεπειὰς τοῦ ἐπιβαρύναντος ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας εἰς τὸν Ἑλληνικὸν τράχηλον βαρβάρου ζυγοῦ. Ἐνόμισαν, ὅτι ἀρκεῖ ἡ ἐκδοσις ἐνὸς Νόμου ν' ἀνατρέψῃ καὶ τὰς ἔξεις τῶν κατοίκων, καὶ ἀπὸ λαοῦ, εὐφυοῦς μὲν καὶ ζωηροῦ, ἀλλ' ἄμαθοῦς ἕνεκα τῆς φωτισθέντος τυρρικήσ ἐξουσίας, τῆς ὁποίας ἀρτίως ἀπαλλάγη,

καὶ ἀγεύστου τῶν ἐκ τῆς εὐνομίας καλῶν, ν' ἀποδείξῃ αὐτὸν ἴσον μὲ τοὺς Εὐρωπαϊκοὺς λαοὺς, ἐκ τῶν νομοθεσιῶν τῶν ὁποίων ἠρύσθησαν τὰς νομοθετικὰς τῶν διατάξεις, χωρὶς νὰ ἀναλογισθῶσιν ὑπὸ ποίας δοκιμασίας διήλθον οἱ λαοὶ οὗτοι, καὶ πόσοι αἰῶνες παρήλθον μέχρις οὗ τελειοποιήσωσι τὰς νομοθεσίας τῶν διὰ βαθμιαίων, ἀναλόγως τῆς ὕλικῆς καὶ διανοητικῆς προόδου αὐτῶν, μεταβολῶν καὶ βελτιώσεων, καὶ ὅτι ὅσον καὶ ἂν ᾔνε κατὰ θεωρίαν ὑγιεῖς αἱ ἀρχαὶ Νόμου τινός, δὲν δύναται νὰ ᾔνε ἐφαρμοστέαι εἰς πᾶσαν ἐπικράτειαν ἀδιακρίτως.

Οἱ καρποὶ τῆς τοιαύτης τῶν συνταξάντων τὸν Δημοτικὸν μας Νόμον ἀπειρίας καὶ ἀπρονοησίας ὑπῆρξαν ὀλέθριοι εἰς τὴν ἑλληνικὴν κοινωνίαν, καὶ εἰς αὐτὴν κατὰ μέγα μέρος πρέπει ν' ἀποδίδωμεν τὸ, ὅτι ὁ λαὸς μετὰ εἰκοσιδύο ἐτῶν εἰρηνικὴν κατάστασιν ὄχι μόνον δὲν ἀπέκτησιν ἀνάλογον πολιτικὴν ἀνατροφὴν, ἀνευ τῆς ὁποίας δὲν δύναται παρὰ νὰ ἀγνοῆ κατ' οὐσίαν τὰ εἰς τὴν πολιτείαν δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπέκτησε κακὰς ἐξεις περὶ τὴν ἐξάσκησιν τῶν πρώτων καὶ παντοιοτρόπως προσπαθεῖ νὰ ὑπεκφύγῃ τῶν δευτέρων τὴν ἐκπλήρωσιν.

Τὰ κυριώτερα ἐλαττώματα καὶ αἱ ἐλλείψεις τοῦ Δημοτικοῦ Νόμου ἐξηλέγχθησαν ἅμα ἤρχισεν ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ, καὶ πολλὰ ἄλλα ἀνεκαλύφθησαν ἀκολούθως, ἀλλὰ κατὰ τὸ εἰκασαστέον ἀπὸ τῆς εἰσαγωγῆς αὐτοῦ μακρὸν διάστημα, οὐδεὶς ἐφρόντισε περὶ θεραπείας. Οἱ δὲ κατὰ καιροὺς ὑπουργοὶ, ἀναγκαζόμενοι νὰ λύσωσι τὰς ὑποβαλλομένας εἰς αὐτοὺς ὑπὸ τῶν Διοικητικῶν ἀρχῶν ἀπορίας, ἀντὶ ν' ἀναλάβωσι τοῦ ἄ-

λου Νόμου τὴν μεταρρυθμίσιν μορφωνοντες αὐτὸν ἀναλόγως μὲ τὴν ἠθικὴν τοῦ λαοῦ κατάστασιν, ἐξέδιδον ἐγκυκλίους διὰ τῶν ὁποίων ἀνεπλήρουν αὐθαίρετως τὴν σιωπὴν ἢ ἀσάφειαν τοῦ Νόμου· συνέβη δὲ, ὥστε πολλαὶ τῶν ἐγκυκλίων τούτων νὰ ὦσιν ἀντιφατικαὶ καὶ ἀναιροῦσαι ἢ μία τὴν ἄλλην, ὥστε ἡ Δημοτικὴ Νομοθεσία καὶ ἡ ἐπ' αὐτῆς νομολογία, ὀλόκληρα βιβλία σχηματίζουσα, κατέστη λαβύρινθος ἀδιέξοδος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου μόνοι οἱ σπουδάρχαι καὶ πλεονέκται εὐρίσκουσι τὸ συμφέρον αὐτῶν καρπούμενοι τοὺς ἰδρώτας τοῦ λαοῦ καὶ ἀναχαιτίζοντες οὕτω τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας τὴν ἀνάπτυξιν, κρατῶσιν αὐτὴν εἰς καχεκτικὴν κατάστασιν ἀναξίαν τῆς εὐφύας καὶ ζωηρότητός των.

Ὅσα ἀνωτέρω ἐξεθέσαμεν δὲν εἶναι ὑπερβολαί. ὅστις σπουδάζει συστηματικῶς καὶ ἐκ τοῦ σύνεγγυς μὲ ποῖα μέσα καὶ τρόπους ἐκλέγονται αἱ Δημοτικαὶ ἀρχαί, πῶς αὗται διαχειρίζονται τὸ οἰκονομικὸν τῶν Δήμων, τὴν κατάστασιν τῆς ἀστυνομικῆς, ἀγορανομικῆς καὶ ἀγρονομικῆς ὑπηρεσίας, θέλει πεισθῆ, ὅτι ὅσα λέγονται σποράδην καὶ ἀορίστως περὶ ἀθλιότητος τῶν Δημοτικῶν ἀρχῶν, εἶναι πολὺ ὑποδεέστερα τοῦ πραγματικοῦ.

Ταῦτα ἀναμφιβόλως ἔχοντες ὑπ' ὄψιν οἱ νῦν διέποντες τὰ τῆς πολιτείας ἡμῶν καὶ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐπιφέρωσι θεραπείαν σκέπτονται περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ Δημοτικοῦ Νόμου, καθὰ καὶ ἐν τῷ ὑπουργικῷ προγράμματι, καὶ διὰ τοῦ βασιλικουλόγου ἀνήγγειλον Ἄγνοοῦμεν ἂν συνετάχθῃ μέχρι τοῦδε περὶ τούτου νομοσχέδιον, καὶ ὅποια αἱ παραδεχθεῖσαι μεταρρυθμίσεις, διότι δὲν ἴδομεν τοιοῦτον δημοσιευμένον διὰ τοῦ τύπου.

" Αν δὲ καὶ πεπεισμεθα, ὅτι ἡ σύνταξις τοῦ Νομοσχεδίου ἀνετέθη εἰς ἄνδρας ἐνώνοντας τὴν θεωρίαν μὲ τὴν πείραν, ἀξίους τοιοῦτου σπουδαιοτάτου διὰ τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν ἔργου, δὲν νομίζομεν ὅμως ἀλυσιτελεῖς, οὐδ' ἀνάρμοστον, συντελοῦντες κατὰ τὸ ἐνὸν πρὸς τὸν τελικὸν σκοπὸν, τὴν διόρθωσιν τῶν κακῶν, νὰ ἐκθέσωμεν καὶ ἡμεῖς σκέψεις τινὰς καὶ γνώμην περὶ διατάξεων τινῶν, τὰς ὁποίας ἡ πολυχρόνιος πείρα ἀποδεικνύει ὡς παραδεκτὰς εἰς τὸν προκείμενον νόμον πρὸς τὸ συμφέρον τῶν Δήμων· ἀπόκειται δὲ εἰς τὴν κρίσιν τῶν ἱκανῶν καὶ ἀρμοδιωτέρων νὰ βασανίσωσι ταύτας καὶ παραδεχθῶσιν ὅσας κρίνωσι παραδοχῆς ἀξίας.

Αἱ μεταρρυθμίσεις πρὸ πάντων, πρέπει νὰ περιετραφῶσιν ἐπὶ τῶν ἐξῆς ἀντικειμένων,

Α'. Ν' ἀφαιρεθῆ ἡ ἀπαίτησις τιμῆματος ἐκ μέρους τῶν ψηφηφόρων καθὰ ὀρίζει τὸ ἄρ. 62 τοῦ περὶ Δήμων Νόμου, καὶ ἐπιτραπῆ τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου εἰς ὅλους τοὺς Δημότας τοὺς ἔχοντας τὰς ιδιότητας τοῦ ἄρ. 13. τοῦ αὐτοῦ Νόμου. Ὑπάρχει εἰς πολλοὺς, μὴ μελετήσαντας ἐκ τοῦ πλησίον τὰ πράγματα, ἡ ἰδέα τοῦ ἀπαραιτήτου τοῦ τιμήματος εἰς τοὺς ψηφοφόρους ὡς παρέχοντος δῆθεν ἐγγυήσεις εἰς τὴν κοινωνίαν, ἀλλ' ἡ θεωρία αὕτη σχηματισθεῖσα ἐν τῇ Εὐρώπῃ, ὅπου ἡ κτηματικὴ τάξις, ὡς καὶ ὅλαι αἱ λοιπαὶ τάξεις, εἶναι σχηματισμένοι πρὸ αἰῶνων καὶ, ἐκτὸς ἐξαιρέσεων ἀτομικῶν, διατελοῦσιν ἀμετάβλητοι, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ἐφαρμοστέα ἐπ' ἀγαθῶ καὶ ἐν τῇ Ἑλλάδι εἰς ἣν τοιαύτη κτηματικὴ τάξις δὲν ἐμορφώθη εἰσέτι, καὶ τὰ κτήματα μεταβαίνουσιν ἀπὸ πρόσωπον εἰς πρόσωπον ἐντὸς ὀλιγοχρονίου διαστήματος, πλῆθος δὲ

πολιτῶν, ἴσως πλέον τοῦ ἡμίσεως, δὲν ἔχουσι σπιθαμὴν ἰδιοκτητοῦ γῆς, καλλιεργοῦντες ἄλλων ἢ ἐθνικὰς. Ἐκτὸς τούτου, κατὰ τὸν ἐν ἰσχύϊ Νόμον, μεταξὺ τῶν φόρων τῶν παρεχόντων τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου εἶναι καὶ ὁ ἐπὶ τῶν ζώων, τὰ ὁποῖα πωλούμενα ἢ ψοφοῦντα ἕνεκα χειμῶνος ἢ πλημμύρας, καθιστῶσι τὸν σήμερον πληρώσαντα ἐξ αὐτῶν 150—300 δραχμῶν, φόρον, αὔριον μὴ ἔχοντα οὐδὲν κεφάλαιον, ἀντιπροσωπεῦον τὸν τοιοῦτον φόρον. Ἐκτὸς τούτου καθίσταται πολλὰ εὐκόλον ν' ἀποκτήσῃ τις τοιαύτης φύσεως φόρον δι' εἰκονικῆς ἀγορᾶς ζώων τὰς παραμονὰς τῆς ἐκλογῆς ἢ διὰ δηλώσεως ἀνυπάρκτων ζώων, οὐσιάζων χάριν τῆς σπουδαρχίας, τὸν συνπεῖα τῆς δηλώσεως ταύτης πληρωθισόμενον φόρον. Ἰδίως δὲ οἱ χοιροβοσκοὶ καθίστανται εὐκόλως μᾶλλον φορολογούμενοι, δηλοῦντες εἰς ὄνομά των τοὺς παρ' αὐτῶν φυλαττομένους χοίρους, ὧν ὁ φόρος εἶναι ἴσος μὲ τὸν τῶν βοῶν καὶ ἵππων.

Ἡ ἠθικὴ καὶ διανοητικὴ κατάστασις τοῦ λαοῦ τῆς Ἑλλάδος εἶναι σχεδὸν, ἡ αὐτὴ παντοῦ, εἴτε διὰ τῶν κτημάτων αὐτοῦ πληρόνει φόρους εἰς τὸ δημόσιον, ἢ μετερχόμενος ἐπιτήδευμά τι, ἢ εἶναι Ναύτης καὶ δὲν πληρόνει τίποτε ἢ ἐλάχιστον τίμημα· πρὸς τί λοιπὸν ἢ διάκρισις μεταξὺ φορολογουμένων καὶ μὴ, ἀφοῦ τὰ μὲν κεφάλαια τὰ παριστῶντα τὸν φόρον εἶναι ἐφήμερα καὶ ἰδανικὰ, ἢ δὲ ποιότης τῶν προσώπων εἶναι ἡ αὐτὴ; ὅλα ταῦτα ἴσως ἠθέλαμεν παρατρέξει χάριν ἀπλῶς τῆς περὶ τιμήματος ἀρχῆς, ἀν δὲν ὑπῆρχεν ἄλλο πρόσκομμα, τὸ τῆς ἐξακριβώσεως τῆς δημοσίου φορολογίας. Εἶναι γνωστὰ αἱ ἐκάστοτε γινόμενα καταχρα-

γαί κατά τῆς παραδεχθείσης ἐν ταῖς δημαιορσεύαις φορολογίας, ὡς ἀνυπάρχου καὶ εἰκονικῆς.

Αἱ κατακραυγαὶ αὗται δὲν εἶναι ἀδικαιολόγητοι, καθ' ὅσον, μὴ ὑπάρχοντος τακτικοῦ φορολογικοῦ συστήματος ἐν Ἑλλάδι καὶ βιβλίῳ φορολογίας δι' ὅλα τὰ ὑποβαλλόμενα εἰς ἄμεσον φόρον εἶδη, ἀποβαίνει ἀδύνατος ἡ ἀνακάλυψις τῆς ἀληθείας πῶς π. χ. θέλει εὑρεθῆ ὁ φόρος τῆς μετάξεης, ὁ τῶν βαλανιδίων, ὁ τῆς σταφίδος, ἀφοῦ συγκεντρώνονται ὀλικῶς ὑπὸ τῶν ἐμπόρων, καὶ ἀγνοοῦνται οἱ παραγαγόντες αὐτὴν κυρίως φορολογούμενοι; πῶς ὁ τῆς ῥητίνης, ὁ τῶν καστάνων κτλ. δασικῶν προϊόντων; πῶς θέλει διακριθῆ ἡ γνησιότης τῶν καθ' ἑκάστην ἐπὶ πλαστογραφία καταγγελλομένων διπλοτύπων τῶν ἐνοικιαστῶν τῶν δημητριακῶν καρπῶν, ἐκ τῶν ὁποίων πολλὰ ἐξελέγησαν καὶ δικαστικῶς τοιαῦτα; Διὰ τὰ λείψωσι λοιπὸν ὅλα ταῦτα καὶ αἱ ἐκ τούτων προσγινομένη ἀσχερεῖαι, συμφέρει νὰ ἐκλείψῃ τὸ τίμημα ἀπὸ τοὺς ψηφηφόρους.

Β'.) Ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου νὰ ἐλαττωθῆ εἰς τὸ ἥμισυ τοῦ ἤδη προσδιορισμένου κατὰ τὸ ἀρθρ. 59 τοῦ περὶ Δήμων Νόμου ἀριθμοῦ. Νὰ ἐκλέγεται δὲ συγχρόνως ἴσος ἀριθμὸς συμπληρωτικῶν μελῶν πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν κενουμένων θέσεων καὶ τῶν δικαιολογουμένως ἀπόντων. Ἡ ἐλάττωσις αὕτη εἶναι ἀναγκαῖα διὰ νὰ εὐκολύνηται ἡ κατάρτισις τῶν συνεδριάσεων εἰς ἣν ἀπκντῶνται ἤδη τόσαι δυσχερεῖαι, καὶ διὰ νὰ ἐλαττωθῆ ὁ ἀριθμὸς τῶν σπουδαρχούντων τὰς τοιαύτας θέσεις. Οἱ πολλοὶ καὶ ἀμαθεῖς σύμβουλοι δὲν ὠφελοῦν, ἐξ ἐναντίας βλάπτουν,

ὡς ἀποδεικνύει ἡ πείρα. Πρόεδρος δὲ αὐτοῦ νὰ ᾔῃναι αὐτοδικαίως ὁ λαβὼν τὰς πλειοτέρας ψήφους ἐν τῇ ἐκλογῇ τοῦ Συμβουλίου, καὶ νὰ προστεθῆ ἡ θέσις ἀντιπροέδρου, μὴ προβλεπομένη κατὰ τὸν ἐν ἰσχύϊ Νόμον, ἐνῶ τοιαύτη θέσις ἀπεδείχθη ἀναγκαῖα.

Κάνεις νὰ μὴ δύναται νὰ ἐκλεχθῆ χωρὶς νὰ γνωρίζῃ γράμματα, καὶ νὰ ἀποκλεισθῶσι τοῦ δικαίωματος τῆς ἐκλογῆς οἱ ὀφείλοντες εἰς τὸν Δῆμον καὶ οἱ ὑπόλογοι ὄντες ἐπὶ δημοτικῇ διαχειρίσει. Τὸ Δημοτικὸν συμβούλιον νὰ ἀντικαθίσταται κατὰ τριετίαν ὀλικῶς.

Β', Ἡ σύνταξις τοῦ δημαιορσευτικοῦ καταλόγου καὶ ἡ ἐκλογή τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου νὰ ἀνατίθεται εἰς ἐπὶ τούτῳ δημότην ἐκ τῶν εὐκαταστατοτέρων καὶ λογιωτέρων, ἐξηγμένον ἐκ τοῦ Ἐπαρχιακοῦ καταλόγου, μηδεμίαν ὑποστάντα ἐνώπιον τῶν Δικαστηρίων ποινῆν, καὶ μὴ ὀφείλοντα ὁπωσδήποτε εἰς τὸ Δημοτικὸν Ταμεῖον, οὐδ' ἔχοντα διαφορὰν μὲ τὸν Δῆμον. Τοῦ δημότου τούτου ἡ ἐκλογή θέλει γίνεσθαι διὰ Β. Διατάγματος ἐπὶ τῇ βάσει καταλόγου δώδεκα προσώπων συντεταγμένου ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Δημάρχου ἢ Ἐπαρχου. Τρία δὲ μέλη ἐκ τοῦ αὐτοῦ καταλόγου ἐξηγμένα διὰ κλήρου δημοσίως ὑπὸ τοῦ Νομάρχου ἢ Ἐπαρχου, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Εἰρηνοδίκου, θέλουσιν δικάζει ἀνεκκλήτως τὰς κατὰ τοῦ δημαιορσευτικοῦ καταλόγου ἐνστάσεις, καὶ συμπαρεδρεύει εἰς τὴν ψηφοφορίαν.

(ἀκολουθεῖ.)

ἩΘΗ ΚΑΙ ΘΕΙΜΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΚΑΙ ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΝ

Η ΑΡΑΧΟΒΑ.

(Συνέχεις.)

Β'.

Ἡ νύξ ἦτον ἀσέληνος, ἀλλ' ἀστροφεγγιὰ ἐσυγχώρει εἰς τοὺς ὁδοιπόρους νὰ βαδίζωσιν ἄνευ κινδύνου ν' ἀποπλανηθῶσιν. Ὄταν ὁ Γαρδικιώτης ἐπλησίαζε περὶ τὴν Ἀράχοβαν ἔδωκε παραγγελίαν καὶ εἰς τοὺς πρὸ αὐτοῦ καὶ εἰς τοὺς μετ' αὐτὸν πορευομένους νὰ σταματήσωσι τὴν πορείαν των. Ὁ εἰς ἐσφύριζεν ἐλαφρὰ ὡς μοῖλις ν' ἀκουσθῆ ἀπὸ τὸν πλησίον του, κινουμένης δὲ ὡς ἐκτούτου τῆς προσοχῆς αὐτοῦ, τοῦ ἔλεγε τὴν παραγγελίαν τοῦ νὰ σταθῆ, ἀκολούθως δὲ εἰς τινα ὀπωσοῦν εὐρύχωρον θέσιν τῆς ὁδοῦ διετάχθη κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἢ συγκέντρωσις ὄλου τοῦ σώματος. Γενομένης συσκέψεως, ἐνεκρίθη νὰ πλησιάσωσιν εἰς τὴν πόλιν ἐκ διαφόρων διευθύνσεων καὶ μὲ προσεκτικὴν καὶ ἀκριβῆ παρατήρησιν μήπως ἡ πόλις προκατελήφθη παρὰ τῶν Ὀθωμανῶν· ἐν δὲ ἀπόσπασμα στρατιωτικὸν διευθύνθη πρὸς τὴν ἐκκλησίαν διὰ νὰ παρατηρήσῃ ἂν δὲν κατέχεται παρ' ἐχθρῶν καὶ νὰ δώσῃ ἀμέσως εἶδησιν καὶ πρὸς τοὺς λοιποὺς νὰ διευθυνθῶσι πρὸς αὐτήν.

Τὸ φῶς τῶν ἀστέρων ὑπεχώρει ἤδη εἰς τὸ βόδιον χρόνον τῆς ἡοῦς φῶς, καὶ τοῦτο διελύετο ἤδη ἀπὸ τὴν λαμπρότητα τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, ὅταν οἱ περὶ τὸν Γαρδικιώτην ἐπλησίαζον ἤδη περὶ τὴν Ἀράχοβαν καὶ ἀπὸ ὅλας τὰς παρατηρήσεις των δὲν ἐφαίνετο κανὲν σημεῖον ὅτι ὑπῆρχον ἐχθροὶ εἰς τὸ χωρίον. Ἀμέσως

λοιπὸν διευθύνθησαν πρὸς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ μόλις φθάσαντες ἐπεχείρησαν τὴν ὀχύρωσιν αὐτῆς· ἀποσπάσματα δὲ τινα διευθύνθησαν πρὸς τὰς πέριξ οἰκίας, τὰς ὁποίας καὶ κατέλαβον· ἐστάλησαν δὲ καὶ τινες νὰ κατασκοπεύσωσι τοὺς ἐχθροὺς ἀπὸ ἀμφοτέρας τὰς ὁδοὺς ὅθεν ἐμελλαν νὰ ἔλθωσιν. Οἱ δὲ τοποθετηθέντες εἰς τὰς οἰκίας ἐτροπούσαν τοὺς τοίχους μὲ τὰ χαντζαριάτων διὰ νὰ κατασκευάσωσι μασγάλια, ἐπὶ τῆς σέγης κατεσκεύασαν πολεμίστρας ἢ σεριπόλια, στένοντες μίαν ἐπάνω τῆς ἄλλης πολλὰς κεραμίδας.

Μόλις παρήλθεν ὀλίγη ὥρα μετὰ τὴν εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὰς οἰκίας τοποθέτησιν τῶν περὶ τὸν Γαρδικιώτην, καὶ Βάγια, καὶ οἱ σκοποὶ ἔφεραν τὴν εἶδησιν ὅτι οἱ μὲν διὰ τοῦ Παρνασοῦ ἐρχόμενοι Τούρκοι ἐπλησίαζαν ἤδη πρὸς τὸ χωρίον, οἱ δὲ διὰ τῆς πεδιάδος ἐφαίνοντο πλησιάζοντες πρὸς τὸν Ζεμενόν. Ἀλλὰ συγχρόνως ἀνεφάνη καταβαίνουσα εἰς τὰ πλάγια τοῦ ἀντικρυ τῆς Ἀραχόβης βουνοῦ καὶ ἡ μετὰ τοῦ Χ. Πέτρου ἑλληνικὴ δύναμις. Ὁ Γαρδικιώτης διέταξε νὰ μὴν πυροβολήσῃ κανεὶς, οὐδὲ νὰ δώσωσι σημεῖον τι πρὸς τοὺς Ὀθωμανοὺς δι' οὗ νὰ γνωρίσωσι τὴν ἀφίξιν των εἰς τὸ χωρίον· ἀλλ' οἱ προπορευόμενοι ἐκ τῶν Τούρκων, πλησίασαντες μέχρι βολῆς τουφεκίου, ἐσάθησαν καὶ ἐπερίμενον καὶ τοὺς ὀπισθεν ἐρχομένους. Τὸ μέτρον δὲ τοῦτο ἠναγκάσθησαν νὰ τὸ λάβωσιν, ὅχι τόσοσιν λόγῳ στρατιωτικῆς προφυλάξεως, ὅσον διότι ὑπώπτευσαν ἐναντίον τι μὴ ἰδόντες τοὺς κατοίκους νὰ δράμωσιν εἰς προὔπαντησιν αὐτῶν. Τέλος συνελθόντες ἱκανοὶ ἀλθανοὶ καὶ παρατηρήσαντες τὰς ἐπὶ τῶν

οικιῶν πολέμιστρας, ἐξ ὧν ἐβεβαιώθησαν ὅτι τὸ χω-
 ριον κατείχετο παρ' ἐχθρῶν, ἤρχισαν νὰ προβαίνωσι
 πρὸς αὐτὸ πυροβολῶντες καὶ προφυλαττόμενοι ὀπισθεν
 τῶν πετρῶν ἢ κοιλωμάτων τῆς γῆς, ὅπου ἦσαν ἀπρόσ-
 βλητοι ἀπὸ τὸ ἐχθρικὸν πῦρ. Ὁ ἀμοιβαῖος πυροβολι-
 σμὸς κατέστη ἱκανῶς δραστήριος, καὶ καθ' ὅσον ἐπῆρ-
 χοντο καὶ ἄλλοι ἄλθανοί, κατὰ τοσοῦτον οἱ πρῶτοι
 ἐπλησίαζον πρὸς τοὺς Ἑλληνας, καὶ προέβαινον κατ' αὐ-
 τῶν ἐκδιαφόρων θέσεων.

Ἄλλ' ὅσοι ἐκ τῶν κατοίκων ἔτυχον εἰς τὴν πόλιν,
 ἰδόντες, ἅμα ἐξύπνησαν, τὴν ἀφιξίν τῶν Ἑλλήνων, καὶ
 μέτ' ὀλίγον τὴν ἔφοδον τῶν Τούρκων, καὶ ἀκούσαντες
 καὶ τὸν πυροβολισμὸν, τοσοῦτον ἐταράχθησαν ἀναλο-
 γιζόμενοι τὰς συνεπείας μάχης ἐξολοθρευτικῆς, τῆς
 ὁποίας ἠθέλεν εἶσθαι, ἂν ὑπερίσχυον οἱ ὀθωμανοί, ἀφου-
 κτον ἀποτέλεσμα διαρπαγῆ τῶν πραγμάτων, αἰχμα-
 λωσία τῶν γυναικῶν καὶ παιδίων, καὶ θάνατος ὄλων
 τῶν ἐν ἡλικίᾳ ἀβρένων, ὥστε ἕκαστος συγκεντρόνων
 περὶ ἑαυτὸν τὴν οἰκογένειάν του, καὶ λαμβάνων εἰς
 χεῖρας ὅ,τι ἐπρόφθανεν ἐκ τῆς περιουσίας του ἔφευγε
 μὲ φόβον καὶ ἀπελπισίαν. Ἄλλ' ὡς συμβαίνει εἰς τοι-
 αύτας δεινὰς καὶ ἐπικινδύνους περιστάσεις, ἕκαστος
 ἔχων πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν ἰδίαν του σωτηρίαν, καὶ ἐ-
 πεκτείνων τὴν συμπάθειάν του εἰς μόνα τὰ προσφιλέ-
 στερα εἰς αὐτὸν ὄντα, καθίστατο ἄκαμπτος πρὸς τοὺς
 ἄλλους, καὶ ἔφευγε δρομαίως χωρὶς νὰ δώσῃ τινὰ συν-
 δρομὴν εἰς ὅσους ἠθέλεν ἀπαντήσῃ καθ' ὁδὸν πάσχοντας,
 κλείων πολλάκις τὰ ὦτα ὡς καὶ εἰς αὐτὴν τὴν φωνὴν
 τῆς συγγενείας καὶ φιλίας. Γυναῖκες ἐκλαιον ἀνακα-
 λούσαι μεγαλοφῶνως τὰ τέκνα των, τὰ ὅποια εἶχον

ἀποπλανηθῆ, καὶ παιδία ἀπολέσαντι τοὺς γονεῖς καὶ
 συγγενεῖς των προέβαινον κλαίοντα καὶ ἐπικαλούμενα
 ἐξ ὀνόματος τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς στενωτέρους αὐτῶν
 συγγενεῖς· ἀπέβλεπον δὲ μετ' ἀνησυχίας πρὸς τοὺς
 διαβαίνοντας, μήπως ἀπαντήσωσιν εἰς αὐτοὺς φιλικόν
 τι πρόσωπον, τοῦ ὁποίου νὰ ἐπικαλεσθῶσι τὴν συν-
 δρομὴν. Ἐδῶ ζῶόν τι βαρυφορτωμένον ἔπεσεν εἰς δύσ-
 βατόν τι μέρος τῆς ὁδοῦ, καὶ ὁ κύριος αὐτοῦ ματαίως
 ἐπικαλεῖται τὴν συνδρομὴν τῶν διαβαινόντων διὰ νὰ τὸν
 βοηθήσῃ νὰ τὸ σηκώσῃ. Ὅλοι διαβαίνουνσι δρομαίως
 ἀπὸ τὰ πλάγια τῆς ὁδοῦ χωρὶς νὰ δώσωσιν ἀκρόασιν εἰς
 τὰς παρακλήσεις του. Ἐκεῖ φήμη διαδίδεται ὅτι ἔφθασαν
 οἱ Τούρκοι φονεύοντες καὶ αἰχμαλωτίζοντες, καὶ ὅλοι διὰ
 μιᾶς ἐπιταχύνουν τὴν πορείαν των, φιλόστοργος δὲ μή-
 τηρ, ἔχουσα μικρὸν βρέφος εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς, καὶ ὀ-
 δηγοῦσα διὰ τῆς χειρὸς μικρὸν παιδίον, τοῦ ὁποίου τὰ
 ἀσθενῆ βήματα δὲν δύνανται νὰ ἐξομοιωθῶσι μὲ τὰ
 τῶν ἄλλων φευγόντων, ματαίως ἐπικαλεῖται τὴν συν-
 δρομὴν τῶν διαβαινόντων, αὐτοὶ φεύγουν φεύγουν καὶ
 αὐξάνουν τὴν ἀγωνίαν καὶ τὸν φόβον τῆς· ματαίως ἐ-
 πιζητεῖ μεταξὺ αὐτῶν φιλικόν πρόσωπον, εἰς τοῦ ὀ-
 ποίου τὴν φροντίδα νὰ ἐναποθέσῃ τὸ φίλτατον αὐτὸ
 κειμήλιον· ματαίως βιάζει τὸ τέκνον τῆς νὰ περιπα-
 τήσῃ, καὶ μεταχειρίζεται πρὸς αὐτὸ ἀλληλοδιαδόχως
 παρακλήσεις, ἀπειλὰς, ἐπιπλήξεις, ὅλα μένουν ἀνευ
 ἀποτελέσματος, διότι δὲν ὑπάρχει ἢ πρὸς ἐκτέλεσιν
 τῆς μητρικῆς θελήσεως ἀναγκαῖα φυσικὴ δύναμις.
 Ἐκεῖ διαιρουμένης τῆς ὁδοῦ εἰς δύο καὶ διαχωριζομέ-
 νων καὶ τῶν φευγόντων εἰς δύο, πατὴρ, ὅστις προεκ-
 πέμψας τὰ τέκνα μετὰ τῆς συζύγου του καὶ ἑνασχο-

λούμενος να λάβῃ τι τῶν ἀναγκαίων ἢ πολυτίμων πραγμάτων του μεθ' ἑαυτοῦ ἔμεινεν ὑστερος, παρατηρεῖ μετ' ἀδημονίας ἀμφοτέρας τὰς ὁδοὺς, ἐρωτᾷ μετ' ἀνησυχίας πρὸς ποίαν ἐκ τῶν δύο ὁδῶν διευθύνθησαν τὰ φίλτατα αὐτῷ πρόσωπα, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ λάβῃ οὐδεμίαν πληροφορίαν, διότι οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ γνωρίζῃ, ἐνῶ ὅλοι ἐφευγον, κανεὶς δὲ δὲν ἐπανήρχετο, ὅστις μόνος ἠδύνατο νὰ δώσῃ περὶ τούτου πληροφορίαν, κινεῖται πρὸς τὴν μίαν ὁδόν, καὶ μετανοῶν μετ' ὀλίγον στρέφεται πρὸς τὴν ἑτέραν, καὶ μεταλαντευόμενος οὕτως ἐκφέρεται εἰς δάκρυα φοβούμενος ὅτι δὲν θέλει δυνηθῆ νὰ δώσῃ συνδρομὴν εἰς τὴν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα του, εἰς καιρὸν καθ' ὃν ἔχουσι μεγαλητέραν ἀνάγκην τῆς συνδρομῆς αὐτοῦ. Τοιοῦτος κίνδυνος, τοιαῦτα περιστατικὰ, τοιοῦτος θόρυβος ἦσαν ἱκανὰ νὰ ἐκπλήξωσι τὸν νοῦν καὶ νὰ συγκινήσωσι τὴν καρδίαν καὶ τοῦ μᾶλλον ἀταράχου ἀνδρός, πολὺ μᾶλλον γυναικῶν καὶ παιδίων· εὐτυχῶς ὅμως ἢ παράτασις τῆς μάχης δὲν ἐσυγχώρησεν εἰς τοὺς ἀλθανοὺς νὰ ἐπιχειρήσωσι τὴν οἰχμαλωσίαν καὶ λεηλασίαν, τὰς ὁποίας ὑπώπτεον οἱ κάτοικοι τῆς Ἀραχόβης, καὶ οὕτω διεσώθησαν ἀβλαβεῖς ἅπαντες εἰς τὰ ἀπότομα μέρη καὶ τὰ σπήλαια τοῦ Παρνασοῦ.

Ἄλλ' ἡ μάχη ἐξηκολούθει ζωηρῶς εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὰς περὶ αὐτὴν οἰκίας, διότι καὶ οἱ ἐντὸς καὶ οἱ ἐκτὸς ἐπερίμεναν τὰς βοηθείας των. Τέλος ἐφθασαν ἀπὸ τὸν Ζεμενὸν τὸ μέγα τῶν Ὀθωμανῶν σῶμα ὑπὸ ἀμφοτέροισι τοῖς ἀρχηγοῦς αὐτοῦ, τὸν Κεχαγιάμπεην καὶ τὸν Μουστάμπεην, καὶ τότε ἡ ὁρμὴ αὐτῶν ὑπῆρξε μεγίστη. Ἐκαμαν πολλάκις ἐφοδοῦ

πρὸς τὰς οἰκίας καὶ τὴν ἐκκλησίαν, ἀλλ' οἱ ἐντὸς αὐτῶν ἀντέχοντες ἰσχυρῶς δὲν διέκοψαν ὀλοτελῶς τὸ πῦρ. Κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἐφθάνεν ἤδη καὶ τὸ ὑπὸ τὸν Χατζῆ Πέτρον σῶμα καὶ κατέλαβε λόφον τινα περὶ τὸ χωρίον, ἐφάνη δὲ καὶ ὁ Καραϊσκάκης ἐρχόμενος ἀπὸ τὸν Ζεμενὸν κατόπιν τῶν Τούρκων. Σκοπεύων οὗτος νὰ ἀποκλείσῃ, εἰ δυνατόν, τοὺς Ὀθωμανοὺς, τοὺς ἄφησε νὰ διαβῶσι τὰ στενὰ τοῦ Ζεμενοῦ, καὶ νὰ προβῶσι πρὸς τὴν Ἀράχοβαν κατὰ τὸ σχέδιόν των· ἐρχόμενος δὲ αὐτὸς κατόπιν των καὶ εἰδοποιήσας προηγουμένως καὶ τοὺς εἰς Ἀμφισσαν καὶ τὰ πέριξ διὰ νὰ ἔλθωσι πρὸς αὐτὸν ἐξ ἀντιθέτου ὁδοῦ ἤλπιζε νὰ κατορθώσῃ νὰ λάβῃ εἰς τὸ μέσον τοὺς ἐχθροὺς περικλείων αὐτοὺς πανταχόθεν.

Ὁ Καραϊσκάκης, ἅμα ἐπλησίασε, διέταξεν ἀποσπάσματα τινα νὰ ἀνοίξωσι πρὸς τὸ ἀριστερὸν τῆς Ἀραχόβης μέρος, καὶ συγχρόνως ταῦτα μὲν ἐκείθεν, αὐτὸς δὲ κατὰ πρόσωπον, προσέβαλαν πανταχόθεν τὸν ἐχθρὸν, ὥστε οὗτος πολεμούμενος καὶ ἀπὸ τοὺς ἐντὸς τοῦ χωρίου καὶ ἀπὸ τοὺς ἐξωθεν ἐρχομένους, ἂν καὶ πολυπληθέστερος αὐτῶν, δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀνθέξῃ μέχρι τέλους, καὶ ἠναγκάσθη νὰ λάβῃ τὴν πρὸς Ἀμφισσαν ὁδὸν πολεμούμενος ἀπὸ τὰ ὀπίσθια, καὶ ἀποσύρομενος καὶ αὐτὸς μὲ πόλεμον. Ἄλλὰ μόλις ἐπροχώρησεν ὀλίγον καὶ ἀπαντᾷ μέγα Ἑλληνικὸν σῶμα ὑπὸ τὸν Δουβουνιώτην καὶ Πανουργιᾶν ἐρχόμενον ἐναντίον του ἀπὸ τὴν αὐτὴν ὁδόν, δι' ἧς ἐλπίζεν αὐτὸς νὰ διαβῇ πρὸς Ἀμφισσαν. Οἱ Τούρκοι, ἐνῶ ὑπεχώρουν ἀπὸ τὴν Ἀράχοβαν πολεμούμενοι ἀπὸ τοὺς περὶ τὸν Καραϊσκάκην, ἀπαντήσαντες ἐμπροσθεν τὸ σῶμα τοῦ

το δὲν ἠδύναντο πλέον οὔτε νὰ διαμένωσιν εἰς Ἀραχόβαν, οὔτε νὰ προβῶσι πρὸς Ἀμφισσαν· ἠναγκάσθησαν λοιπὸν νὰ διευθυνθῶσι πρὸς θέσιν τινὰ κειμένην ἄνωθεν τῆς Ἀραχόβης, τὴν ὁποίαν καὶ κατέλαβον· οἱ δὲ ἐκ διαφόρων διευθύνσεων ἐλθόντες Ἕλληνες ἐτοποθετήθησαν περὶ τὸ Ὀθωμανικὸν στρατόπεδον, καὶ τὸ ἀπέκλεισαν πανταχόθεν πυροβολοῦντες κατ' αὐτοῦ, ἕως οὗ τὸ σκότος τῆς νυκτὸς κατέπαισεν ὀλοτελῶς τὸν πόλεμον.

(ἀκολουθεῖ.)

ΠΕΡΙ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑΣ.

Πρὶν ἔμβωμεν εἰς ἀνάπτυξιν τοῦ οὐσιώδους τούτου κλάδου τῆς γεωργίας, ἐνομίσαμεν ἀναγκαῖον νὰ προτάξωμεν τὰς ἐξῆς περὶ βελτιώσεως τῶν κτηνῶν πληροφορίας, τὰς ὁποίας ἐρανίσθημεν ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.

... « Ἡ περίοδος τῶν συναγωνισμῶν τῶν κτηνῶν ἐλαμπρύνθη διὰ τῆς ἐν Δουβλίῳ ἐκθέσεως, γενομένης τὴν 18 Ἀπριλίου. Καὶ πάλιν ὁ Κ. Τουβνελέης ἔλαβε τὰς πρώτας δάφνας εἰς τὴν κλάσιν τῶν ἀγελαδίων Δυρχάμης. Ἡ δάμαλις, τὴν ὁποίαν ἐπαρουσίασεν εἰς τὴν ἐκθεσιν, ὀνομαζομένη Ροάννη δούκισσα δευτέρα, ἡλικίας δύο καὶ ἡμισυ ἐτῶν, ἔλαβε τὰ ἀκόλουθα βραβεῖα, τὸ πρῶτον βραβεῖον τῆς κλάσεως, τὸ μέγα ἀργυροῦν νομισματοσήμον, τὸ μέγα χρυσοῦν νομισματοσήμον, διότι ἦτον ἡ ὠραιότερα ἐγγυος δάμαλις ἐξ ὧσων ἐφέρθησαν εἰς τὴν ἐκθεσιν, καὶ τὸ ποτήριον τῆς προκλήσεως (challengecup) τὸ ὅποσον προσέφερον ἡ λέσχη τῶν κτηματομισθωτῶν ἰρλανδῶν, ἔχον ἀξίαν 3,150 φράγκων. Ἐκέρδισε λοιπὸν ἡ λαμπρὰ αὕτη δάμαλις ἐξ περιπόου χιλιῶδων φράγκων βραβεῖα. Εἰς τὴν

κλάσιν τῶν ταύρων, τῶν γεννηθέντων εἰς τὰ 1853, ὁ Κ. Τουβνελέη ὑπῆρξεν ὁμοίως εὐτυχής. Ὁ ταῦρός του, ὀνομαζόμενος μαστροβουτερφλῆς, γέννημα τῆς περιφήμου ἀγελάδας Βουτερφλῆς, ἥτις ἔλαβε τὰ πλειότερα βραβεῖα, ὁποῖα κἀνὲν ἄκρι τοῦδε ζῶον δὲν ἔλαβε, μεταξύ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ τὸ περίφημον ποτήριον Πούρκελον, περὶ οὗ ὠμιλήσαμεν εἰς ἓν τῶν προγενεστέρων ἡμῶν ἡμερολογίων, ὁ ταῦρος οὗτος, λέγομεν, ἔλαβε τὸ πρῶτον βραβεῖον τῆς κλάσεως. Ὁ Κ. Βάρνης ὁ περίφημος Ἴρλανδὸς κτηνοτρόφος, διετήρησε καὶ αὐτὸς τὴν ὁποίαν ἔχαιρε λαμπρὰν ὑπόληψιν, καὶ ἐθριάβευσεν εἰς τὰς λοιπὰς κλάσεις. »

« Μετὰ τὸν συναγωνισμὸν, ἐγένοντο πολλὰ πωλήσεις· ἀπίστευτοι ποσότητες χρημάτων προσεφέρθησαν διὰ τὰ καλῆτερα κτήνη καὶ δὲν ἐγένοντο δεκταί· θέλομεν μολαταῦτα ἀναφέρει ἓνα ταῦρον, ἔχοντα ἐνὸς ἔτους ἡλικίαν, ὅστις ἐπωλήθη ἀπὸ τὸν Κ. Βάρνην 3,675 φράγκα εἰς τὸν Κ. Κοπίγκερον, ὅστις μετὰ τινὰς στιγμὰς ἀπέβριψε τὴν ἐκ 5,000 φράγκων προσφορὰν τοῦ Μαρκεσίου Οὐατερφόρδου. Ὁ Κ. Βάρνης δὲν ἐδέχθη 8,000 φράγκα διὰ τὴν δάμαλιν αὐτοῦ τὴν ὀνομαζομένην Βρόνισσαν, καὶ 5,000 δι' ἄλλην τινὰ δάμαλιν, ἐκ μητρὸς μόνον ἀδελφῆν αὐτῆς. Πολλοὶ ταῦροι ἐμισθώθησαν εἰς μεγίστας τιμὰς 2500—3000 φράγκα κατ' ἔτος.

« Ἡμέρας τινὰς ὕστερον ἀπὸ ταῦτα, τὴν 24 Ἀπριλίου, τὸ μικρὸν χωρίον Χενδόνιον, ἐξ μίλια ἀπέχον τοῦ Λονδίνου, ὑπῆρξε θέατρον ἄλλης διασήμεου πράξεως, ἥτις εἴλωκε τὰ ἐκλεκτότερα πρόσωπα τῶν γεωργικῶν

τῆς Ἀγγλίας. Ὅλοι οἱ σημαντικώτεροι κτηνοτρόφοι, ὅλοι οἱ περιφημότεροι γεωργοὶ συνήλθον ἐν αὐτῷ διὰ νὰ παρעυρεθῶσιν εἰς τὴν διὰ πλειοδοσίας πώλησιν τοῦ περιφήμου ποιμνίου τοῦ Κ. Τανκεράη. Ἐφέρθη τὸ ποιμνιον, τὸ ὁποῖον συνίστατο ἀπὸ ἄτομα ἀνήκοντα εἰς οἰκογενείας περιφήμους, ὡς τὴν Ὁξφόρδην, τὴν Γουίνην, τὴν Βοριγτόνην, τὴν Μινέρβην, ὅλας περιφήμους οἰκογενείας καὶ ἐπιζητήτους· ἔπειτα, ὑπὸ μίαν σκηρὴν εὐρύχωρον, τριακόσια ἕως τετρακόσια ἄτομα ἐκάθηντο εἰς μεγαλοπρῆπῆ τράπεζαν, εἰς ἄλλας δὲ σκηρὰς, στημένας περὶ αὐτὴν, ἦσαν τοποθετημέναι ἀξίεραστοὶ κυρίαί, ἐλθοῦσαι διὰ τὴν περιέργειαν τοῦ νὰ ἰδῶσι τὴν παράδοξον ταύτην θέαν· τελευταῖον περὶ τὸν περίβολον τοῦτον, ὅστις ἦτο προσδιωρισμένος διὰ τὴν δημοπρασίαν, στάδιον, εἰς τὸ ὁποῖον πλειοδύεται ἄγγλοι, γάλλοι καὶ ἀμερικανοὶ ἔμελλον νὰ συγκρουσθῶσιν ὡς εἰς ἀληθῆ ἀγῶνα, συνεθλίβετο πλῆθος πεπυκνωμένον καὶ σκεπτικόν, τὸ ὁποῖον ὀλίγοι ἀστυνομοφύλακες ἦσαν ἱκανοὶ νὰ ἐπιβλέπωσι.

« Δύω ἀγελάδες ἐκ τῆς οἰκογενείας Ὁξφόρδης ἐπέτυχον τὴν ἀνωτάτην τιμὴν, ἡ μία ἐπωλήθη 13, 780 φράγκα, ἡ ἄλλη 12, 600, αἱ δύο ὁμοῦ 26, 380 φράγκα.

« Καὶ οἱ ταῦροι ὁμοίως ἐπωλήθησαν καλῶς. Ὁ ἐπνομαζόμενος Λουξ ἐκ Καμβριδγης, τέκνον τοῦ μεγάλου Δουκὸς, τοῦ πρὸ δύο ἐτῶν πωληθέντος 26, 250 φράγκα, ἐπωλήθη 7, 350 φράγκα.

Εἰς τὴν δημοπρασίαν ταύτην ἐξετέθησαν 100 κτήνη, 76 θήλας, ἀγελάδαι, δαμάλαι καὶ μοσχάρια, καὶ 24 ἄρσενά πάσης ἡλικίας. Ἐκ τῆς πώλησεως ἐξήχθη ποσὸν ὀλικὸν 196, 585 φράγκα· ὁ μέσος ὁ-

ρος λοιπὸν 1, 966 φράγκα δι' ἕκαστον ζῶον.

« Εἰς δημοπρασίαν τινὰ, κατὰ τὸ 1810, ὁ μέσος ὁρος τῶν πωληθέντων ζῶων ἀνέβη εἰς 3, 785 »

« Εἰς ὁμοίαν κατὰ τὸ 1817 ἀνέβη ὁ μέσος ὁρος εἰς 3, 220 »

« Εἰς ὁμοίαν κατὰ τὰ 1846 ἀνέβη εἰς 1721 »

« Εἰς ἑτέραν κατὰ τὰ 1853 ἀνέβη εἰς 3, 775 ».

Ἀναγινώσκων τις τὰ ἀνωτέρω, καὶ παραβάλλων ταῦτα μετὰ τὴν ἐνεστῶσαν κατάστασιν τῆς Ἑλλάδος ὡς πρὸς τὴν κτηνοτροφίαν, δὲν εὐρίσκεται ἄρα γε εἰς θέσιν νὰ νομίση ὅτι ταῦτα εἶναι μυθώδη, ἢ ἰδιοτροπία ἀνθρώπων πλουσίων, οἵτινες προσπαθοῦν νὰ ἐπινοήσωσι τρόπους παραδόξους εἰς τὸ νὰ κάμνωσι παράλογα καὶ μάταια ἐξοδα; Καὶ ὅμως, ὄχι μόνον εἶναι θετικὸν καὶ βέβαιον, ὅτι ταῦρος ἐπωλήθη δι' 26, 000 φράγκα, καὶ ἄλλος ἐμισθώθη ἐτησίως διὰ 3, 000, καὶ ὅτι ἀγελάδα ἐπωλήθη διὰ 13, 800 φράγκα, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆ τὸ πρᾶγμα καὶ ὡς ἰδιοτροπία, διότι πρὸ πολλῶν ἐτῶν καὶ παρὰ πολλῶν καὶ σημαντικῶν ἀτόμων ἀκολουθεῖται, καθὼς βλέπομεν εἰς τὸν πίνακα τοῦ μέσου ὄρου τῆς τιμῆς τῶν κτηνῶν κατὰ τοὺς πλειστηριασμοὺς, οἵτινες γίνονται ἀπὸ τοῦ 1810 μέχρι τῆς σήμερον.

Διατὶ οὐδεμία φροντίς περὶ βελτιώσεως τῆς κτηνοτροφίας εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐλήφθη μέχρι τῆς σήμερον; Δὲν ἔχει ἄρα γε ἡ Ἑλλάς πολλὰ καὶ ἄφθονα μέσα πρὸς πρόοδον καὶ βελτίωσιν τῆς κτηνοτροφίας; Θελομεν ἔλθει εἰς ἐξέτασιν τοῦ πράγματος μετὰ λύπην μας, καθ' ὅσον θέλομεν ἰδεῖ ὅτι, ὄχι μόνον δὲν ἐγένετο ἀρμοδία χρῆσις τῶν ἀφθόνων καὶ ἀπείρων μέσων, τὰ ὁ-

ποῖα πρὸς τοῦτο ἔχει ἡ Ἑλλάς, ἀλλὰ μάλιστα διετέθησαν ταῦτα εἰς τρόπον ὥστε τὸ κακὸν νὰ προβαίνει, καὶ ἡ κτηνοτροφία νὰ διατηρῆται γλίσχρως καὶ ἀθλίως παρ' ἐκείνων μόνον, οἵτινες δὲν δύνανται νὰ ὑπάρξωσιν ἄνευ αὐτῆς.

Τὸ δημόσιον εἶναι ὁ μόνος σχεδὸν κύριος τῶν λειβαδίων, διότι ἀφοῦ ἔλαβεν αὐτὸ ἅπασαν τὴν Ὀθωμανικὴν ἰδιοκτησίαν καὶ τὴν δημοσίαν καὶ τὴν ἰδιωτικὴν, ἐκτὸς μικρῶν ἐξαιρέσεων, ἤρπασεν ἀκολούθως καὶ τὰ λειβάδια τῶν κοινοτήτων, καὶ συνεκέντρωσε τὰ πάντα εἰς τὴν ἐξουσίαν καὶ διάθεσίν του· ἃς ἐξετάσωμεν τώρα πῶς διατίθενται ταῦτα.

Δίς τοῦ ἐνιαυτοῦ συνέρχονται ἐπιτροπαὶ ἐκ δημοτικῶν ὑπαλλήλων, αἵτινες δικνέμουσιν εἰς τοὺς κτηνοτρόφους τὰ λειβάδια, τὰ δὲ κατὰ τῶν πράξεων αὐτῶν παράπονα τὰ ἐπεξεργάζεται καὶ τὰ θεραπεύει ἐπιτροπὴ συγκεκριμένη ἀπὸ τὸν Νομάρχην, τὸν Εἰρηνοδίκην καὶ τὸν Ἐφορον. Πῶς γίνεται ἡ διανομὴ αὕτη, ποῖα μέσα μεταχειρίζονται οἱ θέλοντες νὰ ἐπιτύχωσι νὰ τοῖς δοθῇ δικαίωμα νομῆς εἰς λειβάδια, πῶς λαμβάνουν ἄνθρωποι μὴ ἔχοντες οὐδὲ ἓν πρόβατον, καὶ πῶς αποκλείονται διόλου, ἢ ἐν μέρει, ἄλλοι, καὶ τοὶ ἔχοντες μέγαν ἀριθμὸν ποιμνίων, εἶναι τόσον δημοσίως γνωστὰ, ὡς ἐκτεθέντα καὶ ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων ἀκόμη, ὥστε πραιτούμεθα νὰ τὰ ἀναφέρωμεν, τόσον μόνον λέγομεν ὅτι ὑπάρχει σχολεῖον διαφθορᾶς ἐπίσημον, τὸ ὁποῖον ἐξαχρειοῖ καὶ τοὺς ὑπαλλήλους καὶ τοὺς πολίτας. Ἄς ἐξετάσωμεν ὁμῶς καὶ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ τοιούτου τρόπου τῆς διαθέσεως αὐτῶν.

Τὰ λειβάδια μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἀποπερατωθῆ ὀριστικῶς ἡ διανομὴ, καὶ λάβωσι τὰ διανεμητήρια οἱ κτηνοτρόφοι, μένουσιν ἀφύλακτα· ὅλαι λοιπὸν αἱ παρακείμεναι κοινοότητες, καὶ οἱ διαβαίνοντες, ἢ πλησίον εὐρισκόμενοι ποιμένες, νέμουν ἐν αὐτοῖς φανερῶς ἢ κρυφίως τὰ ποίμνια αὐτῶν, ὥστε ὁ λαβῶν εἰς διανομὴν ἐν λειβάδιον πρέπει νὰ τὸ φυλάξῃ διὰ νὰ βλαστήσῃ νέον χόρτον, διότι, ὅταν τὸ λαμβάνῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν του, εἶναι ὅλως βοσκημένον. Δὲν παράγει λοιπὸν τὸ λειβάδιον οὔτε τὸ τρίτον τῆς ὠφελείας, τὴν ὁποίαν καλῶς ἀπ' ἀρχῆς φυλαττόμενον ἠδύνατο νὰ παρέξῃ.

Ὁ ἐνεργῶν τὴν διανομὴν σύλλογος, διὰ νὰ λαμβάνῃ πλειοτέρας ὠφελείας, καὶ νὰ βίπτῃ στάκτην εἰς τὰ ὄμματά τινων, οἵτινες γίνονται φορτίον εἰς αὐτὸν καὶ ὀλιγοστεύουν τὰς ὠφελείας του, προσδιορίζει χωρητικότητα τῶν λειβαδίων εἰς διπλασίαν καὶ τριπλασίαν ποσότητα ἐκείνης, τὴν ὁποίαν πραγματικῶς ἠδύνατο νὰ ἔχῃ τὸ λειβάδιον, ἂν ἐφυλάττετο ἀβλαβές. Ἐπειδὴ δὲ καταστρέφεται πρόωρα τὸ χόρτον, ὡς ἂν εἴπομεν, ἡ χωρητικότης τότε ἀποβαίνει τετραπλασίως ἀνωτέρα τῆς πραγματικῆς. Ἐπειδὴ προσέτι δὲν δίδουν διανομὴν εἰς ἕκαστον κτηνοτρόφον δι' ὅλα τὰ ποίμνιά του, ἂν ἦναι πολλὰ, τότε εἰς τὸ λειβάδιον εἰσέρχονται δύο καὶ τρεῖς, πολλάκις καὶ πλείοτεροι κτηνοτρόφοι. Καὶ ἐπειδὴ συνήθως δὲν δύνανται οὔτοι νὰ συνέλθωσι καὶ νὰ συνεννοηθῶσι ἐγκαίρως περὶ τῆς φυλάξεως καὶ διαιρέσεως, οἱ πλησιέστερον διαμένοντες κτηνοτρόφοι, ἢ οἱ ὀρατύτεροι τῶν συντρόφων τούτων, καὶ μάλιστα ὅσοι ἔχουν μισθωμένα ἰδιόκτητα λειβάδια, καὶ δὲν σκο-

πεύουν να περάσουν τὸ βαρὺ μέρος τοῦ χειμῶνος εἰς αὐτὰ, φέρουν ἐντὸς τῶν λειβαδίων τὰ ποιμνιά των καὶ βόσκουν ταῦτα ἀνεξαιρέτως ἐπὶ ὄλων αὐτῶν, ὥστε ὅταν ἔλθωσιν οἱ λοιποὶ σύντροφοὶ εἰς τὴν διανομὴν δὲν εὐρίσκουν ὀλοτελῶς χόρτον. Μὲ τοιαύτην λοιπὸν πραγμάτων κατάστασιν δύναται νὰ προβῆ ἡ κτηνοτροφία;

Ἴσως ἡδύνατό τις νὰ παραβλέψῃ τὴν πρὸς τοὺς κτηνοτρόφους γινομένην ζημίαν διὰ τῆς διανομῆς, ἐὰν ἡδύνατο ν' ἀντιτάξῃ ὠφελείας τινὰς τοῦ δημοσίου, ἀλλὰ δυστυχῶς τὸ δημόσιον δὲν ἔχει οὐδεμίαν ὠφελίαν· δὲν εἶναι λοιπὸν μεγίστη ἀπόνοια νὰ διατηρῆται ἐν μέτρον ἀπὸ τὸ ὁποῖον τὸ μὲν δημόσιον δὲν ὠφελεῖται τίποτε, οἱ δὲ κτηνοτρόφοι ζημιόνονται, ἀγοράζοντες διὰ δωροδοκιῶν κακίστης καταστάσεως λειβάδια, ἡ δὲ κτηνοτροφία ἐν γένει δὲν δύναται νὰ λάβῃ οὐδεμίαν πρόοδον, οἱ δὲ ὑπάλληλοι τοῦ δημοσίου καὶ τῶν δήμων ἐξαχρειοῦνται διὰ τῆς διαφθορᾶς, εἰς τὴν ὁποίαν συμπαράσφουσι καὶ μέγα μέρος τῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας;

Ἐλπίζοντες ὅτι εἶναι πιθανόν, ἂν ὄχι δι' ἄλλον λόγον, τοῦλάχιστον διὰ νὰ θέσῃ ἐκτὸς πειρασμοῦ τοὺς ὑπάλληλους τῆς ἡ Κυβέρνησις, καὶ νὰ προφυλάξῃ τὴν ὑπόληψίν των, νὰ ἀποφασίσῃ νὰ κάμῃ διόρθωσίν τιναν, ἐνομίσαμεν ἀναγκαῖον νὰ κάμωμεν τὰς ἀκολουθοῦσας παρατηρήσεις.

Τάλει βάρδια ὑπάγονται εἰς δύο κατηγορίας, πρῶτον τὰ καθ' αὐτὸ ἐθνικά, καὶ δεύτερον τὰ τῶν κοινοτήτων, τὰ ὁποῖα τὸ δημόσιον ἀφῆρεσεν ἀδίκως καὶ ἀνωφελῶς ἀπὸ αὐτάς. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ τῆς δευτέρας κατηγορίας, θεωροῦμεν ἔργον δίκαιον καὶ ὠφελιμον

ἐνταυτῷ νὰ τὰ ἀποδώσῃ εἰς τὰς κοιότητας.

Ἐὰν ἀνατρέξωμεν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς συστάσεως τῶν κοινοτήτων, θέλομεν ἴδει ὅτι ἐκάστη κοινότης ἔχει ὄρια, καὶ, ὡς ἔχει ἀνάγκην ἀγρῶν διὰ νὰ προμηθευθῇ τὸν σίτον τῆς, οὕτως ἔχει ἀνάγκην καὶ βοσκῆς διὰ νὰ διατηρῇ τὰ κτήνη τῆς, ἐπειδὴ κατὰ μέγα μέρος οἱ ἀγροὶ μένοντες ἀκαλλιέργητοι συνιστοῦν τὰ λειβάδια. Ὅτι λοιπὸν συντείνει πρὸς τὴν ὑπαρξίν καὶ συντήρησιν τῆς κοινότητος δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀκήκῃ εἰς ἕτερον, ἐνῶ κεῖται ἐντὸς τῶν ὀρίων τῆς. Ἐὰν κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἐξετάσωμεν τὴν κατάστασιν τῶν κοινοτήτων, θέλομεν εὔρει ὅτι ἐκάστη κοινότης νέμεται καὶ διαθέτει ὅλην τὴν ἐντὸς τῶν ὀρίων τῆς περιουσίαν ἀνεξαρτήτως. Ἐὰν κατανηθῶμεν καὶ εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς παρὰ τῶν Ὀθωμανῶν ὑποδουλώσεως τῶν Ἑλλήνων, θέλομεν εὔρει, ὡς καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη, ὅτι οἱ κατακτητὰὶ ἡμῶν, ἐκτὸς τῶν κοινοτήτων τὰς ὁποίας κατέστρεψαν, ἀρπάσαντες αὐτοὶ ὅλην τὴν περιουσίαν των, καὶ ταῦτα εἰς τὰ λεγόμενα τζεφλίκια, ἐσεβάσθησαν ὅλας τὰς λοιπὰς, καὶ διετήρησαν ἀνέπαφα τὰ ὁποῖα ἔχαιρον αὐταὶ δικαίωματα ἐπὶ τῶν ἐντὸς τῶν ὀρίων αὐτῶν συμπεριλαμβανομένων γαιῶν, δασῶν καὶ λειβαδίων, εἴτε διότι αὐταὶ ὑπεβλήθησαν εἰς αὐτοὺς διὰ συμβιβασμῶν, εἴτε διότι δὲν ἦσαν ποιότητος τοιαύτης ὥστε νὰ ἐπισύρουν τὴν ἀπλησίαν των. Τοσοῦτον δὲ ἱερὸν καὶ ἀπαραβίαστον ἐθεωρήθη τὸ δικαίωμα τοῦτο, ὥστε ὑπῆρξε καὶ νόμος Ὀθωμανικός προσδιορίζων ὅτι ἡ ἀνεξάρτητος κοινότης, ἡ τὸ κεφαλοχώριον λεγόμενον, δὲν ἐγένετο τζεφλίκι, καὶ μὲ τὸν νόμον τοῦτον ἀπέκρουσαν πολ-

λαί κοινότητες τὰς ἀποπείρας ἀπλήστων καὶ ἀγρίων ἰδιωτῶν Ὁθωμανῶν, οἵτινες ἐπροσπάθουν ν' ἀφαιρέσουν τὰς ἰδιοκτησίας των καὶ νὰ τὰς καταστήσωσι τζε-φλίκια. Ὅτι δὲ αἱ κοινότητες εἶχον πλήρη ἐξουσίαν καὶ ἐλευθερίαν εἰς τὴν διαχειρῆσιν τῶν λειβαδίων των ὑπάρχουν πλῆθος ἀποδείξεων. Πολλοὶ κοινότητες ἐδανείσθησαν ἐπὶ ὑποθήκῃ τῶν λειβαδίων των, καὶ πολλοὶ ἐπώλησαν μέρος αὐτῶν πρὸς ἰδιώτας. Πολλοὶ δὲ διαφευγῆσαι μεταξύ των περὶ ὀρίων κατέφυγον εἰς τὰς δικαστικὰς ὀθωμανικὰς ἀρχὰς, αἵτινες ἀπεφάσι-σαν τὴν διένεξιν ἀποδίδουσαι εἰς τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλ-λην τὸ δικαίωμα τῆς νομῆς τῶν ἀμφισβητουμένων μερῶν. Ἄλλη δὲ ὄχι μικρὰ ἀπόδειξις εἶναι ὅτι οἱ σπαχήδες, πρὸς οὓς εἶχε μεταβιβασθῆ τὸ δικαίωμα τῆς ἀποδεκατώσεως παρὰ τοῦ κυριάρχου Σουλτάνου, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐνοικιάσωσι εἰς ποιμένας τὰς ἐντὸς τῶν ὀρίων τῶν κοινοτήτων νομάς, ἀλλ' ἐλάμβανον μόνον, ἀπὸ τὰ ἐν αὐτοῖς ποίμνια τὸν ὠρισμένον ποι-μνιακὸν φόρον εἴτε κατὰ κεφαλὴν, εἴτε κατ' ἀποκοπὴν, ἢ δὲ τοποθέτησις ξένων ποιμνίων ἐγένετο παρὰ τῆς ἰδίας κοινότητος, ὅταν αὕτη δὲν εἶχεν ἱκανὰ ποίμνια διὰ νὰ βοσκήσωσιν ὅλον τὸ χόρτον τῶν λειβα-δίων τῆς.

Ἡ κοινότης δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆ ὅτι ἐνεργεῖ πλήρη τὰ δικαιώματά τῆς καὶ εὐρίσκειται εἰς ἀνεξάρ-τητον διαχειρῆσιν τῆς περιουσίας τῆς, ὅταν ἄλλος ἐ-ξουσιάζῃ τὴν νομὴν τοῦ χόρτου, δὲν δύναται δὲ οὐδὲ νὰ προαχθῆ, οὐδὲ νὰ προάξῃ τὴν κτηνοτροφίαν τῆς, ἐὰν δὲν ἔχῃ αὕτη μόνη, καὶ πλήρη, τὴν χρῆσιν τῆς νομῆς τῶν ἐντοῖς ὀρίοις αὐτῆς χόρτων. Φρονοῦμεν δὲ

ὅτι, καὶ ἂν πραγματικῶς αἱ κοινότητες δὲν εἶχον τὸ δικαίωμα τῆς νομῆς τῶν ἐντὸς τῶν ὀρίων των χόρτων, μολονότι ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων ἀποδεικνύεται τὸ ἐναντίον, ἢ Κυβέρνησις αὕτη ὤφειλε νὰ ταῖς τὸ χορηγήσῃ, διὰ νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν πρόοδον τῆς κτη-νοτροφίας καὶ εἰς τὴν εὐημερίαν τῶν κοινοτήτων.

Ἐὰν ἤθελον ἀποδοθῆ εἰς τὰς κοινότητας τὰ λει-βάδια των, καὶ ἢ ἐλευθέρῃ διαχειρῆσιν αὐτῶν, μέγα μέρος σκηνιτῶν ποιμένων, οἵτινες σήμερον μεταβαί-νουσιν ἀπὸ τὸ ἐν εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τῆς Ἑλλάδος, ἤθελον προσδιορίσει τὴν σταθερὰν κατοικίαν των εἰς τινὰ τῶν κοινοτήτων, ὅπου ἤθελον συμβιβάζεσθαι τὰ συμφέροντά των διὰ τὴν ἀφθονίαν τῶν λειβαδίων, καὶ ἠθέλαμεν λείψει ἴσως καὶ ἀπὸ ἐν τῶν σημαντικωτέρων μέσων τῆς διατηρήσεως τῆς ληστείας εἰς τὴν πατρί-δα μας.

Ἐὰν ὅμως προτείνῃ ἢ Κυβέρνησις ὅτι ἀφαιροῦσα τὰς νομάς τῶν κοινοτήτων ἐπραξεν ὡς κηδεμῶν, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ διαθέσῃ καταλληλότερον τὰς περι-ουσίας τῶν κοινοτήτων, ἀπαντῶμεν ὅτι χειροτέραν χρῆσιν ἐκείνης, τὴν ὁποῖαν ὁ κηδεμὼν ἐπραξεν, δὲν ἦ-το ποτὲ δυνατὸν νὰ πράξῃ ὁ κηδεμονευόμενος, ὅσον ἄ-πειρος ἢ ἄσματος καὶ ἂν ἤθελε θεωρηθῆ. Διανέμει ὁ κηδεμὼν τὴν περιουσίαν τοῦ κηδεμονευομένου χωρὶς νὰ λαμβάνῃ οὐδεμίαν ὠφέλειαν οὔτε ὁ κηδεμὼν οὔτε ὁ κηδεμονευόμενος ὠραία προστασία!

Ἀποδίδουσα ἢ κυβέρνησις τὰ λειβάδια εἰς τὰς κοι-νότητας, (αἵτινες εἰς ἐναντίαν περίστασιν, εἴμεθα βέ-βαιοι, ὅτι καὶ δικαστικῶς ἀκόμη ἠδύνατο νὰ τὰς ἐπα-γαλάβωσιν, ὀφείλει νὰ σκεφθῆ καὶ περὶ διαθέσεως τῶν

καθαυτὸ ἐθνικῶν. Ἐπειδὴ δὲ τὰ πρότερον λεγόμενα τζεφλίγια, πρέπει καὶ αὐτὰ νὰ κατασταθῶσιν ἀνεξάρτητοι κοινότητες, ἢ Κυβέρνησις ὀφείλει, συνιστώσα ταῦτα, νὰ χορηγήσῃ, ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατοίκων ἐκάστης, καὶ τὰς ἀναγκαίας πρὸς καλλιέργειαν γαίας, καὶ τὴν ἀναγκαίαν περιφέρειαν διὰ βοσκήν τῶν ποιμνίων των, καὶ πλήρη κύριότητα καὶ χρῆσιν τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ αὐτῆς γαιῶν καὶ λειβαδιῶν. Ὅπου ὅμως οἱ κάτοικοι εἶναι ὀλίγοι, αἱ δὲ γαῖαι πολλαί, τότε νὰ δοθῇ εἰς τοὺς κατοίκους ἡ ἀναγκαία περιφέρεια, αἱ λοιπαὶ δὲ γαῖαι, καλῶς ὀροθετημέναι, νὰ δοθῶσιν εἰς ἐνοικίαςιν, καθ' ὃν τρόπον ἐξεθέσαμεν εἰς τὸ φύλ. Γ'. σελ. 192 τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Λαοῦ.

Ἀφοῦ εἶπομεν ὅτι ἐθεωρήσαμεν ἀναγκαῖον νὰ πράξῃ ἡ κυβέρνησις, ἃς ἔλθωμεν ἤδη καὶ τί ὀφείλει νὰ πράξῃ ὁ λαὸς πρὸς βελτίωσιν τῆς κτηνοτροφίας. Μέγα μέρος βοῶν καὶ διὰ τὴν γεωργίαν καὶ διὰ τὴν τροφήν εἰσάγομεν ἀπὸ τὸ ὀθωμανικὸν κράτος. Ἐὰν ἡ Ἑλλάς δὲν ἦτον εὐθετος πρὸς κτηνοτροφίαν, ἐὰν ἐκαλλιεργεῖτο τόσον ὥστε νὰ μὴν μένωσιν ἱκαναὶ γαῖαι πρὸς παραγωγὴν χόρτων, ὑπομονή· ἔπρεπεν ἀναγκαίως νὰ πληρόνωμεν τὸν φόρον τοῦτον εἰς τὴν Τουρκίαν. Ἀλλὰ τῶρα, διατί ὑποκείμεθα εἰς τὴν πληρωμὴν τοιοῦτου φόρου; Δύω αἴτια κυρίως νομίζομεν ὅτι μᾶς ὑποχρεώνουν εἰς τοῦτο, πρῶτον διότι δὲν ἔχομεν καλῆς φυλῆς ἀγελάδια, καὶ δεύτερον διότι δὲν γνωρίζομεν τὸν τρόπον τῆς ἀνατροφῆς καὶ παχύνσεως αὐτῶν. Ἡ δύνατο νὰ θεραπευθῇ τὸ πρῶτον, ἐὰν ἕκαστος ἰδιοκτῆτης κτήματος, ἐκάστη κοινότης ἐφροντίζον νὰ προμηθεύωνται ἀρίστης ποιότητος ταύρους, καὶ συγχρόνως ἐλάμβανον

πρόνοιαν ὥστε κἀνὲν ἄλλο ἄρτεν κακῆς ποιότητος νὰ μὴν μένῃ εἰς τὴν ἀγέλην. Ὅταν βλέπωμεν ὅτι εὐρέθησαν ἄνθρωποι νὰ δώσωσι 3000 φράγκα διὰ νὰ μισθώσωσιν ἓνα ταῦρον δι' ἓν ἔτος εἰς τὴν ἀγέλην των, πρέπει ἐκ τούτου νὰ συμπεράνωμεν, πόσον σημαντικὸν μέσον πρὸς βελτίωσιν τῆς φυλῆς τῶν ἀγελάδιων εἶναι τοῦτο, καὶ ἐπομένως πόσης φροντίδος εἶναι ἄξιον. Περιεργείας ἄξιον εἶναι ὅτι ἐνῶ ἐπὶ τουρκοκρατίας ὁ προσδιορισμένος δι' ἐκάστην ἀγέλην ταύρος εἶχε πλήρη ἐλευθερίαν εἰς τὴν βοσκήν του, καὶ δὲν ὑπέκειτο εἰς ἀποζημίωσιν ὁ κύριος αὐτοῦ δι' ὅσας ἤθελε πράξει οὗτος ζημίας, (καὶ τοῦτο θεβαίως ἐγένετο ἐπὶ σκοπῷ βελτιώσεως τῶν κτηνῶν), ἤδη κἀνὲν μέσον πρὸς βελτίωσιν τῆς καταστάσεως τῶν κτηνῶν δὲν λαμβάνεται. Ἡ ἀδιαφορία αὕτη πρέπει τέλος πάντων νὰ παύσῃ, καὶ κυβέρνησις καὶ ἰδιῶται πρέπει κοινῶς νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν βελτίωσιν ταύτην. Μεταξὺ πολλῶν ἄλλων μέσων ἀρμοδίων πρὸς βελτίωσιν τῶν κτηνῶν εἶναι καὶ τὸ τοῦ συναγωνισμοῦ δι' ἐκθέσεων, ὁποῖον εἶδομεν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς παρούσης διατριβῆς γινόμενον εἰς ὅλην σχεδὸν τὴν Εὐρώπην. Ἐὰν ἡ κυβέρνησις δὲν δύναται, ἢ δὲν ἔχει καιρὸν νὰ φροντίσῃ νὰ προσδιορίσῃ βραβεῖα διὰ τοὺς ὅσοι ἤθελον παρουσιάσει εἰς αὐτὴν ὅτι ἀνέθρεψαν καλῆς ποιότητος ἀγελάδια, τοῦλάχιστον οἱ δῆμοι ἐκεῖνοι, εἰς οὓς γίνονται ἐτήσιοι ἐμπορικαὶ πνηγύρεις, δὲν ἔιτο καλὸν νὰ προσδιορίσωσι βραβεῖα τινὰ δι' ὅσους ἤθελον φέροι νὰ ἐκθέσωσιν εἰς τὰς πανηγύρεις ταύτας ἀρίστης ποιότητος κτήνη; Καὶ εἰς τὰ μέρη, ὅπου τῶρα δίδονται ἀπίστευτοι καὶ μυθῶδεις τρόπον τινὰ τι-

μαί εις τὰ κτήνη, καὶ ἐκεῖ κατ' ὀλίγον ὀλίγον ἤρχισαν καὶ προσέβησαν· δὲν πρέπει λοιπὸν οὐδ' ἡμεῖς ν' ἀπελπισθῶμεν· ἐὰν προσπλήσῃ τις νὰ σηκωθῇ, ὅταν πέσῃ, θὰ σηκωθῇ τέλος πάντων, καὶ ἴσως δώτῃ εἰς αὐτὸν τὴν χεῖρα καὶ κἀνεὶς τῶν κατὰ τύχην διαβαινόντων· ἀλλ' ἐὰν ὑχριστῆται κείμενος εἰς τὴν λάσπην, καὶ δὲν καταβάλλει οὐδεμίαν προσπάθειαν, αἰωνίως θέλει κείτεσθαι, χωρὶς νὰ ἀξιόνηται οὐδὲ τοῦ ἐλέους τῶν περισταμένων καὶ διαβαινόντων, διότι οὐδὲ κἀν φροντίζει πῶς νὰ σηκωθῇ καὶ νὰ τεθῇ εἰς καλητέραν κατάστασιν.

ΠΕΡΙ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΤΗΛΕΓΡΑΦΟΥ

(ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

Ἐξ ὅλων τῶν θαυμασίων ὅσα ἠέπιστήμη καὶ ὁ νέος πολιτισμὸς παρήγαγε, τὸ μᾶλλον ἐκπληττον καὶ ταράττον εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν τὴν φαντασίαν, εἶναι ὁ ἠλεκτρικὸς τηλέγραφος, ὅστις εἶναι τὸ ἀξιοθαύμαστον καὶ ἀκατανόητον μέσον τοῦ διαβιβάζειν τὰ διανοήματα ἀπὸ ἓν εἰς ἄλλο μέρος μὲ ταχύτητα ὁμοίαν, ἂν ὄχι καὶ πλειοτέραν, ἐκείνης μὲ τὴν ὁποίαν διαβιβάζομεν τὸν λόγον. Πολλοὶ τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν, ἂν καὶ εἶδον ἐκ τοῦ πλησίον τὰς ἐνεργείας τοῦ φαινομένου τούτου, ἀγνοοῦν ὅμως τὸν μηχανισμόν καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἠλεκτρικῆς εἰς τὴν τηλεγραφικὴν ἀνταπόκρισιν. Θέλομεν προσπαθῆσαι νὰ τὰς ἐξηγήσωμεν ἀφαιροῦντες ἀπὸ τὰς διαταφῆσεις ταύτας τὴν μορφήν καὶ τοὺς τεχνικοὺς ὄρους, ἅτινα κατασταίνουσι ἐνίοτε τὴν ἐπιστήμην ἀκατανόητον εἰς τοὺς μὴ μεμυημένους αὐτήν.

Ἀλλὰ πρὶν προβῶμεν εἰς τὰς λεπτομερίας τῶν μυστηρίων τῆς τηλεγραφικῆς ἠλεκτρικῆς, νομίζομεν καλὸν νὰ εἴπωμεν κατὶ τι περὶ γαλβανισμοῦ, ὅστις εἶναι τὸ κυριώτερον, διὰ νὰ μὴν εἴπω τὸ μοναδικὸν μέσον τῆς ἐνεργείας.

Ἡ τύχη, ἣτις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐγέννησε τὰς ἀνακαλύψεις, ἐγένειεν αἰτία ὥστε κατὰ τὰ 1790 ἰατροὶς ἐν Βολωνίᾳ νὰ παρατηρήσῃ κατὰ πρῶτον τὰς ἰδιότητας μεταλλίνου σύρματος προσεγγίζοντος εἰς μέρητινα ὀργανικοῦ σώματος. Ὁ ἰατρός οὗτος, ὅστις ὠνομάζετο Γαλβάνης, παρατήρησεν ὅτι βάτραχος ἀνευ κεφαλῆς καὶ ἐντοσθίων πάσχει συστολὰς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον βιαίας, ἐὰν διὰ τινος μεταλλίμου σύρματος θέσσουν εἰς συγκοινωνίαν ἓνα τῶν μυῶνων τοῦ μὲ ἐν νεῦρόν του. Ἐντεῦθεν ἔλαβεν ἀρχὴν ἡ τεχνητὴ ἠλεκτρικὴ, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ βολταικὴ στήλη ἔδωκε νέαν ἐξαισίαν πρόδοον.

Ὀλίγοι ἀγνοοῦν ἤδη τί ἐστὶ βολταικὴ στήλη, ἀλλὰ πολλοὶ δὲν γνωρίζουν ἀπὸ ποῖα στοιχεῖα συνίσταται αὕτη, καὶ διὰ τοῦτο θέλομεν κάμει λόγον περὶ αὐτῶν.

Ἐν ἀρχεῖον ἐξ ἀργίλου ἢ ἐν ποτήριον τὸ γεμίζουσι ἀπὸ ἓν ποσὸν θεϊκοῦ ὀξέος ἐνωμένον μὲ ἐξαπλάσιον ὕδωρ· βυθίζουσι ἐντὸς τοῦ ὑγροῦ τούτου μίαν πλάκα ψευδαργύρου (ζίγκου) καὶ μίαν χαλκοῦ, χωρὶς νὰ ἐγγίζωσιν ἡ μία μὲ τὴν ἄλλην, ἀλλ' οὔσαι δεδεμέναι καὶ ἡ μία καὶ ἡ ἄλλη ἀπὸ χονδρὸν σύρμα χάλκινον, καὶ αὐτὸ χωρισμένον. Ἡ προπαρασκευὴ αὕτη ὀνομάζεται στοιχεῖον· ἐν μόνον τοιοῦτον δὲν ἀρκεῖ νὰ συστήσῃ τὴν βολταικὴν στήλην, χρειάζονται τέσσαρα, δέκα, ἑκατόν, κατὰ τὴν δύναμιν τὴν ὁποίαν θέλουσι νὰ ἐπι-

τύχωσιν. Ἀρκεῖ νὰ θέσωσι ταῦτα πλευρὸν μὲ πλευρὸν, καὶ νὰ δέσωσιν τὸ προσκολλημένον εἰς τὸν ψευδάργυρον σύρμα μὲ τὸ εἰς τὸν χαλκὸν τοῦ πλησιεστέρου ἀγκείου προσκολλημένον σύρμα, εἰς τρόπον ὥστε νὰ σχηματισθῇ ἄλυστος συνεχῆς μετάλλων ἀνομοίων, καὶ νὰ μένῃ ἐλεύθερον μόνον τὸ σύρμα τοῦ χαλκοῦ τοῦ πρώτου στοιχείου, καὶ τὸ σύρμα τοῦ ψευδαργύρου τοῦ τελευταίου. Τὰ δύο ταῦτα σύρματα, τὰ ὁποῖα χρησιμεύουν ὡς διάβασις τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, ὀνομάζονται ἀγωγοί, αἱ δὲ ἄκραι αὐτῶν, ἐφ' ὧν ἡ ἠλεκτρικὴ εἰσδύει, ὀνομάζονται ἢ μὲν πόλος θετικὸς, ἢ δὲ πόλος ἀρνητικὸς κατὰ λόγον τῆς διαφόρου φύσεως τῆς ἠλεκτρικῆς ἥτις ἐξέρχεται.

Ὁ καιρὸς καὶ ἡ πείρα ἀπέδειξαν ὅτι ἡ βολταικὴ στήλη ἔχει ἀτελείας τινας, τὰς ὁποίας ἡ ἐπιστήμη ἐπροσπάθησε νὰ θεραπεύσῃ. Τὴν σήμερον ἡ γενικωτέρως γενομένη παραδεκτὴ στήλη, καὶ ἡ καθ' ὅλους τοὺς λόγους θεωρουμένη τελειότερα, εἶναι ἡ ἐφευρεθεῖσα ἀπὸ τὸν φυσικὸν Βύνσωνα, καὶ αὐτὴν μόνην μεταχειρίζονται εἰς τοὺς σιδηροδρόμους.

Συνίσταται αὕτη ἀπὸ ἀγκεῖον κυλινδροειδὲς ἐξ ὑέλου, ἢ ἀργίλου, πλήρες ὕδατος μειγμένον μετὰ θειικοῦ ὀξέος· ἐντὸς τοῦ ὑγροῦ τούτου βυθίζουσαν μίαν πλάκα ψευδαργύρου ἔχουσαν κυκλικὸν σχῆμα, εἰς ἕτερον δὲ ἀγκεῖον σινικόν, ἔχον τὰ τρία τέταρτα πλήρη νιτρικοῦ ὀξέος, πλέει κύλινδρος ἐξ ἀνθρακος. Ἐκαστον τῶν δύο τούτων σωμάτων ἔχει σύρμα χάλκινον, δι' οὗ συνιστῶσιν ἄλυστον ὁμοίαν μὲ τὴν τῆς βολταικῆς στήλης, προσέχοντες πάντοτε νὰ θέτωσιν εἰς συγκοινωνίαν τὰς διαφόρου φύσεως οὐσίας, ἢ

τοι τὸν ψευδάργυρον καὶ τὸν ἀνθρακα.

Ἡ στήλη τοῦ Βύνσωνος ὑπερτερεῖ ὅλας τὰς λοιπὰς κατὰ τὴν διάρκειαν καὶ τὴν δύναμιν. Αἱ δύο δὲ αὐταὶ πολύτιμοι ιδιότητες τὴν κατέστησαν προτιμητοτέραν εἰς τὴν ἠλεκτρικὴν τηλεγραφίαν, ὅπου διὰ τὴν ταχύτητα, καὶ τὴν συνέχειαν τῆς ἐργασίας ἀπαιτεῖται μέσον ἀδιακόπου ἐνεργείας.

Διὰ νὰ δύνανται δύο άτομα, μακρὰν εὐρισκόμενα, νὰ ἀνταποκρίνονται πρὸς ἀλλήλα διὰ τῆς ἠλεκτρικῆς, ἀνάγκη ἕκαστον αὐτῶν νὰ ἦναι ἐφωδιασμένον μὲ δύο εἰδῶν σύνεργα, τὸ ἐν μὲν εἶδος διὰ νὰ μεταδίδῃ, τὸ ἄλλο δὲ διὰ νὰ δέχεται τὰς εἰδήσεις. Τὰ σύνεργα ταῦτα συγκοινωνοῦν ἀπὸ τὸ ἐν μέρος, ὅπου κεῖνται τὰ τοῦ ἐνός εἶδους, μὲ τὸ ἀντίθετον, ὅπου κεῖνται τὰ τοῦ ἄλλου, διὰ σύρματος μεταλλίνου τενωμένου εἰς τὸ μεταξὺ διάστημα καὶ ὑποστηριζομένου ἀπὸ πάλους ἔχοντας ὑποβάθρας ἐκ σινείου (porcelain), οὐσίας, ἥτις ἔχει κατ' ἐξοχὴν δύναμιν ἀπομονώσεως, ἥτοι εἶναι ἀνεπίδεκτος εἰσδύσεως τοῦ ἠλεκτρισμοῦ. Τὰ ἀνωτέρω σημειούμενα σύνεργα εἶναι

1. Εἷς πῖναξ, ἐφ' οὗ ὑπάρχουν κυκλικῶς ἐπιγεγραμμένα, ὡς αἱ ὠραι εἰς τὸ ὥρολόγιον, ὅλα τὰ στοιχεῖα τοῦ ἀλφαβῆτου, ὄντα διαχωρισμένα ἀπ' ἀλλήλων, καὶ ἀρχόμενα ἐκ δεξιῶν ἀπὸ τὸ πρῶτον, τελειόνοντα δὲ ἀμιστερῶς εἰς τὸ τελευταῖον· μεταξὺ αὐτῶν ὑπάρχει διάστημα, διακοπτόμενον ἀπὸ σταυρὸν, τεθειμένον ἐπὶ κορυφῆς καὶ δεικνύοντα τὸ μέρος ὅπου πρέπει νὰ γένη στάσις.

2. Μία βελόνη εἰς τὸ κέντρον κινητή.

3. Εἷς μοχλὸς ἐκ σιδήρου ἀπαλοῦ ἐφηρμοσμένος

ἐπί τινος ἐλατηρίου, τοῦ ὁποίου μετ' ὀλίγον θέλομεν ἐκθέσει τὴν οὐσιώδη ἐργασίαν.

4. Εἷς μικρὸς κάλαμος ἡ μασοῦρι (hobine) ἀπὸ ἡλεκτρο—μαγνήτην, ὅπερ εἶναι ἀπλοῦς κάλαμος περικαλυπτόμενος ἀπὸ πολλοὺς γύρους σύρματος προφυλαττομένου ἀπὸ ἐπικάλυμμα ἐκ μεταξωτῆς κλωστῆς.

Τὸ σύνεργον, ὅπερ ὀνομάζεται ἀποστολεὺς, εἶναι προσέτι ἐφωδιασμένον μὲ μίαν βολταιϊκὴν στήλην, τὴν ὁποίαν φυσικὰ δὲν ἔχει τὸ σύνεργον παραδοχεύς.

Ἴδου ἡ ἐργασία τὴν ὁποίαν ἐκτελεῖ ἕκαστος τῶν προσημειωθέντων ἐργαλείων, ἐν τῇ ἀπαριθμήσει τῶν ὁποίων δὲν ἀνεφέραμεν τοὺς εἰς κίνησιν αὐτῶν συντελοῦντας τροχοὺς, τῶν ὁποίων ἡ ἐνέργεια εἶναι σχετικῶς οὐσιώδης.

Ἄς ὑποθέσωμεν κατὰ πρῶτον ὅτι τὸ ἡλεκτρικὸν ρεῦμα δὲν εἶναι συνεχές. Ἐκαστος τῶν καλαμίσκων (μασουρίων) τοῦ ἡλεκτρομαγνήτου, τοῦ συνιστῶντος τὴν ἄκραν τῆς τηλεγραφικῆς γραμμῆς, ἐνεργεῖ κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ ἐνεργοῦντος. Τὸ κίνημα ἐκτελεῖται διερχομένου τοῦ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος διὰ τῶν περιτυλιγμένων εἰς τὸν καλαμίσκον (μασοῦριον) συρμάτων. Τὸ ἡλεκτρικὸν ὑγρὸν ἔχον τὴν ιδιότητα νὰ ἔλκῃ τὸν ἀπαλὸν σίδηρον, ἔλκει πρὸς τὸ μασοῦριον τὸν μοχλὸν, τὸν ὁποῖον ἐλατήριόν τι τείνει εἰς τὸ νὰ τὸν σύρῃ αὐθις εἰς τὰ ὀπίσω. Ἀποκατασταθέντος τοῦ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος, ὁ μοχλὸς κινεῖται πρὸς τὰ ἔμπροσθεν, διακοπέντος δὲ αὐτοῦ, ὁ μοχλὸς ἐπανέρχεται ἀμέσως πρὸς τὰ ὀπίσω. Ἐκ τῆς πέρα καὶ ἐδῶθε κινήσεως, τὴν ὁποίαν ἐνεργεῖ κατὰ θέλησιν πάντοτε ὁ ἐκτελεστής (opérateur), διότι εἰς αὐτὸν ἀπέκειται νὰ εἰσάξῃ ἢ νὰ ἐμ-

ποδίσῃ τὸ ἡλεκτρικὸν ὑγρὸν, ἀποτελεῖται ἡ τέχνη τοῦ ἡλεκτρικοῦ τηλεγράφου. Καὶ τῶντι, διὰ τῶν ἐπιφερομένων εἰς τὴν βελόνην κινήσεων κατορθοῦται τὸ νὰ περιτρέχῃ αὐτὴ κατὰ θέλησιν ὅλας, ἢ μέρος τῶν διαίρεσεων τοῦ πίνακος (cadran) Ἄς ὑποθέσωμεν λ. χ. ὅτι πρόκειται νὰ γράψωμεν τὴν φράσιν καλὴ ἡμέρα, ἢ βελὸν θέλει κάμει πρῶτον τόσα κινήματα ὅσα εἶναι τὰ στοιχεῖα ἀπὸ τὸ Α. ἕως τὸ Κ. ἔπειτα τόσα ἄλλα κινήματα, ὅσα χρειάζονται διὰ νὰ τελειώσῃ ὅλα τὰ στοιχεῖα τοῦ ἀλφαβήτου μέχρι τοῦ τέλους, διὰ νὰ ἐπανέλθῃ οὕτως εἰς τὸ Α. ἔπειτα τόσα κινήματα ὅσα εἶναι τὰ στοιχεῖα μέχρι τοῦ Λ. καὶ οὕτω καθεξῆς.

Ἡ ἐργασία αὕτη, ἣτις εἶναι πολλὰ διεξοδικὴ εἰς τὸ νὰ τὴν περιγράψωμεν, ἐκτελεῖται σχεδὸν τόσον ταχέως, ὅσον καὶ ὁ λόγος, ἐὰν ἦναι ἐπιδέξιοι οἱ ἐνεργοῦντες αὐτήν. Ὅλον τὸ μυστήριον τοῦτο συνίσταται εἰς τὸ νὰ διέρχεται ἡ βελὸν ταχέως ἀπὸ τὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα δὲν ὑπάρχουν εἰς τὴν παριστανομένην λέξιν, καὶ νὰ στέκεται εἰς τὸ στοιχεῖον, τὸ ὁποῖον θέλει νὰ δείξῃ, ὀλίγον μὲν καιρὸν, ἀλλ' ἄρκετὸν ὥστε νὰ γένη γνωστὸν τὸ σημεῖον τοῦτο εἰς τὸν ἀνταποκριτὴν. Εἶναι οὐσιωδῶς ἀναγκαῖον ὥστε ὁ ἐνεργητῆς (οὕτως ὀνομάζεται ὁ διαβιβάζων τὴν εἶδησιν) νὰ παρατηρῇ ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν τὸν παραδέκτην πίνακα, διὰ νὰ βεβαιωθῇ ὅτι ὁ ἀνταποκριτῆς του ἐνόησε καλῶς τὰς διαβιβαζομένας εἰδήσεις. Ἐν περιπτώσει λάθους, ἢ διακοπῆς κατὰ τύχην, οὗτος δίδει τὸ σημεῖον διὰ νὰ γένη στάσις εἰς τὸ στοιχεῖον, ἐξ οὗ ἡ φράσις ἀπέβη ἀκατάληπτος.

Δὲν θέλομεν εἰσελθεῖ εἰς τὰς λεπτομερείας τῶν τρο-

χῶν, δι' ὧν καθίσταται περίπλοκος ἡ μηχανὴ τοῦ ἡλεκτρικοῦ τηλεγράφου, οὔτε εἰς τὰ διάφορα σύνεργα, ὅσα μεταχειρίζονται εἰς τοὺς σιδηροδρόμους τῆς Γαλλίας καὶ ἀλλαχοῦ. Ἄρκει εἰς τὸν ἀναγνώστην τὸ νὰ γνωρίζῃ ὅτι, ἐκτὸς μικρῶν τροπολογιῶν, ἡ ἀρχὴ εἶναι πανταχοῦ ἡ αὐτὴ, καὶ ὅτι ἡ συγκοινωνία συνιστᾶται πάντοτε διὰ τῆς κινήσεως, τὴν ὁποῖαν ἐπιφέρει ἡ μαγνήτισις τοῦ ἀπαλοῦ σιδήρου. Διὰ νὰ δώσωμεν ὁμῶς ἰδέαν τινα περὶ τῆς ταχύτητος, δι' ἧς ὁ ἡλεκτρικὸς τηλεγράφος μεταδίδει τὴν ἰδέαν ἀπὸ ἓν μέρος εἰς τὸ ἕτερον, ἄς προσθέσωμεν μόνον ὅτι, κατὰ ἀκριβεστάτους ὑπολογισμοὺς, τὸ ἡλεκτρικὸν ὑγρὸν διατρέχει 100,000 χιλιόμετρα εἰς ἕκαστον δεύτερον λεπτόν, ἡ δὲ ταχύτης αὕτη δύναται ν' ἀναβιβασθῇ εἰς 180,000 χιλιόμετρα ἂν τὸ σύρμα τῆς συγκοινωνίας εἶναι ἐκ χαλκοῦ καὶ ὄχι ἐκ σιδήρου, ἐνῶ ἡ σφαῖρα κανονίου δὲν ὑπερβαίνει τὰ 900 μέτρα εἰς τὸ αὐτὸ διάστημα τοῦ καιροῦ.

ΠΕΡΙ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ.

Πολλὰ παράπονα γίνονται κατὰ τῶν ὑπαλλήλων ἕνεκα καταχρήσεων, καὶ μεγάλη κατακραυγὴ διὰ τοῦ τύπου κατ' αὐτῶν. ἐκτὸς δὲ τῶν κρυφίων καὶ μὴ ἀποδειγμένων καταχρήσεων, αἵτινες μ' ὅλον τοῦτο οὐχ ἦττον εἶναι πραγματικά, ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι, γινόμεναι διὰ κλοπῆς τῶν ταμείων κτλ. Τὸ ἀντικείμενον τοῦτο καθίσταται πολὺ σπουδαῖον, ὄχι τόσον δι' ὅσα στερεῖται τὸ δημόσιον, ἢ δι' ὅσα πάσχει ὁ ἰδιώτης ἕνεκα τῶν καταχρήσεων τούτων, ὅσον ἕνεκα τῆς διαφθορᾶς ἧτις, ὡς μόλυσμα κολλητικόν, ἐπαπειλεῖ ὅλην τὴν

Ἑλληνικὴν κοινωσίαν. Ἀπαιτεῖται λοιπὸν καὶ οὐσιώδης σκέψις ἐπ' αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος πολίτης ὀφείλει νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν του, καὶ νὰ προτείνῃ μέσα πρὸς θεραπείαν κατὰλληλα.

Εἰς τὴν βάσιν ταύτην θεμελιούμενοι καὶ ἡμεῖς ἐτολήσαμεν νὰ κάμωμεν τὰς ἀκολουθοῦσας παρατηρήσεις.

Ἄλλὰ διὰ νὰ προβῶμεν εἰς τὰ πρὸς θεραπείαν κατὰλληλα μέσα, ἀνάγκη προηγουμένως νὰ ἐξετάσωμεν τὰ αἴτια τῆς διαφθορᾶς· διότι χωρὶς νὰ γνωρίσωμεν τὴν αἰτίαν, δὲν εἶναι δυνατόν, ἢ τοῦλάχιστον δὲν εἶναι εὐκόλον, νὰ ἐπιτύχωμεν εἰς τὴν θεραπείαν. Νομίζομεν λοιπὸν ὅτι κυριώτεραι αἰτίαι εἶναι αἱ ἑξῆς.

1. Πολὺ πρόωρα εἰσῆχθη δυστυχῶς εἰς τὸ ἔθνος μας ἡ πολυτέλεια. Τὸ κακὸν τοῦτο τόσον πλέον ἐπίφοβον καὶ ἐπικίνδυνον εἶναι, καθ' ὅσον εἰσάγεται διὰ τῆς γυναικωνίτιδος, ὅπου εἰκάζεται (τοῦλάχιστον κατὰ πιθανώτερον λόγον) ὅτι καὶ ἡ κρίσις εἶναι ἀσθενεστέρα καὶ τὰ πάθη ἰσχυρότερα. Ὅταν ὁ ὑπάλληλος ἀναγκάζεται νὰ ἐξοδεύσῃ πλείοτερα τοῦ μισθοῦ του, (καὶ σπανίως εὐρίσκει τις ὑπαλλήλους ἔχοντας καὶ ἄλλον πόρον ἐκτὸς τοῦ μισθοῦ) δὲν μένει ἀμφιβολία ὅτι θέλει εὔρει ἓν κενὸν εἰς τὸ ταμεῖόν του, τὸ ὁποῖον βέβαια θέλει προσπαθῆσαι νὰ ἀναπληρώσῃ μὲ ἄλλα μέσα, τὰ ὁποῖα βεβαίως δὲν θέλουν εἶσθαι ἐντιμα.

2. Ὁ ὑπάλληλος, ὅταν δὲν ἔχη βεβαίαν τὴν διατήρησίν του, καὶ γνωρίζει ἐξ ἰδίας πείρας καὶ ἐκ παραδείγματος ἄλλων ὅτι δύναται νὰ παιυθῇ χωρὶς νὰ δώσῃ αἰτίαν, ἀλλὰ μόνον κατὰ θέλησιν τῆς ἐξουσίας, εὐρίσκεται εἰς τὴν ἀνάγκην, καὶ ἂν δὲν ἐνυπῆρχεν εἰς αὐτὸν ἡ διάθεσις τῆς καταχρήσεως, νὰ προσπαθῆσῃ νὰ

λάβη παρανόμους ωφελείας διὰ νὰ δυνηθῆ νὰ διατηρηθῆ εἰς τὸν καιρὸν τῆς πολιτικῆς του ἀργίας, διότι ἀπὸ μόνον τὸν μισθὸν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κάμῃ οἰκονομίας, ἀπὸ τὰς ὁποίας νὰ θεραπεύσῃ τὰς ἀναποφεύκτους ἀνάγκας του.

3. Ἡ Κυβέρνησις εἰς πολλὰς ὑπηρεσίας δὲν μεταχειρίζεται τοὺς καταλλήλους ἀνθρώπους, δὲν ὀδηγεῖται εἰς τοὺς διορισμοὺς ἀπὸ τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ διοριζομένου, ἀλλ' ἀπὸ τὴν θέλησιν ἀτόμων, τὰ ὁποία ἐνεργοῦσι κατ' εὐνοίαν, ἢ ἐκ συμφέροντος. Ὁ ἀκατάλληλος λοιπὸν διοριζόμενος γνωρίζει ὅτι ἡ ὑπηρεσία του θέλει εἶσθαι προσωρινή, καὶ ἐπομένως ὅτι πρέπει νὰ προμηθευθῆ, ἔσον τὸ ταχύτερον, τὰς προκαταβολὰς του, καὶ νὰ ἐφοδιασθῆ καὶ διὰ τὸν καιρὸν τῆς παύσεώς του, τὴν ὁποίαν ἀναγκαιῶς πρέπει νὰ περιμένῃ.

4. Ἡ συχνὴ ἀπὸ τόπου εἰς τόπον μετάθεσις ἐκθέττει τὸν ὑπάλληλον εἰς ἐξοδα, καὶ μάλιστα ὅταν πρόκειται ἀπὸ μικρὰς πόλεις νὰ μεταβῶσιν εἰς μεγάλας ὑπάλληλοι ἔχοντες οἰκογενείας. Ὄταν ὁ μισθὸς δὲν σκεπάζῃ τὰς ἐκτάκτους ταύτας δαπάνας, εἶναι ὁμολογούμενον ὅτι ἐκ δανείων δὲν θέλει τὰς ἀναπληρῶσει ὁ ὑπάλληλος.

5. Ὄταν, εἴτε διὰ τοὺς προεκτεθέντας, εἴτε δι' ἄλλους λόγους, ἡ κατάχρησις εἰσχωρήσῃ εἰς τὴν ἀνωτάτην τάξιν τῶν ὑπαλλήλων, εἶναι ἀπαραιτήτως ἐπόμενον, ὅτι αὕτη θέλει ἀφεύκτως διαβιβασθῆ καὶ εἰς τοὺς κατωτέρους, καὶ μάλιστα ὅταν οἱ ἀνώτεροι δὲν δύναται νὰ ἐνεργήσωσιν ἐπὶ τῶν ὑποδεεστέρων ὑπαλλήλων ἐπιτήρησιν καὶ ἐξέλεγχσιν τῆς διαγωγῆς αὐτῶν· διότι

μὴ ὄντες αὐτοὶ καθαροὶ δὲν τολμῶσι ν' ἀπαιτήσωσι πλειοτέραν καθαρότητα ἀπὸ τοὺς ὑποδεεστέρους αὐτῶν.

6. Ὄταν ἡ κατάχρησις ἀπαξ εἰσαχθῆ, τὸ μόλυσμα διαδίδεται καὶ μεταξὺ τῶν πολιτῶν, ὅσοι ἔχουσιν ὑποθέσεις μετὰ τῶν ὑπαλλήλων. Καὶ ἂν ὑπάλληλός τις δὲν εἶχεν ἀπ' ἀρχῆς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ κάμῃ καταχρήσεις, ὅταν πολίτης τὸν προκαλέσῃ εὐκολύνων ὅλα τὰ μέσα τῆς καταχρήσεως, εἶναι ἐπόμενον νὰ τὸν παρασύρῃ· διότι οὔτε πολλοὶ, οὔτε καθ' ὅλας τὰς ἐποχὰς ἀναφαίνονται Φωκίονες· καὶ τοσοῦτο μᾶλλον καθ' ὅσον ἕκαστος δύναται νὰ παρηγορῆ ἑαυτὸν λέγων ὅτι ὅλοι εἶναι τοιοῦτοι.

7. Ἡ Κυβέρνησις ἐπέβαλε πολλάκις εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῆς θέλησιν ἀδικον καὶ παράνομον, μετὰ τὴν ὁποίαν οἱ ὑπάλληλοι ἠναγκάσθησαν νὰ συμμορφωθῶσι, διότι ἄλλως ἤθελον παυθῆ, καὶ παυόμενοι δὲν εἶχον κανένα πόρον ζωῆς. Τοῦτο ὑπεχρέωσε τοὺς ὑπαλλήλους νὰ εἰπῶσι καθ' ἑαυτοὺς « Ἐὰν διὰ τὴν Κυβέρνησιν κάμνω τὴν παρανομίαν, διατί νὰ μὴν κάμω αὐτὴν καὶ διὰ τὸ συμφέρον μου; » Ὁ ὑπάλληλος ἐξάγει δικαίως τὸ συμπέρασμα, ὅτι, ἀφοῦ δύναται τις νὰ παραβῆ τὸν νόμον καὶ τὸ δίκαιον, δὲν εἶναι πλέον ὑπόχρεως νὰ ἐξετάσῃ τὴν αἰτίαν.

8. Τὰ περὶ δωροδοκίας ἄρθρα τῆς πολιτικῆς δικονομίας εἶναι εἰς τοιοῦτον τρόπον διατεθειμένα, ὥστε εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀποδειχθῆ ἡ δωροδοκία· ὁ δωροδοκῶν, ὅστις εἶναι τὸ κυριώτερον πρόσωπον πρὸς ἀπόδειξιν τῆς πράξεως, αὐτὸς ἔχει συμφέρον νὰ κρύψῃ τὴν δωροδοκίαν· διότι τιμωρεῖται ὡς συνεργὸς αὐτῆς.

9. Ἡ Κυβέρνησις ἔθεσεν ὑποψηφίους Βουλευτὰς τῆς

ἐκλογῆς τῆς ἀνθρώπου μὴ ἔχοντας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν βεβαιότητα τῆς ἐπιτυχίας, καὶ οἱ ὑπάλληλοι τῆς ἐξουσίας καὶ οἱ ὑποψήφιοι ἐδῶκαν ὑποσχέσεις εἰς πολλοὺς διὰ νὰ συμπράξωσι διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν Βουλευτῶν οὗτοι δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲν εἶναι ἐκ τῶν φιληούχων καί τιμιων πολιτῶν. Μετὰ τὴν ἐπιτυχίαν ἔπρεπε νὰ δοθῇ ἀνταμοιβὴ τις εἰς αὐτοὺς, καὶ ὡς τοιαύτην ἐδώρησαν εἰς αὐτοὺς ὑπουργήματα. Οὗτοι ἐθεώρησαν τὴν ὑπηρεσίαν ὡς τι μᾶριον, καὶ ἐπροσπάθησαν νὰ πορισθῶσιν ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερα τυχερὰ, χωρὶς νὰ σκανδαλισθῶσι πολὺ διὰ τὸν τρόπον τῆς ἀπολαβῆς αὐτῶν· διότι τί εἶχαν νὰ φοβηθῶσιν, ὅταν ἐπροστατεύοντο ἀπὸ τοὺς Βουλευτὰς, καὶ δι' αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἐξουσίας; Ἐκ τούτου προέκυψεν ὅτι, μ' ὅλας τὰς λεγομένας καταχρήσεις, ὀλιγώτατοι εἰσῆχθησαν εἰς δίκην, καὶ οὗτοι διὰ μικρὰς ἴσως καὶ ἀσημάντους κα-
(ἀκολουθεῖ.)

ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ.

Ἐπάρχει ἐν Ἑλλάδι, κατ' ἀναλογίαν τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῆς μέγας ἀριθμὸς πολιτικῶν ἐφημερίδων ὁ δὲ περὶ τύπου νόμος, ἂν καὶ δὲν ἴηαι ὅσον ἡδύνατο ἴσως νὰ ἴηαι ἐλεύθερος, δὲν εἶναι μολοντοῦτο τοιοῦτος, ὥστε νὰ ἐμποδίζῃ τὸν ἱερὸν σκοπὸν τῆς Δημοσιογραφίας. Ἄλλ' ἄρα γε ἐκπληροῖ ἡ δημοσιογραφία ἐν Ἑλλάδι τὴν ἱερὰν αὐτῆς ἐντολήν; Δυστυχῶς ὄχι. Ἡ Δημοσιογραφία διὰ νὰ κατορθώτῃ τὸν ὑπὲρ τῶν γενικῶν συμφερόντων ἱερὸν αὐτῆς σκοπὸν, πρέπει νὰ μορφώσῃ τὴν κοινὴν γνώμην, ὥστε ἡ φωνὴ τῆς Δημοσιο-

γραφίας νὰ κατασταθῇ φωνὴ λαοῦ, ἡ δὲ φωνὴ τοῦ λαοῦ, θεωρουμένη ἀκολούθως ὡς φωνὴ « Κυρίου » νὰ φέρῃ τὸ ἐπιθυμητὸν ἀποτέλεσμα. Ἄλλ' ἡ Δημοσιογραφία πολὺ μακρὰν ἀπέχει τοῦ νὰ φέρῃ αὐτὸ τὸ ἀποτέλεσμα· καὶ ἴδου διατί.

Ἡ ἐφημεριδογραφία εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶναι πόρος ζωῆς ἢ μέσον πλουτισμοῦ εἰς τοὺς μετερχομένους αὐτήν. Τούτου τεθέντος, ἔπεται ἀναγκαιῶς ὅτι ἕκαστος τῶν Δημοσιογράφων θέλει ἐκτελεῖ τὸ ἔργον του ἀποβλέπων πάντοτε εἰς τὸν σκοπὸν, τὸν ὅποιον προέθετο, τὴν κερδοσκοπίαν. Κατ' ἀπαραίτητον ἐπομένως ἀνάγκην πρέπει ν' ἀποφεύγῃ πᾶν μέσον δυνάμενον νὰ φέρῃ πρόσκομμα εἰς τὸν σκοπὸν τούτον, καὶ νὰ ἐναγκαλιζέται ὅ,τι δύναται νὰ συντελέσῃ πρὸς ἐπιτυχίαν. Ἐκ τούτου ἐκάστη ἐφημερίς ἢ καθίσταται ὄργανον τοῦ ὑπουργείου, μισθοδοτουμένη παρ' αὐτοῦ, ἢ μὴ ἐπιτυχᾶνουςα τοῦτο, μεταβαίνει εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν. Μισθώσας ὁ ἐφημεριδογράφος ἑαυτὸν εἰς τὴν κυβέρνησιν εἶναι ὑπόχρεως νὰ ὑπερασπίζεται ὅλας ἀνεξαιρέτως τὰς πράξεις αὐτῆς, καλὰς ἢ κακὰς, διότι κἀνεὶς δὲν πληρόνῃ διὰ νὰ τὸν κατακρίνουν. Ἐὰν ἐναγκαλισθῇ τὴν ἀντιπολίτευσιν, εὐρίσκεται εἰς τὴν ἀνάγκην, διὰ νὰ ἔχῃ τὴν ὑποστήριξιν αὐτῆς, νὰ κατακρίνῃ ὅλας τὰς πράξεις τῆς ἐξουσίας καλὰς ἢ κακὰς, καὶ ἐπειδὴ συνήθως ἐν τῇ Ἑλλάδι ἡ ἀντιπολίτευσις δὲν προστατεύῃ ἀρχὰς, ἀλλὰ συμφέροντα καὶ πρόσωπα, ἀνάγκη ὁ πόλεμος νὰ γίνεται κατὰ προσώπων. Κατ' ἀμφοτέρας λοιπὸν τὰς περιστάσεις ὁ Δημοσιογράφος εὐρίσκεται μακρὰν τοῦ κέντρου τοῦ προορισμοῦ του. Ἦ δὲ συμβαίνει ἐκ τούτου; Καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ, θεωρούμενοι ὡς

ὑπηρετοῦντες ἴδια συμφέροντα, δὲν πιστεύονται, καὶ ἐπομένως δὲν συντελοῦν ὀλοτελῶς εἰς τὸ νὰ μορφώσωσι τὴν κοινὴν γνώμην. Προσθέσατε ὅτι τινὲς τῶν ἐφημεριδογράφων ἔκαμαν τοσαύτας συνεχεῖς μεταβολάς, κατακρίνοντας σήμερον ὅ,τι χθὲς ἐπῆνον, ὥστε καὶ ἀληθείας τοῦ εὐαγγελίου ἀνείπωσιν, ὁ λαὸς δὲν τολμᾷ νὰ τὰς παραδεχθῆ, ὑποπτεύων ὅτι καὶ τι συμφέρον ὑποκρύπτεται εἰς τὴν κήρυξιν τῶν ἀληθειῶν τούτων, ὥστε ἀδύνατον εἶναι νὰ σχηματισθῆ οὕτως κοινὴ γνώμη ἐν Ἑλλάδι.

Ἄλλ' ἡ τοιαύτη κατάστασις τῶν πραγμάτων εἶναι φυσικὴ συνέπεια τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως τῆς ἐφημεριδογραφίας ἐν τῇ Ἑλλάδι. Ἡ ἐφημεριδογραφία ἐνεργουμένη ὡς προείπομεν ὡς ἔργον κερδοσκοπικόν, καὶ διατηρουμένη ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τὰς ἐκθέσεις τῶν κατασχέσεων, διότι οὔτε αἱ ὑπουργικαὶ ὠφέλειαι, οὔτε τῶν ἀντιπολιτευομένων αἱ συνδρομαὶ εἶναι ἱκαναὶ νὰ τὰς πλουτίσωσιν, ἢ νὰ τὰς ὑποστηρίξωσι, δὲν δύναται νὰ πράξῃ, εἰμὴ ὅ,τι πράττει, οὐδὲ πρέπει δικαίως ν' ἀπαιτήσωμεν πλείοτερον παρ' αὐτῆς. Δὲν πρέπει ν' ἀπαιτῶμεν ἀπὸ τὸν ἐφημεριδογράφον νὰ θυσιάσῃ τὰ μερικά του συμφέροντα ὑπὲρ τῶν γενικῶν, ἐνῶ ἄνθρωποι εὐποροὶ καὶ εἰς ἀνωτέρας κοινωνικὰς τάξεις εὐρισκόμενοι θυσιάζουσι προφανῶς καὶ ἀσυστόλως τὰ γενικὰ συμφέροντα πρὸς ἀπολαβὴν ἰδιαιτέρων ὠφελιμάτων.

Ἄλλὰ πῶς δύναται νὰ κατασταθῆ ἡ ἐφημεριδογραφία ὠφέλιμος εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἱεράν αὐτῆς ἐντολήν τὸ νὰ μορφώσῃ τὴν κοινὴν γνώμην; Τοῦτο ἐρχόμεθα νὰ σημειώσωμεν ἐνταῦθα.

1. Ἐν ἄτομον, καὶ μάλιστα εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅπου αἱ καταστάσεις εἶναι μικραὶ καὶ ἀσήμαντοι, δὲν ἤμπορεῖ ν' ἀναδεχθῆ εἰς ἑαυτὸ τοὺς κινδύνους εἰς ὅσους θέλει ὑπόκεισθαι ἡ ἐφημεριδογραφία ἔχουσα κύριον σκοπὸν τὸ ἐθνικὸν συμφέρον, καὶ ἐπιδιώκουσα διὰ παντὸς τρόπου αὐτό. Ἀνάγκη λοιπὸν νὰ συστηθῆ ἑταιρία, ἥτις νὰ καταθέσῃ τὰ ἀναγκαῖα πρὸς σύστασιν ἀνεξαρτήτου ἐφημερίδος κεφάλαια. Διαμεριζομένης τῆς χρηματικῆς εὐθύνης εἰς πολλοὺς καὶ εὐπόρους, ἡ δημοσιογραφία δύναται νὰ ἔχῃ ἐλεύθερον στάδιον εἰς τὴν ἐκφρασιν τῶν ἰδεῶν ὄλων, ὅσαι συντελοῦν πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος σκοποῦ. Ἡ δὲ ἐξουσία βλέπουσα ὅτι καὶ διὰ τῆς καταδιώξεως, καὶ διὰ τῆς ἐπιβολῆς προστίμων κτλ. δὲν δύναται νὰ καταστρέψῃ τὴν ἐφημερίδα ταύτην, θέλει παύσει ἀπὸ τοῦ νὰ καταφύγῃ τοῦ λοιποῦ εἰς ἀνόμους καὶ ἀδίκους καταδιώξεις, ἀποδεικνυόμενας ἀνεπιτυχεῖς πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου αὐτῆς.

Ἐννοεῖται οἴκοθεν ὅτι ἡ ἑταιρία αὕτη πρέπει νὰ σύγκειται ἐκ τῶν εὐπορωτέρων ἀποφασιστικωτέρων καὶ προθυμοτέρων πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον, οἵτινες καὶ πλείοτερον θέλουν κινδυνεύσει, ἂν τὰ πράγματα χειροτερεύσωσι, καὶ πλείοτερον θέλουν ὠφελῆθῃ, ἂν ταῦτα βελτιωθῶσιν.

2. Ἡ σύνταξις ἐφημερίδος προτιθεμένης τοιοῦτον μέγαν καὶ ἱερὸν σκοπὸν, ὅποσον προείπομεν, δὲν πρέπει νὰ γίνεται παρ' ἐνός. Κάνεις, καὶ μάλιστα εἰς τὴν Ἑλλάδα, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ τοσαύτας καὶ τοιαύτας ἰδέας, ὅποσαι ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν σύνταξιν ἐφημερίδος, ἥτις θέλει ἔχει ἀντικείμενον παντὸς εἶδους θέματα.

πολιτικά, οικονομικά κτλ. και ή τις πρέπει να μορφώ-
ση την κοινήν γνώμην επί ενός εκάστου αυτών.

Δέν αρκεί δέ οι γράφοντες εις την εφημερίδα ταύτην
να ήναι απλώς λόγιοι, πρέπει να ήναι πολιτικοί άν-
δρες, έχοντες σύστημα αρχών και ιδεών, και προσέτι
τά παρ' ενός εκάστου αυτών συνταττόμενα άρθρα, να
φέρωσι κάτωθεν και την ιδίαν υπογραφήν του συντά-
ξαντος αυτό. Κάνεις δέν θέλει εκθέσει εις το κοινόν ι-
δέας, εάν δέν εῑναι πεπεισμένος περι της ορθότητος
αυτών, ουδὲ θέλωσι τὰς εκθέσει εις τρόπον μη αρμό-
ζοντα εις τον χαρακτήρα και την αξιοπρέπειαν αυτού,
σεβόμενος έαυτον και την υπόληψιν του κοινου. Όταν
δέ ποτε οὗτος έλθη εις τα πράγματα, θέλει αισχυνθῆ να
ένεργήση άλλα παρ' όσα τοσοῦτον δημοσίως υπεστή-
ριξε πρότερον, εκτός αν προέβη εις τοιοῦτον βαθμόν
ανάιδείας, ώστε να νομίζη ότι δέν έχει ανάγκην ουδε-
μιᾶς δικαιολογήσεως· αλλά τοιαῦτα παραδείγματα νο-
μίζομεν ότι εῑναι πολὺ σπάνια.

3. Τοιαύτη εφημερίς προστατεύουσα τὰ εθνικά συμ-
φέροντα, και συστημένη ως ανωτέρω είπομεν, πρέπει
να κατασταθῆ όσον ενεστι γενικωτέρα, και ή ανάγνω-
σις αυτης μάλλον εφικτή εις τον λαόν, δια να επέλθη
ευκολώτερον και επιτυχέστερον το αποτέλεσμα της
συστάσεως αυτης. Και επειδή δέν θέλει υπάρχει ου-
δεις κερδοσκοπίας σκοπός, πρέπει να προσδιορισθῆ ή
τιμή αυτης εις το τέταρτον μόνον της τιμης των ση-
μαντικωτέρων σήμεραν εφημερίδων της Ελλάδος, ήτοι
έξα έως δώδεκα δραχμάς κατ' έτος. Αν τοσοῦτον
συγκαταβιασθῆ ή τιμή της εφημερίδος ταύτης, εάν
αυτη συστηθῆ υπό τους ανωτέρω όρους, και ιδιότη-

τος, εάν μόνον εν έτος διατηρηθῆ, δια να πεισθώσιν
οι άνθρωποι περι της ακριβοῦς εκπληρώσεως των υπο-
σχέσεων αυτης και του σκοπου της συστάσεως, το
κέρδος θέλει αποβῆ ύστερον πολὺ σημαντικώτερον,
παρ' όσον ήδη απολαύουσιν αι σημαντικώτεροι εφη-
μερίδες της εποχης· και ο λόγος εῑναι απλούστατος.
Δέν γίνεται τις σήμεραν συνδρομητής εις τὰς εφημε-
ρίδας, διότι ή τιμή των εῑναι υπέρογκος, ως προς την
Ελλάδα, και διότι, δι' ους προείπομεν ανωτέρω λόγους,
δέν έχει τοιαύτην προς αυτὰς υπόληψιν, ώστε ν' ά-
ποφασίση να κάμη, και εκ του υστερήματος ακόμη, την
θυσίαν της πληρωμης των χρημάτων. Όταν λοιπόν
ή μὲν τιμή της εφημερίδος κατασταθῆ τοσοῦτον μι-
κρά, ή δὲ υπόληψις τοσοῦτον μεγάλη, καθ' όσα προεί-
πομεν, δέν υπάρχει ουδεμία αμφιβολία ότι θέλει αυ-
ξήσει τοσοῦτον ο αριθμός των συνδρομητών, ώστε δια
της πληθους αυτών, όχι μόνον ν' αναπληρόνωνται τὰ
έξοδα, αλλά και να μένη αποθεματικόν κεφάλαιον, δια
του όποιου να πληρόνωνται και εκτακτα έξοδα, και το
όποιον να χρησιμεύση και δι' άλλα ωφέλιμα πράγματα.

Το δυσκολώτερον πάντων εῑναι πώς να εύρεθώσιν οι
άνθρωποι, οὔτινες θέλουν συστήσει την εταιρίαν ταύ-
την και θέλουν αναδεχθῆ την σύνταξιν της εφημερίδος.

Εῑναι αληθές ότι εις την παρούσαν κατάστασιν της
Ελλάδος, ότε εις όλων τὰς πράξεις ελατήριον εῑναι
το άτομικόν συμφέρον, και όπου αι μὲν ανεξάρτητοι
καταστάσεις εῑναι ολίγαι, το δὲ πνεῦμα του συνεταιρι-
σμου δέν προήχθη, εῑναι πολὺ δύσκολον να εύρεθώσι
τοιαῦτα άτομα, ᾱτινα να προθέσωσι σκοπόν της επι-
χειρήσεως αυτών μόνον το κοινόν συμφέρον. Αν και

δὲν πρέπει, ἀπελπιζόμενοι καθ' ὁλοκληρίαν, ν' ἀποδώσωμεν εἰς τὴν Ἑλλάδα τσοαύτην στέρωσιν ἐναρέτων ἀνδρῶν, μόλα ταῦτα, ἂν τὸ καθαρὸν τῆς ἀρετῆς αἰσθημα, ἀπομακρυσμένον πάσης ἐλπίδος ἰδιαιτέρας ὠφελείας, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τοὺς Ἑλληνας τοιαῦτα πατριωτικὰ αἰσθηματα, δὲν εἶναι ἀδύνατον νὰ κατορθωθῇ τοῦτο ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν τὸ μερικὸν συμφέρον συνδέεται μὲ τὸ γενικόν. Ἐκτὸς τῆς ὠφελείας, τὴν ὁποίαν τὰ μέλη τοιαύτης ἐταιρίας θέλουν λάβει ἀπὸ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν πραγμάτων τῆς πατρίδος, ἐκτὸς τῆς ὑπολήψεως τὴν ὁποίαν θέλουν ἀπολαύσει ἀπὸ τὸ ἔθνος οἱ ἀναδεχθησόμενοι τοιοῦτον κοινωφελὲς ἔργον, ἐκτὸς τῆς δόξης, τὴν ὁποίαν θέλουν ἀποκτήσει, ἂν κατορθώσωσι νὰ πείσωσι τὴν Κυβέρνησιν νὰ παραδεχθῇ τὰς ἀρχὰς αὐτῶν, καὶ νὰ ἐπέλθῃ εἰς τὸ ἔθνος ἐκ τῆς μεταβολῆς ταύτης ἢ προσδοκωμένη ὠφέλεια, εἶναι πολὺ ἐνδεχόμενον ὥστε ἡ Κυβέρνησις, παραδεχομένη τὸ σύστημα καὶ τὰς ἀρχὰς αὐτῶν, νὰ προσλάβῃ αὐτοὺς καὶ νὰ τοὺς μεταχειρισθῇ εἰς τὴν ἐξουσίαν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀρχῶν, τὰς ὁποίας ἤθελε παραδεχθῇ. Ἐὰν ἐπιτύχωσι τοῦτο, ποία μεγαλητέρα ἀμοιβὴ δι' αὐτοὺς; καὶ ποῖον μεγαλητέρον συμφέρον ἀπὸ αὐτό;

Ἄς λάβωμεν ὅμως τὸ πρᾶγμα καὶ ὑπὸ ἄλλην μίαν ἀντίθετον ἐποψιν. Οἱ Βουλευταί, ἐκλεγόμενοι, ὡς προείπομεν, ὑπὸ τὴν ἐπιβρόχην τῆς ἐξουσίας, καὶ μὴ ὑπαρχούσης ἀντιπολιτεύσεως ὀλοτελῶς, δὲν δύνανται νὰ ἐκπληρώσωσι καὶ τὸν σκοπὸν, δι' ὃν προσηλώθησαν εἰς τὴν ἐξουσίαν, τὸ νὰ ἐπιτύχωσιν ἰδιαιτέρα ὠφελήματα. Πολλοὶ ἴσως δὲν ἠδυνήθησαν νὰ λάβωσιν ἀπὸ

ἐκτάκτους ὠφελείας ὅσα ἔδωκαν εἰς ἐκτάκτους δαπάνας διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῆς βουλευτικῆς θέσεως, καὶ ἠναγκάσθησαν νὰ ἐξοφλήσωσι τὰ χρέη τῶν ἀπὸ τὸν τακτικὸν αὐτῶν μισθόν. Πόθεν δὲ προῆλθε τοῦτο; διότι μὴ ὑπαρχούσης ἀντιπολιτεύσεως, ἡ ἐξουσία δὲν εἶχεν οὐδεμίαν ἀνάγκην τῆς ψήφου τῶν βουλευτῶν, δυναμένη νὰ διαθέτῃ ἀπάσας κατὰ τὴν ἀρέσκειαν αὐτῆς. Καὶ ἂν τις αἰτῶν ὠφελήματα τινὰ παρὰ τῆς ἐξουσίας καὶ μὴ λαμβάνων ἐδυσσεύετο, ἦτον τοῦτο ὅλως ἀδιὰφορον εἰς τοὺς ὑπουργούς· διότι μὴ ὑπαρχούσης ἀντιπολιτεύσεως δὲν ἦτο ἐπίφοβος μὴ προστεθῇ εἰς αὐτὴν. Ὅταν λοιπὸν ὁ σκοπὸς τῆς ἰδιαιτέρας ὠφελείας δὲν ἐπιτυγχάνεται, πρὸς τί ἢ πρὸς τὴν ἐξουσίαν τσοαύτη προσήλωσις, καὶ τὰ ἄνομα καὶ παράλογα μέσα πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς βουλευτικῆς θέσεως; Ἄλλ' ἀντινες ἀποβλέποντες πρὸς ἄλλα συμφέροντα, τὰ ὁποία ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ γνωρίσωμεν, ἢ εἶναι τοιαῦτα ὁποῖα ἀναγκαίως πρέπει ν' ἀποσιωπήσωμεν, ἐνεργούντες οὗτοι διὰ τῆς ἐξουσίας νὰ ἐπιτύχωσι τὴν βουλευτικὴν θέσιν, πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ ἐνεργήσωσι πλαγίως διὰ τὴν ὑπαρξιν καὶ ὑποστήριξιν τοιαύτης ἐφημερίδος, ὁποίαν προείπομεν, διότι θέλει προέλθει ἀφεύκτως ἐν τῶν δύο ἀκολούθων ἀποτελεσμάτων, ἢ αὐτοὶ θέλουν ἐπιτύχει ἴδια ὠφελήματα κατὰ τὴν πρόθεσιν τῶν, ἢ τὸ ἔθνος θέλει ὠφελῆθῃ ἐκ τῆς ἐπιτυχίας τῶν γενικῶν συμφερόντων, τὰ ὁποῖα θέλει ἀναγκασθῇ νὰ ἐνεργήσῃ ἡ Κυβέρνησις συρομένη ἀπὸ τὴν ἀντιπολίτευσιν, καὶ οὕτω, μὴ δυνάμενοι νὰ ὠφελῆθωσιν ἀτομικῶς, γίνονται τοῦλάχιστον πρὸς τὸ ἔθνος ὠφέλιμοι, ἐνῶ, ἐὰν τὰ πράγματα τρέξωσιν καὶ εἰς τὸ μέλλον ὡς καὶ εἰς τὸ

παρελθόν, ούτε αυτοί θέλουν ωφεληθῆ ἀτομικῶς, ούτε τὸ δημόσιον θέλουν ωφελῆσαι. Δὲν πιστεύομεν δὲ νὰ ὑπάρχουν τοσοῦτον μικροπεπεῖς ἄνθρωποι, ὥστε νὰ ἐπιθυμοῦν τὴν βουλευτικὴν θέσιν ἀπλῶς καὶ μόνον διὰ τὴν ἀπολαβὴν τοῦ μισθοῦ, καὶ δι' αὐτὸ καὶ μόνον νὰ γίνωνται αἵτιοι ὥστε ν' ἀρπάζωσι τρόπον τινὰ διὰ βραδουριῶν καὶ ἄλλων παρανόμων, χαμερπῶν καὶ αἰσχυρῶν μέσων τὴν θέσιν τοῦ Βουλευτοῦ ἀπὸ ἄλλους, οἵτινες ἤθελον ἐκλεχθῆ διὰ τῆς ἐλευθέρας θελήσεως τοῦ λαοῦ, καὶ οἵτινες ἤθελον ἴσως δυνηθῆ νὰ φανῶσι μᾶλλον αὐτῶν ὠφέλιμοι εἰς τὰ γενικὰ τοῦ ἔθνους συμφέροντα.

Ἄπαιτοῦτες ἀπὸ τοὺς ἐκλεγομένους βουλευτὰς καὶ ἀπὸ τοὺς ἐφημεριδογράφους τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων αὐτῶν, δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἀπαιτήσωμεν τοῦτο καὶ ἀπὸ τὸν λαόν, ὅστις πλείότερον θέλει πάθει ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα τῆς κακῆς τῶν πραγμάτων διευθύνσεως;

Ἐκαστος δύναται νὰ ἐννοήσῃ ὅποιον θέλει εἶσθαι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς μὴ πληρωμῆς τῶν χρεῶν τοῦ Δημοσίου. Μέλλων ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδος νὰ ὑποκύψῃ αὐτὸς εἰς τὴν ἐξόφλησιν αὐτῶν, εἴαν τὸ δημόσιον δὲν θέλει εἶσθαι ἀξιόχρεον, εἶναι ἄρα γε δίκαιον νὰ βλέπῃ μ' ἀδιάφορον ὄμμα τὰ γινόμενα, καὶ ν' ἀφίνη τὸ κακὸν νὰ προβαίνει μὲ τοσοῦτον γιγαντιαῖα βήματα; Νομίζομεν ὄχι· ἀλλὰ πῶς δύναται νὰ ἐπιφέρῃ τὴν θεραπείαν; Ὁ τρόπος εἶναι εἷς καὶ μόνος. Πρέπει νὰ φωτισθῆ διὰ τῆς δημοσιογραφίας καὶ νὰ γνωρίσῃ τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους, μορφουμένης συγχρόνως καὶ τῆς κοινῆς γνώμης δι' αὐτῆς. Ἀφοῦ ἐννοήσῃ ὅτι ἡ κατάστασις τῶν πραγμάτων εἶναι ὁποίαν ἡμεῖς τὴν περιγράφομεν, ὅτι ἐπικεῖται κίνδυνος καταστροφῆς, ὅτι πρέπει

ἀναγκαίως νὰ λάβῃ μέτρα πρὸς σωτηρίαν του, πρέπει νὰ εὔρη τὰ καταλληλότερα πρόσωπα εἰς τὴν ἐπαρχίαν του, τὰ ὅποια θέλουν εἶσθαι ἱκανὰ ν' ἀπαντήσωσι τὸ κακὸν, νὰ λάβῃ ἐκ τῆς προλαβούσης διαγωγῆς αὐτῶν τὴν βεβαίωσιν ὅτι θέλουν οὔτοι ἐργασθῆ προθύμως καὶ ἀμερολήπτως διὰ τὴν διόρθωσιν τοῦ κακοῦ, καὶ οὕτως ἀκολούθως νὰ κάμῃ τὴν βουλευτικὴν ἐκλογὴν. Ἐχων τὴν ἀπόφασιν ταύτην δὲν θέλει βεβαίως παρασυρθῆ οὔτε ἀπὸ βραδουριῶν, οὔτε ἀπὸ παρατιάσεις τῆς ἐξουσίας, διὰ νὰ μὴν φέρῃ εἰς πέρας τὸν σκοπὸν αὐτοῦ. Δὲν εἶναι δὲ οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ὅτι θέλει φέρει τοῦτον εἰς ἐκβασιν διὰ τῆς νομίμου ἐπιμονῆς του.

—000—

ΘΑΥΜΑ ΣΤ'.

ΤΑ ΤΕΙΧΗ ΤΗΣ ΒΑΒΥΛΩΝΟΣ.

Ἡ Βαβυλὼν ὑπῆρξεν ἡ μεγαλύτερα καὶ πλουσιωτέρα πόλις τῆς ἀρχαίας ἐποχῆς· ἡ δὲ δύναμις τῶν βασιλέων αὐτῆς τοσοῦτον μεγάλη, ὥστε κατέκτησαν μέγα μέρος τῶν περὶ ἔθνων, καὶ προέβησαν μέχρι τῆς Ἰνδίας· ὑπερέβη δὲ ὅλους τοὺς πρὸ αὐτῆς βασιλεῖς ἡ Σεμίραμις, καὶ διὰ τὰ στρατιωτικὰ ἔργα, καὶ διὰ τῆς οἰκοδομῆς τῶν τειχῶν τῆς Βαβυλῶνος, τὰ ὅποια τοσοῦτον μέγα ἔργον ἐθεωρήθησαν, ὥστε συγκατατάχθησαν εἰς τὰ ἑπτὰ θαύματα τῆς ἀρχαιότητος.

Τὰ τεῖχη ταῦτα, τὰ ὅποια περιέκλειον ὅλην τὴν πόλιν, λέγουν ὅτι εἶχον μῆκος τετρακοσίων ὀγδοήκοντα σταδίων, ὥστε μόλις εἰς μίαν ὀλόκληρον ἡμέραν ἠδύνατο νὰ περιέλθῃ ταχυδρόμος αὐτὰ· τὸ ὕψος

τῶν τειχῶν τούτων ἦτο διακοσίων πηχῶν, τὸ δὲ πλάτος αὐτῶν πενήκοντα, ὁ δὲ τρόπος τῆς κατασκευῆς αὐτῶν ἐγένετο ὡς ἐξῆς.

Ἐσκαπτον τάφρον, μὲ τὸ ἐξαγόμενον δὲ χῶμα κατασκευάζον πλίνθους, τὰς ὁποίας ψήνοντες ἐμεταχειρίζοντο εἰς τὴν οἰκοδομήν. Διὰ νὰ κτισθῇ δὲ τοιοῦτον τεῖχος εἶναι φανερόν πόσον πλατεῖα καὶ βαθεῖα πρέπει νὰ ἐγίνετο ἡ τάφρος. Ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ὀχθῆς τῆς τάφρου ἐγίνετο ἡ οἰκοδομή τῶν τειχῶν. Ἔθεταν μίαν σειρὰν πλίνθων, καὶ ἐπ' αὐτῶν ἔχουνον ὑγρὰν ἄσφαλτον, (εἶδος πίστης) διὰ νὰ γεμίξῃ τὰ κενὰ διαστήματα καὶ νὰ συνδέῃ ἀδιασπᾶστως αὐτὰ μετὰ τριάκοντα σειρὰς πλίνθων, ἔστρωναν μίαν σειρὰν καλαμίων, τὰ ὁποῖα συνέδεον καὶ αὐτὰ διὰ τῆς ἀσφάλτου, καὶ οὕτω καθ' ἐξῆς μέχρι τῆς κορυφῆς. Ἐκτίσαν δὲ καὶ εἰς ἀρμόδια μέρη καὶ ἀποστήματα πύργους διακοσίους πενήκοντα πρὸς φύλαξιν τῶν τειχῶν. Ἐκτὸς δὲ τῶν περὶ τὴν πόλιν τειχῶν ἔκτισε καὶ ἕτερα εἰς τὰς δύο πλευρὰς τοῦ Εὐφράτου, διερχομένου διὰ τῆς πόλεως ὥστε ἡ πόλις, διαιρουμένη εἰς δύο ἑτερομήκη τετραγῶνα διὰ τοῦ ποταμοῦ, ἐξῆσφαλίζετο διὰ τείχους καὶ ἀπὸ τὰς πλευρὰς αὐτοῦ. Ἡ πόλις ἦτο ῥυμοτομημένη εἰς ὁδοὺς εὐθείας καὶ σταυρωτάς. Εἶχεν ἑκατὸν πύλας πρὸς τὰ ἔξω, ἐκάστη δὲ ὁδὸς ἀπολήγουσα εἰς τὸ τεῖχος τοῦ ποταμοῦ εἶχε καὶ θύραν πρὸς τὸν ποταμὸν καὶ κατάβασιν· κατασκεύασε δὲ καὶ ὑπὸ τὸν ποταμὸν διάβασιν, δι' ἧς μετέβαινον ἀπὸ τὰ βασίλεια τοῦ ἐνὸς τετραγώνου τῆς πόλεως εἰς τὸ ἄλλο, ὥστε ἡ ὑπὸ τοὺς ποταμοὺς διάβασις δὲν εἶναι ἔργον πρωτοφανές.

Μέρος τοῦ ὕδατος τοῦ Εὐφράτου μετέφερον καὶ

εἰς τὴν περὶ τὰ τεῖχη τάφρον, ὥστε ἡ πόλις αὕτη ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ ἀπόρητος· ἔχουσα τοιαύτην κατασκευὴν, μόλα ταῦτα δὲν ἠδυνήθη νὰ διαφύγῃ τὴν ὑποδούλωσιν, ὅταν Κῦρος, ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν, ἐπολιόρκησεν αὐτήν, καὶ ὅταν ἡ πολυτέλεια καὶ διαφθορὰ κατέστησεν ἀνάδρους τοὺς κατοικοῦντας αὐτήν.

ΠΕΡΙ ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΗΣ ΜΕΤΑΞΟΣΚΩΛΗΚΟΤΡΟΦΙΑΣ.

Ἡ ἐπαισθητὴ αὔξησις τῆς τιμῆς τῶν κουκουλίων ἀφ' ἐνὸς, καὶ ἡ βλάβη τὴν ὁποίαν ἡ μεταξοσκωληκοτροφία ὑπέστη εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος ἀφ' ἑτέρου, μὲ πείθουν νὰ κάμω γνωστὸν εἰς τοὺς μεταξοσκωληκοτρόφους τῆς Ἑλλάδος τὸν τρόπον καθ' ὃν ἐνήργησαν φθινοπωρινὴν μεταξοσκωληκοτροφίαν ἐν Γαλλίᾳ, ἣτις ἐπέτυχεν ἰκανῶς, καὶ ὑπόσχηται ὠφελιμώτατα ἀποτελέσματα, μάλιστα εἰς ἐκείνους ἐκ τῶν μεταξοσκωληκοτρόφων, τῶν ὁποίων ἡ ἐαρινὴ ἐργασία ἐματαιώθη, καὶ ὧν αἱ συκαμινέει ἐμειναν ἄχρηστοι.

Ἄλλὰ πρὶν προβῶμεν εἰς τοῦτο, νομίζομεν ἀναγκαῖον νὰ δώσωμεν γνώμην εἰς ἅπαντας τοὺς σκωληκοτρόφους, νὰ ἔχωσι πάντοτε διπλοῦν καὶ τριπλοῦν σπῆρον κουκουλίων, τοῦ ὅσον χρειάζονται διὰ τὴν μεταξοσκωληκοτροφίαν των, καὶ ἀφοῦ ἀνοίξουν τὸν ἀναγκαῖον, νὰ φυλάττωσι τὸν ἐπίλοιπον εἰς τόπον ψυχρὸν, ὅπου νὰ μὴ δύναται νὰ ἀνοίξῃ. Ἐὰν δὲ ὁ πρῶτος σπῆρος δὲν ἀνοίξῃ ἐκ τινος περιστάσεως, ἢ ἀνβλαφθῶσιν ἐπαισθητῶς οἱ σκώληκες, νὰ ἀνοίγῃ ἕτερον μέρος σπῆρου, ἐξ ἐκείνου τὸν ὁποῖον ἔχει φυλαγμένον,

καὶ οὕτω ν' ἀναπληρόνη τὴν ζημίαν. Ἐὰν δὲ ἡ πρώτη τροφή ἐπιτύχη, τὸν λοιπὸν σπόρον δύναται νὰ τὸν μεταχειρισθῆ τὸ φθινόπωρον, καθ' ὃν τρόπον θέλει ἴδει κατωτέρω. Προτρέπομεν τοὺς ἐπιμελεστέρους καὶ περισργότερους τῶν μεταξοσκωληκοτρόφων νὰ κάμωσι δοκιμὰς εἰς μικρὰς ποσότητας, ἀνυποπεύωσι νὰ ἐξαπλωθῶσιν εἰς πολλὰ ἐξοδα διὰ τὸ ἀβέβαιον τοῦ ἀποτελέσματος. Ἴδου πῶς διευθύνθη ἡ φθινοπωρινὴ μεταξοσκωληκοτροφία.

« Ἐλαβον (λέγει ὁ συγγραφεὺς τῆς διατριβῆς) τὸν σπόρον τῶν κουκουλίων τὴν 10 Σεπτεμβρίου φυλαγμένον εἰς κουτίον καλῶς διατηρούμενον, καὶ ἔχον διαφόρους ὀπάς (τρύπας) διὰ νὰ διέρχεται ἐλευθέρως ὁ ἀήρ. Τὸν ἔβρα διὰ νὰ ἀνοιξῆ τὴν 12 τοῦ μηνός, θέσας αὐτὸν εἰς θερμοκρασίαν 25 βαθμῶν τοῦ θερμομέτρου. Τὴν 14 ἐράνησαν ὅτι ἤνοιξαν μερικοὶ σπόροι, ἀλλὰ τὸ ἀνοιγμα ἐπραγματοποιήθη τὴν 15, καὶ ἐξηκολούθησε καὶ τὴν 16 καὶ τὴν 17. Ὅλους τοὺς ἀνοιξαντας σκώληκας διέθεσα εἰς τρόπον ὥστε νὰ κάμωσιν ὅλοι συγχρόνως τὸν πρῶτον ὕπνον· ἀλλὰ τὸ ἀνοιγμα δὲν ἐτελείωσεν ἕως ἐδῶ, ἐξηκολούθησε καὶ τὴν 18, 19, 20, καὶ ἕως τὴν 21 τοῦ Σεπτεμβρίου, διατηρουμένης τῆς θερμοκρασίας πάντοτε εἰς τὸν αὐτὸν βαθμόν. Ἀπὸ 30 δράμια σπόρου τὰ ὅποια μετεχειρίσθη, ἤνοιξαν μόνον τὰ 25, τὰ λοιπὰ πέντε δὲν ἤνοιξαν, καὶ φαίνεται ὑπέφερε βλάβην τινὰ ὁ σπόρος.

Διήρεσα εἰς δύο τάξεις τοὺς μεταξοσκώληκας, εἰς τὴν πρώτην κατέταξα τοὺς μέχρι τῆς 17 ἀνοιξαντας, εἰς τὴν δευτέραν ὅλους τοὺς μετὰ ταῦτα. Ὅλοι δὲ ἦσαν δυνατοί, καὶ εἶχον πολλὰ καλὴν δεῖξιν. Κατὰ

τὴν πρώτην ἡλικίαν τοὺς ἔδιδα τροφὴν τὰ τρυφερὰ φύλλα τῆς κορυφῆς τῶν μικρῶν ἀκεντρώτων συκαμινεῶν, αἵτινες εἶχον κοπῆ τὸν Μάιον καὶ Ἰούνιον, τὰ ἔδιδα δὲ ἀφοῦ τὰ ἔτριβα, ὡς συνήθως κάμνου εἰς τοιαύτην ἡλικίαν.

« Ἡ πρώτη τάξις ἐκοιμήθη τὴν 22 Σεπτεμβρίου, ἡ δὲ δευτέρα τὴν 24, εἰς ἀμφοτέρας δὲ τὰς τάξεις ἡ ἐργασία αὐτὴ ἐγένετο τακτικῶς καὶ εὐκόλως.

« Οἱ σκώληκες τῆς πρώτης τάξεως ἐξῆλθον τοῦ δευτέρου ὕπνου τὴν 28 τοῦ Σεπτεμβρίου, οἱ δὲ τῆς δευτέρας τὴν 29. Καὶ ὁ δεύτερος οὗτος ὕπνος ἐγένετο μ' εὐκολίαν, ὡς καὶ ὁ πρῶτος. Κατὰ τὴν τρίτην ἡλικίαν ἔδιδον εἰς τοὺς σκώληκας τροφὴν τὰ τρυφερὰ φύλλα τῆς κορυφῆς τῶν κλώνων τῶν ἐμφυλλιασμένων συκαμινεῶν, αἵτινες εἶχον κοπῆ τὸν Μάιον καὶ Ἰούνιον.

« Ὁ τρίτος ὕπνος ἐγένετο διεξοδικώτερος καὶ ἐπιπονώτερος τῶν δύο πρώτων, μολοντοῦτο ὁ τῆς πρώτης τάξεως ἐτελείωσε τὴν 5 Ὀκτωμβρίου, ὁ δὲ τῆς δευτέρας τὴν 6. Τινὲς τῶν σκωλήκων ἔμειναν ναρκωμένοι ἐπὶ τοῦ στρώματος αὐτῶν, διότι δὲν εἶχεν ἀκόμη τελειώσει ὁ ὕπνος. Διὰ νὰ κατορθώσω νὰ φέρω εἰς ἰσότητα τρόπον τινὰ τοὺς σκώληκας τῶν δύο τούτων τάξεων, ἀναγκάσθη νὰ κάμω καὶ τρίτην τάξιν, ἥτις ἐτελείωσε τὸν τρίτον ὕπνον τὴν 7 τοῦ Ὀκτωβρίου.

« Ἀφοῦ ἔδωκα ἐπὶ δύο ἡμέρας εἰς τοὺς σηκωθέντας ἀπὸ τὸν τρίτον ὕπνον σκώληκας τροφὴν τρυφερὰ φύλλα συναγμένα ἀπὸ τὰς κορυφὰς τῶν κλώνων ἐμφυλλιασμένων συκαμινεῶν, κοπεισῶν κατὰ τὸν Ἰούνιον,

ἀκολούθως τοὺς ἔδωκα φύλλα γενωμένα (ῶριμα) τὰ ὁποῖα ἐκόπτοντο εὐκόλως ἀπὸ τὴν συκαμινεάν, συρόμενα ἐλαφρῶς διὰ τῆς χειρὸς. Ἐφαγαν πολὺ καλὰ τὰ φύλλα ταῦτα, ἀρίνοντα μόνον τὰ νεῦρα, τῆς μέσης καὶ τῶν πλευρῶν. Ἐπέρασαν δὲ τὴν τετάρτην ἡλικίαν δείχνοντα ὅτι εἶχον δύναμιν, καὶ ἦσαν ἐν πλήρει ὑγείᾳ. Ἄν καὶ ἐφαίνοντο ἐν τῷ μεταξὺ σκώληκες τινες βραδυποροῦντες, δὲν εὐρέθησαν ὅμως ὀλοτελῶς ἀσθνεῖς μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης.

« Ὁ τέταρτος ὕπνος τῆς πρώτης τάξεως ἐτελείωσε τὴν 12 Ὀκτωβρίου, τῆς δευτέρας τὴν 14, τῆς δὲ τρίτης τὴν 17. Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς τρίτης ἡλικίας ἔδιδα τροφήν εἰς τοὺς σκώληκας φύλλα συκαμινεῶν ἀποκοπτόμενα εὐκόλως διὰ τῆς χειρὸς, ὁποῖα μεταχειρίζονται πρὸς τροφήν τῶν ζώων, οἱ σκώληκες ὅμως προώδευον ἄριστα, ἐπαρτήρουν μόνον μεταξὺ αὐτῶν τινὰς κιτρίνους. Ἐφρόντιζα ὅμως, ὡς προσδιορίζει ὁ Κ. Μευνάρδος, νὰ μου σκεύω τὰ φύλλα βαντίζων αὐτὰ ἐλαφρῶς μὲ νερόν, πρὶν τὰ δώσω εἰς τροφήν, διὰ νὰ ἀναπληρώσω τὴν ὑγρασίαν, τὴν ὁποίαν ἔχουν μὲν τὰ φύλλα τῆς ἀνοίξεως, στεροῦνται ὅμως τὰ τοῦ φθινοπώρου, καὶ ἡ ὁποία εἶναι ἀναγκαία διὰ τὴν ὑγείαν τῶν σκωλήκων.

« Οἱ σκώληκες ἤρχισαν νὰ κλαρόνωσιν, οἱ μὲν τῆς πρώτης τάξεως τὴν 21 Ὀκτωβρίου, οἱ τῆς δευτέρας τὴν 23, καὶ οἱ τῆς τρίτης τὴν 25. Μετὰ τρεῖς ἡμέρας δὲν ἔμενε πλέον οὐδὲ εἷς σκώληξ ἐπὶ τοῦ στρώματος, ὅλοι ἀνέβησαν εἰς τὰ κλαρία, καὶ εἰργάζοντο δραστηρίως εἰς τὸ νὰ πλέξωσι τὰ κουκούλια τῶν, τὰ ἐτελείωσαν δὲ εἰς τὸ συνειθισμένον διάστημα,

μα, καὶ ἦσαν ταῦτα σκληρὰ καὶ καλῶς πλεγμένα. Ὅλοι οἱ σκώληκες ἔκαμαν κουκούλια. Τινὲς ἐξ αὐτῶν, οἵτινες ἔμειναν ὀπίσω καὶ ἦσαν μικροὶ, ἐκατάφρασαν καὶ αὐτοὶ, καὶ ἔκαμαν κουκούλια ἐξίσου καλὰ, καθὼς καὶ οἱ πρῶτοι. Εἴκοσι χιλιόγραμμα κουκουλιῶν ὑπῆρξε τὸ προῖόν τῆς ἐργασίας ταύτης, (ἀναλογεῖ δύο ὀκάδες κουκούλια εἰς ἓν δράμι σπόρου).

« Ἐὰν εἰς ἐργασίαν γινομένην πρὸς δοκιμὴν, ὅπου πηγαίνει τις ψηλαφῶν τὰ πάντα, διότι δὲν εἶναι ἀκόμη ὀριστικῶς διαγεγραμμένος ὁ δρόμος, τὸν ὁποῖον ὀφείλει τις νὰ βαδίσῃ, τὸ ἀποτέλεσμα δὲν ἀπέβη τόσον λαμπρὸν, δύναται ὅμως νὰ ἐλπίσῃ τις ὅτι ἐπιδέχεται βελτίωσιν, μάλιστα ἐπινοουμένων νέων τρόπων πρὸς διατήρησιν τοῦ σπόρου. Αἱ ὀφέλειαι δευτέρας τροφῆς μεταξοσκωλήκων, κατὰ τὸ φθινόπωρον εἶναι ἀνεκτίμηται, διότι τείνουν εἰς τὸ νὰ διπλασιάσουν τὸ προῖόν τῶν συκαμινεῶν, χωρὶς νὰ ἐπεφέρωσιν οὐδεμίαν βλάβην εἰς ταύτας, ὅπερ εἶναι ἤδη ἀρκετὰ οὐσιῶδες. »

ΠΕΡΙ ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΟΣ ΤΩΝ ΠΤΗΝΩΝ
Εἰς τὴν Γεωργίαν.

(ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

Δὲν πρέπει νὰ κηταστρέφωμεν τὰ μικρὰ πτηνὰ, διότι εἶναι ὀφέλιμα εἰς τὴν γεωργίαν. Ἀνηγγείλαμεν τοῦτο μίαν φορὰν, τὸ ἐπαναλαμβάνομεν καὶ πάλιν διὰ νὰ προσθέσωμεν ὅ,τι ἤδη βεβαιώθη ἀπὸ πολλοὺς ἐμπείρους γεωργοὺς καὶ ἀπὸ ἀγροτικῆς ἐταιρίας.

Ὅταν πτηνὸν τι κτυπᾷ δυνατὰ μὲ τὸ βᾶμπος του

μεταξύ εις τὰς ἀγάνας τῶν ἀσταχύων, τὸ κατακρί-
νουσιν ὅτι τρώγει τοὺς κόκκους, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐναν-
τίου πολλάκις αὐτὸ ζητεῖ καὶ τρώγει τὸ κατεσθίον
τὸν κόκκον ἔντομον.

Ὅλα τὰ μικρὰ πτηνὰ τὰ ὁποῖα εἰς τινὰς ἐπαρχίας
καταστρέφουσι φονεύοντες μέγαν ἀριθμὸν, τρέφονται
μόνον μὲ μυσίτσας (εἶδος μικρῶν μυιῶν), σκωληκί-
κια καὶ κάμπας, καὶ φθείρουσι μέγαν ἀριθμὸν αὐτῶν.

Ἐν ζευγος σπουργιτίων, διὰ νὰ θρέψῃ τὰ μικρὰ του,
ἐξολοθρεύει κατὰ τὸ διάστημα τῆς διατροφῆς αὐτῶν,
3,360 κάμπας καθ' ἑβδομάδα, πρὸς 40 τὴν ὥραν, ἐάν
ὑποθέσωμεν ὅτι μόνον δώδεκα ὥρας τὴν ἡμέραν ἐνα-
σχολεῖται εἰς ἀναζήτησιν αὐτῶν. Δὲν λογαριάζομεν
δὲ τὰ πεταλούδας, καὶ τὰ ἄλλα πτερωτὰ ἔντομα, τὰ
ὁποῖα, ἐάν ἔζων, ἤθελον γεννήσει ἄπειρον πλῆθος
καμπῶν.

Ὡς καὶ ὁ βασιλίσκος (τροποφράκτης), τὸ μικρό-
τερον τῶν πτηνῶν, συντρέχει εἰς βοήθειαν τοῦ ἀνθρώ-
που, διὰ νὰ διαφυλάξῃ τοὺς καρποὺς αὐτοῦ ἀπὸ τὴν
καταστροφὴν, τὴν ὁποῖαν ἐπιφέρουσι τὰ ζώφια.

Εἰς τινὰς πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς ἐπαρατήρησαν
ποίας ὠφελείας δύνανται νὰ ἔχωσιν ἀπὸ τὰ πτηνὰ
ταῦτα, διὰ τὰ ὁποῖα, ὡς λέγει ὁ Κ. Βάξτων εἰς τὴν
περὶ Πενσυλβανίας ἱστορίαν του, κρεμοῦν ἀπὸ τινος
πασσάλου εἰς πᾶσαν χωρικὴν οἰκίαν ἐν ξύλινον κιβώ-
πιον, διὰ νὰ κατασκευάσωσιν ἐκεῖ τὴν φωλεάν των, τὸ
ὁποῖον ἐπιτυγχάνει πάντοτε.

Ὅταν τὰ πτηνὰ ταῦτα ἐβγάλωσι τὰ μικρὰ των,
ζητοῦν μὲ μεγάλην προσπάθειαν ζώφια διὰ τροφὴν
αὐτῶν. Παρατηρητὴς τις, φίλος τοῦ Κ. Βάξτωνος, ἀ-

παρίθμητε μὲ μίαν διαρκῆ προσοχὴν πόσα ταξείδια
ἔκαμεν ἐν ζευγος βασιλίσκων, κατοικοῦν εἰς ἓν τοιοῦ-
τον κιβώτιον ἀπαριθμήσεν ὅτι πεντήκοντα ταξείδια ἔκα-
μεν ἕκαστον αὐτῶν εἰς μίαν ὥραν κατὰ μέσον ὄρον·
διότι ὁ ἀνώτατος ὄρος ἦτον ἐξήντα, καὶ ὁ ἐλάχιστος
σαράντα· ἐπανήρχοντο δὲ 71 φορές ἀμφοτέρω φέροντα
ἀπὸ ἐν ζώφιον εἰς τὴν μύτην. Τὸ κυνήγιον τοῦτο δι-
αρκεῖ ἄνευ διακοπῆς ὅλην τὴν ἡμέραν. Ἐὰν λάβωμεν
ὡς μέσον ὄρον πεντήκοντα ταξείδια τὴν ὥραν, θέλο-
μεν εὔρει ὅτι εἰς μίαν ἑβδομάδα καταστράφησαν 4,200
ζώφια, λογιζομένης τῆς ἡμέρας πρὸς δώδεκα ὥρας.

Τὰ αὐτὰ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν καὶ περὶ πολλῶν
ἄλλων πτηνῶν, τὰ ὁποῖα δύνανται μὲν νὰ τζυμπῶσιν
ἐνίοτε καὶ κεράσια ἢ ἄλλας ὀπώρας, ἀλλὰ δύνανται
νὰ παράξωσι μεγάλας ὠφελείας εἰς τὴν γεωργίαν
καταστρέφοντα μέγαν ἀριθμὸν ζωφίων.

Πολλὰ δημοτικὰ συμβούλια ἐζήτησαν ἐπισήμως ἀ-
πὸ τὴν Κυβέρνησιν νὰ προτείνῃ νόμον ἀπαγορεύοντα
τὸ κυνήγιον τῶν πτηνῶν καὶ πᾶν μέσον καταστροφῆς
αὐτῶν, διὰ νὰ καταστρέφονται δι' αὐτῶν τὰ φθείρον-
τα τοὺς καρποὺς ζώφια, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ θεω-
ρῶνται ὡς μᾶστιξ τῆς γεωργίας.

ΤΡΟΠΟΣ ΠΡΟΦΥΛΑΞΕΩΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΟΥΧΛΑΝ

(ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

Πλῆθος οἰκιακῶν πραγμάτων καθημερινῆς χρήσεως
προσβάλλονται καὶ φθείρονται ταχέως ἀπὸ τὴν μου-
χλαν, τοιαῦτα δὲ εἶναι ἡ κόλλα, ἡ μελάνη, τὰ κατεργα-
σμένα δέρματα, οἱ καρποὶ, τὰ βιβλία κτλ.

Τὰ ἀρώματα, καὶ πρὸ πάντων τὰ αἰθερώδη ἔλαια προφυλάττουν ἐπιτυχῶς τὰ πράγματα ἀπὸ τὸ μέσον τοῦτο τῆς καταστροφῆς.

Ἐὰν βάλουν ὀλίγον ἔλαιον τερεβίνθου εἰς ἀγκεῖον περιέχον κόλλαν, καὶ τὸ σκεπάσουν, εὐρίσκουν τὴν κόλλαν εἰς τὴν πρώτην τῆς δροσερότητα, ὅταν τὴν ἀνοίξουν, ὅσον καιρὸν καὶ ἂν ἔμεινεν οὕτω κλεισμένη.

Ὀλιγίστη ποσότης ἐλαίου τῆς λεβάντας ἢ τῶν γαρουφάλων βαλλομένη εἰς τὴν μελάνην ἐμποδίζει τὸ μούχλιασμα, καὶ πᾶν ἄλλο αἰθέριον ἔλαιον (essentiel) φέρει τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα.

Εἰς τὰς ἀποθήκας τῶν στρατιωτικῶν ἀποσκευῶν, ὅπου ἡ διατήρησις τῶν ὑποδημάτων καὶ τῶν χαλινῶν ἐπιφέρει μεγάλα ἐξοδα, καὶ ὅπου ἡ μούχλια εἰς ὀλίγας ἡμέρας κάμνει μεγάλην φθορὰν, κατώρθωσαν ν' ἀποφύγουν τὰς φθορὰς ταύτας διὰ τῶν αἰθερίων ἐλαίων, πρὸ πάντων δὲ διὰ τοῦ ἐλαίου τῆς τερεβινθίνης, τὸ ὁποῖον, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ἔχει καὶ τὸ καλὸν νὰ ἴηται ὀλιγοτιμώτερον τῶν ἄλλων.

Ὀλίγαι σταλαγματιαὶ τοῦ ἐλαίου τούτου ἀρκοῦν εἰς μίαν βιβλιοθήκην νὰ τὴν προφυλάξουν ἀπὸ τὴν ἐκ τῆς μούχλιας προερχομένην βλάβην.

Ἐπέτυχεν ὁμοίως ἡ χρῆσις αὐτοῦ καὶ πρὸς διατήρησιν τῶν δημητριακῶν καρπῶν, πράγματος τόσον σημαντικοῦ, καὶ τοσον δυσκόλου, καὶ μάλιστα κατὰ τὰς διὰ θαλάσσης μετακομίσεις αὐτοῦ.

Τελευταῖον, διὰ τῶν αἰθερίων ἐλαίων, καὶ μάλιστα διὰ τοῦ προρρήθηντος, κατωρθώθη νὰ ἐπιτύχη ἐντελέστα ἡ διατήρησις ζωολογικῶν συλλογῶν. Γεμίζοντες μίαν κύστην (φούσκαν) ἀπὸ ἔλαιον τερεβινθίνης, καὶ κρεμῶντες αὐτὴν εἰς τὸν τόπον, ὅπου εἶναι ἐναποτεθειμένη ἡ συλλογή, κατορθοῦν ὅχι μόνον ν' ἀπομακρύνουν ὅλα τὰ ζώφια, ἀλλ' ἀκόμη καταστρέφουν καὶ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἀποβαίνουν καταστρεπτικώτερα εἰς τὰ ἄτυλα ταῦτα τῆς ἐπιστήμης, τοὺς κανθάρους, τὰς σκολοπένδρας κτλ.

ΠΙΝΑΞ.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ Α'.

Πρόλογος, ἢ περὶ τῆς κατατάξεως τοῦ λαοῦ	1.
Λυκούργος	8.
Ἔσθῆρ	28.
Ὁ υἱὸς τῆς χήρας	35.
Τὰ ἑπτὰ θαύματα τοῦ κόσμου	47.
Περὶ δημοτικῆς ἐκπαίδευσως	52.
Παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ περὶ Δήμων νόμου	63.
Ὁρίζιον	72.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ Β'.

Πρόλογος, ἢ περὶ στρατιωτικῆς ἐκπαίδευσως	81.
Φιλοποίμην	89.
Φριδερίκος ὁ Β'.	112.
Ὁ Μανιάτης	123.
Θαῦμα Β'.	131.
Παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ περὶ Δήμων νόμου	135.
Περὶ μεταξοκλωστικῆς	138.
Τριφύλλιον	164.
Ἐκδίκησις	156.
Περὶ μαύρης βαφῆς τῶν εἰς τοὺς κήπους ζώλων	160.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ Γ'.

Πρόλογος ἢ περὶ ναυτικοῦ τῆς Ἑλλάδος	161.
Κίμων	166.
Ναυτικαὶ ἀπαιτήσεις	182.
Περὶ ἐθνικῶν γαιῶν	192.
Θαῦμα Γ'. Μαυρωλείον	209.
Περὶ ἐκπαίδευσως τοῦ λαοῦ	211.
Μελισσοκομία	219.
Περὶ ὁδοποιίας	226.
Περὶ τοῦ ἐμπορίου τῶν σιτηρῶν	230.
Ἄγγελλια.	239.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ Δ'.

Κωνσταντῖνος ὁ Μέγας	241.
Ὁ Μαθητῆς	275.
Περὶ μεταβολῆς τοῦ φορολογικοῦ συστήματος	290.
Θαῦμα Δ'. ὁ κῆρς τῆς Ἀρτέμιδος ἐν Ἐφέσῳ	321.

Περὶ ἐκπαιδεύσεως τοῦ λαοῦ	323.
Περὶ ἐμπορίου τῶν σιτηρῶν	333.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ Ε'.

Ἡ Ἁγία Εἰρήνη	337.
Ἡθῆ καὶ ἔθιμα τῶν Ἑλλήνων καὶ πράξεις κατὰ τὴν ἐπανάστασιν	345.
Ἡ ἀράχουβα	347.
Περὶ ἐκπαιδεύσεως τῶν γυναικῶν	351.
Τὸ περὶ ταχυδρομικῶν τελῶν νομοσχέδιον	362.
Περὶ ἐκπαιδεύσεως τοῦ λαοῦ	371.
Θαῦμα Ε'. Αἱ πυραμίδες τῆς Αἰγύπτου	378.
Περὶ καταμετρήσεως τῶν ὁδῶν	379.
Περὶ συκαμινοφυτείας	383.
Περὶ κοπρίσματος τῶν γαιῶν διὰ τῆς παραχώσεως τῶν χλωρῶν χόρτων	390.
Περὶ τῆς ἐκ τῶν λουπίνων ὠφελείας εἰς τοὺς ἀγρούς	393.
Περὶ τῶν ἐξ ἀσφιδέλων (σπερδουκλίων) πνεύματος (ζακῆς)	396.
Περὶ κατασκευῆς τοῦ κερκοπνεύματος	297.
Περὶ διατηρήσεως τοῦ σπόρου τῶν μεταξωσκολήκων	398.
Ἰχθυέλαιον πρὸς πάχυνσιν τῶν κτηνῶν	399.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ ΣΤ'.

Περὶ τοῦ Κλήρου τῆς Ἑλλάδος	401.
Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος	406.
Περὶ ἐκπαιδεύσεως τῶν γυναικῶν	414.
Πρακτικῆς ἐπὶ τοῦ περὶ Δήμων νόμου	425.
Ἡθῆ καὶ ἔθιμα τῶν Ἑλλήνων καὶ πράξεις κατὰ τὴν ἐπανάστασιν, Ἡ ἀράχουβα	432.
Περὶ κτηνοτροφίας.	438.
Περὶ ἠλεκτρικοῦ Τηλεγράφου	450.
Περὶ ὑπαλλήλων	456.
Περὶ Δημοσιογραφίας ἐν Ἑλλάδι	460.
Θαῦμα ΣΤ'. Τὰ τεῖχη τῆς Βαβυλώνης	469.
Περὶ φθινεπωρινῆς μεταξωσκοληχοτροφίας	474.
Περὶ χρησιμότητος τῶν πτηνῶν εἰς τὴν γεωργίαν	475.
Τρόπος προφυλλάξεως ἀπὸ τὴν μούχλαν	477.
Πίναξ τῆς ἐξαμηνίας	479.